

Do vily se vrátí původní nábytek

▣ Vila Tugendhat z přelomu 20. a 30. let je jednou z nejceněnějších architektonických památek v Brně. Před dvěma lety skončila její zásadní obnova a při pohledu na některé části původního vybavení v kombinaci s přesnými replikami mají návštěvníci domu pocit, jako by se čas vrátil. Zanedlouho si budou moci tehdejší dobu připomenout ještě výrazněji – město Brno odkoupilo od nejmladší dcery stavebníků vily Daniely Hammer-Tugendhatové čtyři kusy originálního nábytku. Příborník, křeslo, lavice a stůl se dnes řadí k ikonám světového designu 20. století a po restaurování se vrátí zpět do vily. „Především proto, aby se nepoškodily, by měly být umístěny do speciálních vitrín v technickém podlaží domu,“ uvedl Pavel Ciprian, ředitel Muzea města Brna, které vilu spravuje. Předání nábytku se 23. září zúčastnila i Daniela Hammer-Tugendhatová s manželem (na snímku). (zug), foto: M. Schmerková

S městem za zády se Artu daří

Ačkoliv už je poslední svého druhu, status městského kina spravovaného Turistickým informačním centrem města Brna Artu svědčí.

„Naše kino vnímáme jako jednu z výjimečných aktivit podporujících specifické kulturní dění v metropoli. Proto investujeme do jeho rekonstrukce i do nových technologií, a to jak z vlastních finančních zdrojů, tak z účelových dotací města,“ uvedla ředitelka TIC Petra Kačírková.

Kino je lépe a úsporněji vytápěno, dokončuje se oprava vzduchotechniky, zlepšilo se osvětlení i sociální zařízení. V roce 2015 projde důkladným „faceliftem“ také plášť budovy. Ani v technologických inovacích artové kino nechce zůstat za komerčními konkurenty, proto přešlo k 3D technologii, včetně výměny pláten v obou sálech a zlepšení zvuku. A změnilo také svoji vizuální identitu, již se přizpůsobují interiéry, bulletin či webové stránky.

Hlad filmových fanoušků po nejnovějších kvalitních a celosvětově oceňovaných filmech by měla uspokojit i jedna z novinek. Přehlídka Be2Can jím od 6. do 14. října naservíruje lahůdky z letošního Berlína, Benátek a Cannes. (mak)

BRNO V POHYBU

Uplavala soupeřkám i v konečném pořadí

V jednom sportu je devízou výdrž, ve druhém ladnost pohybu a souhra. Oba ale vyžadují tvrdý trénink a pevnou vůli. A v obou byly nedávno úspěšné brněnské sportovkyně na mezinárodní scéně. Reč je o dálkovém plavání a mažoretkách.

Počátkem září se v Itálii uskutečnil nejtěžší a nejdělnější evropský závod v dálkovém plavání Capri-Neapol. Na závodech čekalo 36 kilometrů v moři. Mezi ženami na startu nechyběla vedoucí závodnice Světového poháru Grand Prix Silvie Rybářová z oddílu Kometa Brno.

▣ Grand Prix se plave v divokých řekách, studených jezerech i rozbořených mořích. Letos ho ovládla Sylvie Rybářová (uprostřed). Foto: Kometa Brno

Stovka autobusů jezdí ekonomicky i ekologicky

Město letos zahájilo významný projekt plynofikace autobusového vozového parku Dopravního podniku města Brna. Dva pilíře projektu jsou vybudování velkokapacitní plnicí stanice na stlačený zemní plyn (CNG) a pořízení rovné stovky plynových autobusů. Plnicí stanice, umístěná ve vozovně Slatina, byla slavnostně uvedena do provozu 11. září.

„Město vytvořilo program související s ochranou životního prostředí, jehož heslem je »Nadechni se!«. Vysazujeme stromy, snažíme se zefektivnit dopravu a také jsme vybudovali tuto plnicí,“ řekl brněnský primátor Roman Onderka. „Je to nejmodernější stanice nejen v České republice, ale i v Evropě.“ Cílem modernizace je především zlepšení životního prostředí v Brně.

Co se týká technických parametrů, plnicí stanice je schopná v nepřetržitém provozu naplnit deset vozů za hodinu – „tankování“ jednoho autobusu trvá asi pět minut. Zásobní kapacitu CNG tvoří svazek tlakových lahví o objemu 5600 litrů.

„Tuto stanici považuji za symbol změny myšlení lidí v dopravním podniku, kterým chci tímto poděkovat,“ uvedl ředitel DPMB Miloš Havránek. „Otevřeli jsme se novým technologiím a tím i novým možnostem jak pro nás, tak především pro Brno.“

Hlavním zdrojem elektrické energie pro plnicí stanici je nově vybudovaná trafostanice. Ta současná byla zrekonstruována. V případě kompletního výpadku proudu bude do provozu automaticky uveden náhradní zdroj s dieslovým pohonem.

Projekt získal významnou dotaci z Operačního programu Životní prostředí. Z vlastních zdrojů uhradil dopravní podnik 12 autobusů (cca 72 milionů korun) a výstavbu plnicí stanice (asi 50 milionů). Dotace pak činila 394 milionů.

Marek Dvořák

AKTUÁLNĚ

Do infocentra hned, do tržnice za rok

Nově mohou lidé využívat služeb infocentra na Zelném trhu, které v přízemí bývalého Domu potravin otevřela městská část Brno-střed. Návštěvníci v něm najdou nejen čtyři počítače s internetem zdarma, ale také pomoc při řešení různých životních situací a informace o působnosti a agendách úřadů a institucí v Brně.

Infocentrum je také kontaktním místem Czech Point, takže v něm lze pořídit výpisy z rejstříku trestů, z obchodního či živnostenského rejstříku nebo výpis bodového hodnocení řidiče. K dispozici je i služba ověřování shody opisů nebo kopie s listinou (vidimace) a ověřování pravosti podpisů (legalizace).

„Lidé u nás získají přehled o kulturních, sportovních a volnočasových aktivitách a zážitcích, které Brno nabízí. Turistům poskytneme zdarma plán města,“ říká Jana Vidláková z infocentra. „Maminky k nám chodí do Family Pointu přebalit děti a odpočinout si,“ dodává. Výhodou je kromě polohy v centru i otevírací doba: ve všední dny od 7 do 19 hodin, v sobotu od 7 do 17 hodin a v neděli od 7 do 12 hodin. Informace lze získat i na telefonních číslech 542 526 107 (108).

V prvním patře budovy plánuje radnice městské části tržnici s místními produkty; otevře se za necelý rok. (šef), foto: Z. Kolařík

UVNITŘ LISTU

Africká vesnice v Brně? Nově v zoo

9

Hvězďarna slavi. Vysvětluje a baví už 60 let

12-13

Budoshow: Umění boje

23

Nedostali jste noviny Brněnský Metropolitan do své schránky? Volejte tel.: 224 816 821!

SLOVO PRIMÁTORA

ROMAN ONDERKA
primátor města
Brna (ČSSD)

Každému výsledku předchází práce

Ani se to nezdá, ale čtyři roky volebního období, kdy jsem opět hrdě stál v čele tohoto města, se nachýlily ke svému závěru.

Když jsem v roce 2002 poprvé usedl jako opoziční zastupitel ve Sněmovním sále do lavice, myslel jsem si, že začnu Brno měnit ze dne na den.

Byla to naivní představa začínajícího politika, který záhy zjistil, že vše je mnohem složitější a že každému výsledku předchází práce, kterou často nikdo nevidí.

Novináři se mě teď nejčastěji ptají, na co jsem za osm let ve funkci primátora obzvlášť pyšný a co naopak nevyšlo. Radost mám z řady věcí, ale vše přebíjí vyřešení sporů kolem vily Tugendhat a její záchrana v hodině dvanácté.

Otevřením zrekonstruované vily Brno vystoupilo z regionálního stínu a vila se stala symbolem nově nabytého sebevědomí a svébytnosti města jako kulturního a historického centra. To naplno pocítíte, když vyjedete do zahraničí a všichni se vás ptají na to samé.

Co se zatím nepodařilo dotáhnout do úspěšného konce, má základ v nedostatečných investičních možnostech města. Za poslední roky totiž úpravou zákonů a poklesem české ekonomiky přišlo o miliardy korun dřívějších příjmů.

Město udělalo vše potřebné pro zahájení výstavby Janáčkova kulturního centra s důstojným moderním sálem pro filharmonii, stejně jako pro výstavbu fotbalového stadionu za Lužánkami. Nicméně bez vícezdrojového financování, tedy podpory kraje a státu, to nepůjde.

Rozhodnutí o tom, zda se budu ucházet potřeby o důvěru voličů jako kandidát na primátora, nebylo jednoduché. Ale vzpomínka na to, proč jsem vlastně do politiky vstoupil, mě dovedla k závěru, že zdaleka nemám hotovo.

Vážení spoluobčané, děkuji vám za důvěru, které se mi od vás dostalo. Je mi ctí být primátorem našeho krásného města.

▶ OTÁZKA PRO PRIMÁTORA ◀

Proč se v Brně usiluje o to, aby se ekologická železniční doprava vytlačila na okraj města, a pro auta znečišťující ovzduší se staví parkovací domy v centru? Ve světě je tendence opačná, tam se budují nákladné nadjezdy a podjezdy pro vlaky, aby se dostaly co nejblíže center, a záchytná parkoviště a parkovací domy jsou umístěny na periferii.

Lidmila Hunková

Brno potřebuje nové nádraží, odpovídající standardům 21. století, a čím dříve se začne stavět, tím lépe pro všechny. Zastávám názor, že pro město a jeho rozvoj je nejlepší taková varianta průjezdu železničním uzlem s moderním nádražím, která bude mít podporu investora čili státní organizace Správa železniční dopravní cesty. Ta letos na jaře představila novou studii dvou variant: s nádražím u řeky, nebo pod Petrovem. Nyní se zpracovává studie proveditelnosti, hotová bude příští rok. Podpořil bych tu variantu, která ve studii zvítězí. Co se týče parkování, v metropolích je běžné, že se staví parkovací domy v centrech a dále záchytná parkoviště na okrajích měst, kde lidé mohou nastoupit do prostředků MHD. Touto cestou jde i Brno.

Pozůstalé přivítají důstojnější prostory

Místo, kterému se opravdu nikdo nevyhne, je místo posledního odpočinku. Proto by to mělo být místo důstojné, podobně jako Ústřední hřbitov města Brna.

Od konce 20. let 20. století dotváří jeho prostor vedle konstruktivistické obřadní síně architektů Fuchse a Poláška také ceněné funkcionalistické Wiesnerovy

▲ Pavilon na Jihlavské je současně vstupem na hřbitov. Foto: M. Schmerková

kremaorium. I na něm a jeho okolí však zapracoval nemilosrdný zub času.

Před čtyřmi lety, když stavba slavila 80 let své existence, zde proto byla provedena rozsáhlá rekonstrukce světelního obřadní síně, na ni pak v listopadu 2013 navázaly opravy vnitřních dispozic krematoria a jeho okolí, které byly dokončeny letos v srpnu.

„Nové stavby i úpravy architektonicky souzní s významnou funkcionalistickou památkou a měly by přinést komfort smutečním hostům i ostatním návštěvníkům hřbitova,“ uvedl ředitel společnosti Pohřební a hřbitovní služby města Brna Michal Tomášek.

Pod dohledem památkářů

V objektu krematoria opravili stavbaři všechny ploché střechy a malou obřadní síň a vstupní vestibul nově vybavili klimatizací. Důstojnější podobu získaly interiéry salónek pro pozůstalé i místnost pro vystavení zesnulého. Lepšího zázemí se dočkali také zaměstnanci, zrekonstruován byl prostor, kde jsou umístěna chladicí zařízení pro uložení zesnulých, opravena byla i kolumbária.

Novou, reprezentativní „bránu“ na hřbitov nyní tvoří jednopodlažní pavilon, kde návštěvníci najdou prodejnu květin s občerstvením a prodejnu kamenictví. Rekonstrukcí prošlo i parkoviště, kam řidiči vjedou elektricky ovládanou bránou se závorami a za parkování budou muset zaplatit. Pěší se ke krematoriu dostanou novým vstupem z Jihlavské ulice.

U vchodu na hospodářský dvůr krematoria vyrostl jako kontaktní místo pro pozůstalé hospodářský pavilon, kde bude společnost Pohřební a hřbitovní služby města Brna poskytovat kompletní pietní servis. Pozůstalí si zde tedy budou moci sjednat obřad nebo vyzvednout urnu s ostatky zesnulého. I před touto budovou bylo vybudováno nové parkoviště, včetně míst pro handicapované.

Rekonstrukce prostor a okolí krematoria v hodnotě zhruba 40 milionů korun se uskutečnila za úzké spolupráce s odborníky Národního památkového ústavu a Odboru památkové péče Magistrátu města Brna.

Markéta Žáková

Přijít Brnu na chuť lze na výletě i přednáškách

Letos opět mohou aktivní Brňané bryskně vyměnit plavky za turistické boty a vydat se na podzimní komentované procházky, které pro ně na závěr sezóny připravilo Turistické informační centrum města Brna. A několikrát půjdou městští poutníci i po zcela nových trasách.

O víkendů 11. a 12. října se hloubavým chodcům otevrou zákoutí ústředního a židovského hřbitova, následující sobota 18. října nabídne dva výlety s prozaičtější tematikou. Dopoledne se bude mapovat, co Brnu – kromě Besedního domu – zanechal dánský architekt Theophil Hansen, odpoledne, co Brnu vzalo masivní bourání, přestavby a výstavby na přelomu 19. a 20. století. Název druhého okruhu je příznačně expresivní – Bestia triumphans.

Cyklus zakončí 25. října procházka za pozoruhodnými stavbami na trase od Moravského až po Konečného ná-

městí a 26. října výprava za „dvěma pilíři obrany“ Brna před Švédy v roce 1645, Raduitem de Souches a páterem Martinem Středou.

Vstupenky na jednotlivé procházky si lze koupit v Labyrintu pod Zelným trhem či v Mincmistrovském sklepě. Plné vstupné činí 50 korun.

Co se skrývá pod zemí

Pro ty, kteří dávají přednost přednáškovým sálům, je do 24. listopadu na Staré radnici připraven třetí cyklus přednášek Aleše Svobody.

Největší znalec brněnského podzemí bude o jeho tajích vyprávět každé pondělí od 16.30 hodin. Permanentku je možné koupit v Labyrintu pod Zelným trhem, jednotlivé vstupenky pak na místě.

Více informací získáte na webové adrese www.gotobno.cz. Tento portál byl jako komplexní zdroj informací o Brně pro turisty, ale i pro míst-

▲ Solniční ulice, odpadní a odvodňovací štola. O podzemí pod Českou a Solniční bude Aleš Svoboda mluvit 10. listopadu. Foto: Baran-Francán

ní spuštěn v březnu, zatím v ročním testovacím procesu. Přesto už si získal pozornost odborníků – v letošním

10. ročníku soutěže Firemní médium roku si mezi městskými turistickými weby vybojil druhé místo. (mak)

Přehrada: Konec převlékání za keříčkem

Brněnská přehrada se po vyčištění od sinic znovu stala oblíbeným místem, kam se v létě jezdí za koupáním, opalováním a sportem. V příští sezóně nabídne svým návštěvníkům lepší hygienické zázemí a více příležitostí k hrám.

„Během následujících osmi měsíců vybuduje město na pláži nové WC, převlékárny a sprchy,“ řekl manažer projektu Marek Havlík z brněnského magistrátu. „Dosavadní vybavení bylo nedostatečné, což teď chceme napra-

vit. Kromě toho ve čtyřech lokalitách doplníme dětské prolézačky a postavíme nová sportovní hřiště na míčové hry.“

Projekt Zvýšení atraktivity Brněnské přehrady se už rozběhl. „V září byl ve veřejné soutěži vybrán zhotovitel a od listopadu se začne stavět. Město na přehradě do léta proinvestuje přes 25 milionů korun,“ informoval Havlík. Větší část z této sumy pokryje dotace Evropské unie.

Na Sokolském koupališti vedle stávajícího WC vzniknou převlékárny a venkovní sprchy se solárním ohřevem vody. Kromě dětských herních prvků zde přibudou tři nové ping-pongové stoly.

Na Rakovci se začne stavět zděné WC včetně kabinky pro invalidy, nové převlékárny a venkovní sprchy. Na stranství přibudou i nové rekreační prvky: sestava lanových překážek pro děti, zapuštěné trampolíny a venkovní posi-

lovací stroje. Míčové hry si sportovci zahrají na dvou nových hřištích s oplocením; jedno bude s umělým povrchem a druhé s pískovým, pro beachvolejbal. Další hřiště využijí hráči pétanque.

Dvě stejná hřiště vzniknou i na Kozi horce a kromě nich dřevěná houpačka a lanovka pro děti, nové ping-pongové stoly a převlékárna. V Rokli se opraví současné herní prvky a stoly na stolní tenis, novinkou tu budou lanové překážky. (šef)

Nejlepší koupaliště v Česku? Riviéra

Brněnské koupaliště Riviéra zvítězilo v celostátní soutěži Top Aqua zařízení 2014 v kategorii Venkovní akvaparky a koupaliště pro sezónní provoz. Výsledky soutěže byly vyhlášeny 17. září v Praze.

„Porota u nás ocenila zejména velikost a využití areálu, udržované a čisté prostředí, vstřícný a komunikativní personál a nabídku aktivit pro návštěvníky,“ vypočítává vedoucí areálu Riviéra Ivetta Nováková.

Mezi hodnotícími kritérii byla například kvalita informačního systému (orientační tabule a směrovky, ceníky, návštěvní řády), nabídka služeb pro zákazníky i zaměstnance, akce pořádané v prostorách areálu (např. soutěže pro handicapované), hygienic-

▲ Snazší vstup. Zaplatit na pokladně Riviéry a dalších pěti brněnských sportovištích lze jedním čipem. Foto: Z. Kolařík

ké podmínky, ekologičnost provozu a další.

Novinky na Rašínově

Riviéru provozuje městská společnost Starež-Sport. Mezi její další zařízení patří Lázně Rašínova, které jsou nově zapojeny do centrálního pokladního systému Starezu. Ten při nabití čipových hodinek nejméně tisícikorunou nabízí slevu 20 procent na vstupné.

Rozšířila se také nabídka služeb na Rašínově. V nově zrekonstruované posilovně přibyla kardiozóna se spinningovými koly, orbitrekem a běžeckými pásy. Lze tu také vyzkoušet novinku zvanou Spotee – obrazovku, která sportovce při běhu přenesne na reálná místa, například do Paříže nebo třeba do Lednice.

Více najdete na webových stránkách www.lazne-rasinova.cz. Marek Dvořák

Marie Kučerová: V umění spoustu věcí nevykalkulujete

Velký podíl na tom, že je Brno všeobecně považováno za centrum kultury, má také Filharmonie Brno, která na podzim vstoupila do 59. sezóny. V průběhu předminulé sezóny, konkrétně 1. března 2013, se jejího vedení ujala brněnská rodačka Marie Kučerová. Absolventky oborů historie a muzikologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, znalkyně díla Leoše Janáčka a dlouholeté pracovníce Československé a posléze České televize Brno jsme se zeptali, jaké to je být ředitelkou významné hudební instituce.

V úvodním slovu v katalogu k nové, 59. sezóně Filharmonie Brno říkáte, že jste s filharmonií strávila první krásnou sezónu. Co všechno se skrývá za tím lichotivým přívlastkem?

Samozřejmě nádherná povznášející práce, už z principu: tvoříte krásu, tvoříte hudbu. Já jsem 58. sezónu už měla šanci trošinku domodelovat, i když jsem přišla relativně pozdě, ale program se ještě „pekli“ v detailech. Takže jsem tam dostala věci, které jsem si chtěla zkusit, jako například novou řadu Jazz a World Music. To byl takový pokus, první v České republice, a zdá se mi, že vyšel. Začalo se na něj hodně chodit, hlavně mladé, tedy u nás zatím ne úplně běžné publikum. Teď je to jeden z našich hitů. Výhrou byl i Fazil Say jako sólista sezóny. Vyprodal všechny svoje koncerty, uvedl tady premiéry svých skladeb, pokřtil nám nový klavír, koncertní Steinway. Je to velice milý člověk a byla veliká radost s ním pracovat.

Ani na chvíli jste nezalitovala, že jste odešla z televize a přijala funkci ředitelky významné, a proto náročné hudební instituce?

Byly chvíle úzkosti, to přiznám. Tušila jsem, do čeho jdu, ale samozřejmě jsem si to neuměla představit v plné šíři. Nový je pro mě obrovský pocit zodpovědnosti, který jsem v televizi neměla, protože jsme nebyla na vrcholné pozici. Teď mám pod sebou velký počet lidí, skvělých hudebníků a motivovaných manažerů, a vím, že špatné rozhodnutí by je mohlo ohrozit. I dobře míněná ambice nemusí vyjít, přece jenom se pohybujeme v umění či v uměleckém byznysu a tam spoustu věcí prostě nevykalkulujete. Občas si řeknu, proč jsem nezůstala v klidu a nešetřila si plno starostí. Ale pak se dívám, jak reagují lidé na koncertech, jak tu hudbu přímo hltají, a když pak vyprodané hlediště tleská vestoje a muzikanti září, říkám si, že to za tu všechnu starost stojí.

Natočili jste flash mob (což je blesková skupinová vtipná akce) ve Vaňkovce. Návštěvníky jste svým provedením Vltavy překvapili, ale také zaujali

a pobavili. Je to image, kterou chcete filharmonii vtisknout?

Je to jedna z imageí. Filharmonie je úzasně těleso, živý umělecký organismus, a abychom ji zpřístupnili co největšímu počtu lidí, prezentujeme ji různými způsoby. Vedle vznešené tváře vysoce profesionálního uměleckého tělesa je tam ještě další podoba, která vychází z přesvědčení – a je to i mé bytostné přesvědčení –, že hudba je z principu určena každému. A sami hudebníci, zdán-

„ Filharmonie je živý umělecký organismus, který chceme prezentovat různými způsoby.

livě nedotknutelní umělci, si ze sebe umí udělat legraci. Třeba tím, že se převlečou do kostýmů zaměstnanců prodejní galerie a pak vytáhnou hudební nástroj odněkud z kbelíku a zahrají kousek klasiky. Samozřejmě aranžované, protože je to míněno jako fór. Ale pořád je to klasika, pořád je to Smetana, pořád je to známá melodie, na kterou lidé reagují. A najednou jsou tou hudbou přímo zasaženi v nákupním středisku, což je vlastně efekt flash mobu.

Filharmonie reprezentuje doma i ve světě bohatou hudební tradici, na níž si Brno zakládá. Cítíte ze strany města dostatečnou podporu?

Vždycky se dá dělat víc a vždycky budeme mít málo... Profesionální umění není levná zábava. Brno vzhledem ke své velikosti a v porovnání s jinými českými městy včetně Prahy disponuje rozsáhlou sítí velkých kulturních institucí. Máme tady převážně drahé městské příspěvkovky, jako je filharmonie či Národní divadlo. A Brno dává na kulturu ze svého rozpočtu 10 procent. Běžně se dávají dvě procenta. Snažíme se dělat zajímavou dramaturgii, zveme zahraniční umělce, ale musíme počítat, jestli vyjde. Nemůžeme si dělat naděje, že přijdou například nějaké sponzorské peníze. Největší částí jsme tedy závislí na Brně, kraj a stát jsou velmi malí přispěvatelé do

našeho rozpočtu. To jsou minusy, plusy zas vidím v tom, že město tyto problémy vnímá a snaží se je řešit jinými cestami, třeba účelovými dotacemi. Už jsem uváděla, že na jaře jsme například dostali nový koncertní klavír Steinway, což je velká položka. Je to nádherný a kvalitní nástroj a náklady na něj se nám samozřejmě vrátí. A pořízujeme i další věci.

Brněnská hudební tradice, to je především Leoš Janáček. Současně je také tradicí říkat, že Češi Janáčkově nerozumějí a neumí ho docenit...

Částečně máte pravdu, ale já bych rozlišila Janáčka operního, což je podstata jeho tvorby, a Janáčka symfonického či komorního, kterého děláme my. Řekla bych, že v mimooperační tvorbě bariéra není. Sinfonietta, Glagolská mše nebo Lašské tance, to jsou už hity, na které se

telně rád, což je třeba Dvořák, a my mu je dáváme jako dárek. Bude to takový janáčkovský mix, velmi specifický a na míru vytvořený pro festival.

Vraťme se k programu nadcházející sezóny. Co se osvědčilo z minula a co nového přibýlo?

Pokračujeme v úspěšné nové řadě Jazz a World Music. Z loňska také pokračuje barokní řada, která je hodně oblíbená, a my k ní letos přidáváme jako protipól řadu hudby 21. století ve spolupráci s Brno Contemporary Orchestra a s koncerty například ve vile Tugendhat. Na žádost našich starších nebo mimobrněnských posluchačů, kteří po koncertech někdy mívají problém se bezpečně dopravit domů, jsme zavedli řadu veřejných generálek. Dopoledne si v pohodě a za velmi sníženou cenu užijí

už téměř hotový koncert, ale ještě je tam nějaký proces, ještě se může zastavovat, komentovat, čímž je to vlastně zajímavé. V průběhu sezóny s námi budou nově hrát tuzemští i zahraniční mladí adepti hudby z naší orchestrální akademie. Jim samotným jsme dali možnost zahrát si v Besedním domě v komorní řadě příznačně nazvané Mladá krev. Mělo by to být komentované, opět hodně neformální a kontaktní – zrušíme pódium, muzikanti budou hrát uprostřed hlediště, židle budou kolem, každý si může sednout, kam chce, třeba i na zem, a oblečený může být klidně i v džínách. Poprvé si také zahrájeme v novém Sono Centru a přivítáme slavný Jerusalem Quartet s Davidem Marečkem. A mohla bych pokračovat.

Na které dílo či interpretu se v nové sezóně nejvíc těšíte vy?

Těžká otázka. Objevem bude určitě náš umělec sezóny izraelský skladatel, dirigent a klavírista Benjamin Jusupov. Těším se na prosincovou premiéru Eposu o Gilgamešovi Bohuslava Martinů. Bude to premiéra původní anglické verze překladu starosumerského textu v polosecnické verzi, jak si Bohuslav Martinů přál. A v březnu chystáme specialitu – kombinaci Čajkovského Patetické symfonie se Schmittkeho zpívanou „faustovskou“ kantátou, kde vystoupí Iva Bittová v roli Mefista, která je pro ni jak šitá.

Ptala se Markéta Žáková, foto: Z. Gregorová

Celý rozhovor najdete na webu metropolitano.brno.cz.

JAK TO VIDÍ RADNÍ A ZASTUPITELÉ

Bojovat za Brno má stále smysl

LIBOR ŠTÁŠTKA
člen Rady města Brna (ODS)

Jsem z Brna, žiji v Brně a pracuji pro Brno. Jako starosta Brna-střed šestým rokem. A stále mě má co překvapit. Naposledy vzkaz od TOP 09 ústy pražského primátora.

Tohle nám TOP 09 vzkázala v září: „Pokud si kdokoli v České republice myslí, že Česká republika se může dostat na evropskou úroveň rozvinutím Brna, Ostravy, Břeclavi nebo Krnova, je na velkém omylu. Pouze podpora centra, hlavního města, pouze podpora Prahy a pouze samotná aktivita nás, obyvatel Prahy, může být jediným nástrojem pro to, dostat se na evropskou úroveň.“ Přiznám se, že už dlouho mě nic tak nenadzvedlo. Pražská politika, přehlížení všeho a všech. Brno jako zatačka před Vídní. TOP 09 mě naštvla už před dvěma lety, kdy tvrdohlavě prosadila změnu přerozdělování vybraných daní a připravila Brno o více než 200 milionů korun. Následky neseme dodnes. Brno je teď v jednom předvolebním tanci, pražské strany a politici slibují možné i ne-

možné, mluví o makání a nutnosti změn. Pražské centrály k nám vysílají tu knížku, který se hodinu projede šalinou, tu majitele stovek firem napojených na dotace ze státu, který rozdává pár svých koblih.

A u toho nás oba poplácají po zádech se slovy, že Brno je fajn město, jen je třeba ho změnit. Jak, to už neprozradí. A já jen doufám, že ne tak, jak své vyjádření „vysvětluje“ pražský kandidát na primátora za TOP 09 Hudeček: „To, co jsem chtěl zdůraznit, je fakt, že Praha je klíčovým tahounem celé České republiky, podílí se nejvíce na tuzemském HDP. Dnes v Praze navíc probíhají významné změny, které ji směřují na úroveň vyspělých a úspěšných západních metropolí. Proto je důležité, aby stát Prahu podporoval.“

Neboli Brno podporovat netřeba, protože na úroveň vyspělých západních měst aspiruje Praha. Takže to TOP 09 asi opravdu myslí vážně. Víc, než si myslíte. No nic, my v Brně se budeme o posun města k vyspělým zemím snažit dál. Moderní nádraží, vyřešené parkování se zónami určenými pro Brňany, kde pražský primátor už své audi nezastaví a zamíří do parkovacího domu, otevření areálu výstaviště lidem a mnohem víc. Je za co bojovat. Brno je přece naše město. Tak si ho nenechme pražskými stranami a politiky vzít.

S úrazem do Úrazovky. Na nové oddělení

KAREL DOLEŽAL
člen Zastupitelstva města Brna (ČSSD)

Jedním z připravovaných projektů v Úrazové nemocnici, který začne ještě letos, je výstavba nové „emergency“ pro lidi z Brna a okolí. Má zabezpečit okamžitě a komfortní ošetření pacienta ve vážném stavu po úrazu či při nutnosti neodkladného chirurgického zásahu.

Doposud v Úrazové nemocnici funguje Lékařská pohotovostní služba (LPS), ovšem tu poskytuje praktičtí lékaři, ne specialisté, a to ve všední dny od 17 do 7 hodin, o víkendech a ve státní svátky nepřetržitě.

Bohužel ale neustále dochází k mísení pojmů. V případě LPS se nejedná o zaměstnanec nemocnice, ta pouze poskytuje prostory pro tuto službu, kterou zadává Jihomoravský kraj a jsou pro ni delegováni jednotliví praktičtí lékaři.

Nové oddělení, které se buduje od září a hotovo by mělo být v červenci 2015, bude sloužit pro stav nouze – tedy ne pro nemoc-

né s kašlem nebo horečkou, ale s úrazy všeho druhu, bolestmi břicha, ledvinovou kolikou, řeznými ranami či zhnisaným prstem. Emergency neboli Oddělení stálé chirurgické a úrazové služby naprosto nesouvisí s LPS.

Nové oddělení bude umístěno v přízemí a prvním patře budovy na Ponávce 6 a dále v její přístavbě. Bude k dispozici obyvatelům Brna i celého Jihomoravského kraje a poskytne rychlou a kvalifikovanou pomoc v nepřetržitém režimu.

Kardinální otázkou byly finance. Díky pomocí města Brna, Jihomoravského kraje a Evropské unie se podařilo zajistit takový objem peněz, abychom mohli s klidným svědomím začít rekonstruovat celé přízemí Ponávky 6 na moderní typ oddělení.

Zpočátku bude pracovat v třísměnném provozu, plně otevření se plánuje na podzim roku 2015.

Oddělení stálé chirurgické a úrazové služby bude samozřejmě sloužit jako součást záložního traumacentra pro Brno, což v praxi funguje již nyní.

Celá akce je realizována v souladu s koncepcí zdravotnických služeb s využitím předností Úrazové nemocnice v rámci organizace zdravotní péče v Brně a okolí.

VIDĚNO Z DRUHÉ STRANY

U strážníků čekání na Godota nepomůže

KLÁRA LIPTÁKOVÁ
členka Zastupitelstva
města Brna
(KDU-ČSL)

Doba je překotná. Nemáme tudíž čas a hlavně čas věnovat se věcem, jejichž přínos leží kdesi daleko za obzorem. Lidé ve vedení města Brna budou ale na svém místě jen tehdy, pokud se ujmou záležitosti, jejichž řešení v čase dalece přesahuje jedno volební období.

Mezi taková témata patří například vandalismus, u nějž jsou všichni jaksi bezradní. Při namátkovém nahlédnutí do okolních zemí najdeme i takové, kde vandalismus příliš nekvete. Je to tedy v nás – lidech. Neovlivníme ze dne na den generaci současných dospělých, ale můžeme z desetiletí na desetiletí utvářet generaci školních a předškolních dětí.

Dnes je nutným zadáním pro všechny prozíravé politiky zasadit se o pravidelné a důsledné vzdělávání a vedení dětí k účtům vůči prostředí, ve kterém žijeme, vůči obecnímu i soukromému majetku a práci jiných lidí. Těch, kteří budou muset papírek nebo

nedopalek, který odhodím, poklidit za mě, protože mně bylo líno ho odnést až do koše. Výchovu dnešních nejmenších s cílem dosáhnout čistého, neposprejovaného a nerozbitého města budoucnosti lze přirovnat k výsadbě olivového sadu. Takový sad je investicí, kterou nezištně a velkoryse činí prarodiče pro své vnuky. Trvá totiž 40 let, než olivy začnou plodit a přinášet užitek. Na pozvolné pozitivní výsledky osvětového projektu proti vandalismu nebudeme muset čekat ani tak dlouho. Dokonce je naděje, že se jich ještě dožijeme.

Jsou projekty, které se nedají zvládnout v krátkém čase. Existují však i problémy jiného druhu, kde nám čekání na Godota nebo na koho chcete nepomůže. Tak bychom se například bez radikální změny nikdy nedočkali správně fungující městské policie.

Podle bezpečnostních studií i srovnání s jinými městy je Městská policie Brno podfinancovaná nejméně o sto milionů korun ročně. To je taky částka, která chybí, aby každé čtyři ulice mohly mít svého strážníka pochůzkáře.

Tím pádem nebude muset „obrozená policie zítřka“ pracovat v úkolovce na udílení pokut za parkování a bude se moci vrátit ke svému hlavnímu poslání, jímž by měla být péče o bezpečí a spokojenost Brňanů.

Ztrátě atraktivity MHD není možné jen přihlížet

JANA DRÁPALOVÁ
členka Zastupitelstva
města Brna
(Strana zelených)

Po několika letech stabilního pomalého růstu zaznamenává letos brněnská městská hromadná doprava úbytek cestujících.

Klesají tržby dopravního podniku, a to především v oblasti předplatních jízdenek (čtvrtletních a ročních), ale ani tržby za jednorázové jízdenky nijak nerostou. Vše nasvědčuje tomu, že lidé skutečně přestávají veřejnou dopravu používat. A to je věc, se kterou samospráva města musí něco udělat.

Z posledního průzkumu mezi cestujícími, který si každoročně nechává zpracovat společnost Kordis JMK, vyplynulo, že počet lidí, kteří veřejnou dopravou cestují každý den, poklesl z 63 na 57 %. Naopak počet Brňanů denně cestujících autem narostl.

Mezi nejčastější důvody své nespokojenosti s MHD lidé uvádí slabý poměr mezi cenou služby a poskytovanou kvalitou, nedostatečnou četnost spojů a jejich špatné časové návaznosti. Zjednodušeně řečeno, lidé

začínají cestování veřejnou dopravou považovat za stále méně atraktivní.

Vlastně se není čemu divit, vždyť vedení brněnské radnice za poslední čtyři roky pouze zdražovalo jízdné a škrtalo spoje. Je to však stav, se kterým se nemůžeme smířit nebo ho jen tak vzít na vědomí. Pokud totiž město atraktivitu MHD razantně neposílí, bude to mít pro dopravu v Brně katastrofální následky. Už teď jsou přes den ulice v centru takřka permanentně zacpané auty a na některých ulicích už se prakticky nedá dýchat bez obav z poškození zdraví. Nebudeme-li s tím něco dělat, situace se bude postupně zhoršovat. Podle mého názoru musí radnice co nejdříve přijmout sadu opatření, která zvýší atraktivitu MHD a přilákají pravidelné cestující zpět. Je třeba snížit cenu předplatních jízdenek tak, aby se více Brňanům vyplatilo si je pořídit. Tam, kde nabídka spojů neodpovídá potřebám, je nezbytné seškrtané spoje vrátit a zlepšit jejich návaznosti, aby se cestování veřejnou dopravou zrychlilo.

Je zřejmé, že současná rada města už takové kroky neudělá. Bude to tedy jedním z prvních úkolů zastupitelů vzešlých z nadcházejících komunálních voleb. O tom, zda mezi nimi budou ti, kteří si aktuální problém nízké atraktivity MHD uvědomují a vědí, co s ním dělat, rozhodnete právě vy.

Naše školství vyžaduje systémové řízení

DANIEL BORECKÝ
člen Zastupitelstva
města Brna
(KSČM)

V posledních letech se zvyšuje četnost žádostí o stanovisko města ke vzniku další soukromé základní školy. Plně souhlasím s dosavadním zaměřením přístupem rady města a její školské komise k těmto žádostem.

Došlo by totiž k nevídanému rozšíření stávajících kapacit brněnských základních škol. Mrzí mě jen, že žadateli město neposkytuje zdůvodnění svého rozhodnutí, a to už proto, že konečné rozhodnutí vydává samotné Ministerstvo školství.

Jiný postoj rady vylučuje stávající školský zákon. Ten sice otevírá možnost vzniku nových soukromých základních škol, ale vůbec se nezabývá způsobem a podmínkami jejich zařazení do celkového systému regionálního školství.

Neřeší tak například jejich potřebné zařazení do pravidelně aktualizované struktury spádovosti jednotlivých škol na území města.

Neumožňuje ani systematické roční hodnocení škol bez ohledu na zřizovatele a z toho vyplývající možnost zrušení licence pro školu dosahující nejhorších výsledků.

Chybí tak komplexnost řízení celého systému škol na daném území, zahrnující územní optimalizaci školských kapacit k počtu trvale bydlících školou povinných dětí. Tou by se dosáhlo efektivního hospodaření škol, nebo dokonce celkového zvýšení úrovně našeho školního vzdělávání.

Město bohužel nemá přímou moc zasáhnout do úpravy školského zákona. Svou možností zákonotvorné iniciativy má ale takovou příležitost například kraj (vyšší územní celek).

Její uplatnění jsem proto požadoval po jeho vedení za svého působení v krajském zastupitelstvu a jeho pracovní komisi pro optimalizaci počtu gymnázií, středních a odborných škol na území kraje. Bohužel neúspěšně.

Dosavadní výsledky optimalizačního procesu snad ale již dostatečně přesvědčily, že bez systematického a komplexního řízení našeho školství na úrovni měst a krajů se nelze dočkat podstatného, tolik potřebného zlepšení jeho struktury, hospodářské efektivnosti a zejména kvality vzdělávání.

Janáčkově kulturní centrum: Co dál?

JAROSLAV KACER
člen Zastupitelstva
města Brna
(TOP 09)

V letošním roce si připomínáme 160 let od narození významného hudebního skladatele Leoše Janáčka.

Jsem přesvědčen, že většina Brňanů pozitivně vnímá umělecký odkaz tohoto velikána a uvítala by vybudování důstojného kulturního centra, které by neslo jeho jméno. S městem Brnem je totiž život tohoto umělce úzce spjat.

Kde jinde než v našem městě by mělo stát Janáčkově kulturní centrum, moderní stánek pro působení Filharmonie Brno? To jsou důvody, proč jsme tento nenaplněný morální závazek vůči dalším generacím otevřeli k diskusi s jasným cílem – pokusit se aktivizovat veřejnost bez rozdílu politické příslušnosti a na základě věcné argumentace hledat reálnou cestu k naplnění uvedené myšlenky.

Jistě existuje více řešení – pokud by se zajistily finance v odhadované výši cca dvou miliard korun a byla by garance prostředků na provoz takového objektu, pak by asi ni-

kdo neváhal podpořit výstavbu nové budovy v plánované lokalitě ulic Veselé a Besední s propojením s Besedním domem.

Ale po zkušenostech z posledních let si nejsme jisti, zda je vůle takové finanční prostředky uvolnit. Proto jsme se zamýšleli, zda existují i alternativy naplnění uvedené myšlenky. Například zda v Brně není vhodný objekt, který by bylo možno upravit pro dané účely za výrazně nižších nákladů.

Po konzultaci s některými odborníky z oboru navrhuje ke zvážení budovu TJ Sokol Brno na Kounicově ulici, kde byla provedena světová premiéra Janáčkovy slavné Glagolské mše a umělec sám zde hrával na místních unikátních varhanách. Není teď podstatné, zda by šlo o koupi budovy, směnu za jiný objekt či dlouhodobý nájem.

Další možnou variantou je zachování dosavadního stavu, kdy Besední dům slouží ke komorním koncertům a ostatní vystoupení Filharmonie Brno se konají v prostorách Janáčkovy divadla. Zde je však nezbytné upozornit na problém nutné rekonstrukce divadla a hledání provizorního řešení na toto období.

A na závěr bych rád připomněl, že Český rozhlas Brno býval vyhledávanou renomovanou institucí pro nahrávky klasické hudby – že tomu dnes tak není, je i tím, že nemá kde nahrávat.

Brněnské echo

• Radiomagazín města Brna • Aktuální dění v jihomoravské metropoli • Premiéra každou středu v 16.40 hodin na Hitrádiu Magic Brno (99,0 FM) • Každé poslední pondělí v měsíci od 11 do 12 hodin speciální diskusní pořad

METROPOLITAN

Příští číslo bude distribuováno 1. a 2. listopadu 2014. Brněnský Metropolitan čtete také na webové stránce metropolitan.brno.cz – delší verze článků, více fotografií, kompletní archiv, aktuální číslo ke stažení

Radniční zpravodajsko-publicistický týdeník Brněnské oko můžete zhlédnout na portálu YouTube s odkazem na webu města www.brno.cz, v Urban centru na Mečové 5 nebo na kabelové TV Slovácko (premiéra každý čtvrtek v 17.15 hodin, repríza 5x denně) • informace o aktuálních událostech ve městě • politická rozhodnutí volených orgánů, která ovlivňují život a rozvoj metropole • pravidelné rubriky přibližují práci magistrátu, městské policie a městských společností • rubrika Kultura představuje umělecké a společenské aktivity • rubrika Sport nabízí pohledy do činnosti profesionálních i amatérských klubů

URBAN CENTRUM BRNO | Stará radnice | Mečová 5 | Brno | otevřeno | pondělí - pátek | 10.00 - 12.00 | 13.00 - 18.00 | hodin | telefon | +420 778 520 752 | e-mail | urbancentrum@brno.cz | www.urbancentrum.brno.cz

Urban centrum zve zájemce o budoucí podobu Brna k návštěvě. Pravidelně obměňovaná expozice nabízí informace o připravovaných i realizovaných záměrech, které mění tvář města, včetně projektu Evropských Brno.

Videoaktuality

• Události a dění v Brně obrazem • Aktuální reportáže zhlédnete v sekci Videoaktuality na portálu YouTube s odkazem na webu města www.brno.cz.

POMÁHAJÍ NEZIŠTNĚ

Brontosaurus to přežil. Má na krku čtyři křížky

Jedna z nejstarších ekologických organizací v České republice, Hnutí Brontosaurus, slaví 40 let své existence. Spojuje většinou mladé dobrovolníky do 26 let, kteří se pod jeho záštitou snaží pomáhat především přírodě, ale také kultuře a lidem. Nyní má hnutí více než tisíc členů.

„Hnutí Brontosaurus dnes stejně jako v celé své čtyřicetileté historii oslovuje zejména mladé lidi, i když nejen je. Naše činnost je jedinečná v propojení zážitkové pedagogiky, neformálního vzdělávání a dobrovolnictví. Spojení těchto prvků na našich akcích je atraktivní pro studenty vysokých i středních škol, neboť jim nabízí jak osobnostní rozvoj, tak možnost učinit něco užitečného pro své okolí,“ říká ředitel organizace Dalimil Toman.

Brontosaurus jako symbol ekologického hnutí vznikl nejprve jako samostatná akce v roce 1974 pod heslem: „Brontosaurus to nepřežil, protože přerostl své možnosti. Přežije člověk rok 2000?“. Iniciátorem akce byl novinář Josef Velek.

Vznik Brontosaura vzbudil vlnu nadšení a zájmu pomáhat přírodě a památkám. Desetitisíce lidí se vydaly opravovat hrady, sázet stromy, čistit studánky a odstraňovat černé skládky. Už v roce 1974 byly zorganizovány první víkendové a vícedenní akce. V roce 1978 se uskutečnily první Prázdniny s Brontosaurom, které jsou dodnes jedním z hlavních programů hnutí.

Útěk z šedivé reality totalitního života

V 80. letech se činnost hnutí i počet členů rozrostly. Mladé lidi lákala jednak svoboda a útěk z šedivé reality totalitního života, jednak smysluplná činnost se zřejmým přínosem pro ochranu přírody.

V lednu 1990 se uskutečnila první konference Hnutí Brontosaurus, kde byla celá organizace, jak ji známe dnes, formálně založena. Následně bylo hnutí uznáno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a oprávněno k práci s dětmi a stalo se členem mimo jiné mezinárodního uskupení Youth and Environment Europe.

„Aktuálně významně rozšiřujeme naše mezinárodní projekty. Působíme na Slovensku, na Ukrajině, v Srbsku a Rumunsku,“ komentuje současné dění Toman. „Pomáháme také v indickém Ladaku, kde budujeme školní internát a dobrovolníci tam pomáhají se vzděláváním dětí i péčí o místní kulturní dědictví.“

Svoje narozeniny hnutí oslavilo víkendovým festivalem Dort pro Brontosaura, který se konal v září na zámku v Telči. Součástí byla samozřejmě i pomoc zámku a okolní přírodě. Více informací najdete na webu www.brontosaurus.cz.

Marek Dvořák

Víte, že...

Pod hlavičkou Brontosaura se za 40 let jeho existence uskutečnily tisíce akcí. Členové a přátelé hnutí například zachránili hrad Lukov před zchátráním, udržovali louky s orchiděmi v Bílých Karpatech, přesazovali lekníny a bledule ze dna před napuštěním novomlýnských nádrží či pracovali v krkonošských lesích.

Dr.Max+ Lékárna

Nízké ceny pro Vaše zdraví

Vaše lékárny Dr.Max pro Vás připravily akce:

- Palác Padowetz – Bašty 2, Brno
- budova Hlavního nádraží – Nádražní 1, Brno
- Nádražní 4, Brno
- Galerie Vaňkovka – Ve Vaňkovce 1, Brno
- Vídeňská 63, Brno
- Dům zdraví – Jugoslávská 13, Brno
- Palackého tř. 55, Brno-Královo Pole
- Kaufland – Sportovní 21, Brno-Královo Pole
- Kaufland – Kamenice 1a, Brno-Bohunice
- budova polikliniky – U pošty 14, Brno-Starý Lískovec
- Kaufland – Bubeníčková 1, Brno-Židenice
- OC Perla – nám. Svornosti 6, Brno-Žabovřesky
- Halasovo náměstí 6b, Brno-Lesná
- OC Max – Kubíčková 6, Brno-Bystrc
- OC Globus – Hradecká 40, Brno-Ivanovice
- Avion Shopping park (na ploše Tesco) – Skandinávská 2, Brno
- OC Olympia – U Dálnice 777, Modřice

Evropský den jazyků – Zahradka jazyků

Od roku 2001, kam sahají kořeny Evropského dne jazyků, se 45 zemí zapojilo do oslav, které poukazují na rozmanitost jazyků v Evropě. Hlavním cílem oslav je upozornit širokou veřejnost na důležitost studia světových jazyků, posilování mnohojazyčnosti a interkulturního porozumění, které Evropa nabízí. V současném světě se stává podpora celoživotního studia jazyků, a to nejen na školách, důležitostí číslo jedna.

Studium cizích jazyků není jen o samotném učení se jazykové komunikaci, ale napomáhá budovat toleranci, respekt a pochopení mezi jednotlivci z jiných jazykových oblastí.

Ve studiu cizích jazyků je nejpobulárnější studium angličtiny, kterému se věnují žáci v základních školách, dokonce se s výukou už léta začíná u nejmenších dětí v mateřských školách. Řada brněnských škol s Evropským dnem jazyků počítá ve svých učebních plánech.

Na základní škole Krásného 24 oslavili Evropský den jazyků po svém. V týdnu od 22.–26. 9. 2014 byl nabídnut žákům 9. ročníků intenzivní kurz konverzační angličtiny s rodilými mluvčími. Žáci byli rozděleni do dvou málopočetných skupin, ve kterých pracovali po celý týden 6 hodin denně. Lektori se u nich střídali po dvou hodinách práce. Inovativní metody, aktivity a různé formy dialogů vedly žáky k nutnosti komunikovat v tomto světovém jazyce a zvládnutí komunikace jim zvyšovalo sebevědomí a sebejistotu při hovorech na témata běžná v každodenním životě. Cílem těchto kurzů bylo zdokonalení jazykových dovedností, rozší-

ření slovní zásoby a doplnění dovednosti psaní a znalosti gramatiky jazyka. Tento projekt se setkal s velkým oceněním a nadšením u žáků i jejich rodičů, proto škola plánuje ještě v tomto školním roce aktivitu zopakovat. Dle zájmu a ohlasu žáků je vidět, že projekt bude mít i další pokračování v následujících letech.

Základní škola Krásného se zaměřuje na podporu jazyků již od nejmenších žáků. Od letošního školního roku otevřeli třídu s rozšířenou výukou anglického jazyka od 1. ročníku. Inspiroval je k tomu projekt Zahradka jazyků CZ.1.07/1.1.16/02.0056, který realizují v rámci globálního grantu Zvyšování kvality ve vzdělávání v Jihomoravském kraji II Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Tento projekt, který letos vstoupil do poslední fáze, byl velmi úspěšný. Věnoval se jazykové propedeutice a elementární výuce anglického jazyka. Díky němu všechny děti od 1. do 5. ročníku prošly kroužky Jazykové přípravy a Zábavné angličtiny, vyjely na školu v přírodě s rodilým mluvčím, vzdělávají se nejmoderně-

jšími výukovými metodami a formami práce. Díky projektu vzniklo množství nových výukových materiálů a hlavně osnovy rozšířené výuky anglického jazyka, které škola bude využívat v dalších letech.

Projekt Zahradka jazyků byl přínosem nejen pro žáky, ale i pro vyučující angličtiny, kteří získali řadu zkušeností pro svoji pedagogickou práci. Součástí projektu bylo i zbudování moderní jazykoherny, kterou i nadále využívají pro svoje vzdělávání žáci školy.

Rozšířená výuka anglického jazyka se tak vedle tradiční nabídky rozšířené výuky hudební a výtvarné výchovy stala nedílnou součástí školního vzdělávacího programu Škola na cestě. Základní škola se tímto způsobem snaží nabídnout svým žákům širokou škálu vzdělávacích možností. S tím rovněž souvisí i pestrá nabídka volnočasových aktivit, kterou nabízí prostřednictvím školního klubu. Každé dítě si tak může vybrat svůj směr podle osobních předpokladů a zájmů.

AKCE Dr.Max+ AKCE

3 za cenu 2

AKCE PLATÍ
OD 1. 10. 2014
DO 31. 10. 2014

Při zakoupení tří libovolných produktů z řady
privátní značky Dr.Max zaplatíte pouze dva.

Sleva se vztahuje vždy na nejlevnější produkt
z trojice zakoupených kusů.

Platí pouze při nákupu s klientskou kartou Dr.Max

Akce se z důvodu legislativního omezení nevztahuje na léčivé přípravky IBUPROFEN DR.MAX 400 MG POTAHOVANÉ TABLETY 36 tbl. a 100 tbl., IBUPROFEN DR.MAX 200 MG POTAHOVANÉ TABLETY 30 tbl. a PARACETAMOL 500 MG 30 tbl. Seznam produktů na www.drmax.cz/produkty.

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

EKONOMICKÁ LOGICKÁ

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ vozu Octavia G-TEC: 5,4 l (CNG 5,4 m³)/100 km, 127 (CNG 97) g/km

Nová ŠKODA Octavia G-TEC

Ohleduplnost k životnímu prostředí i k Vašemu rozpočtu Vám přináší Octavia vybavená motorem 1,4 TSI/81 kW G-TEC. Vůz jezdí na benzin i na stlačený zemní plyn (CNG), který představuje oproti běžným palivům mnohem „zelenější“ alternativu. CNG se tankuje do dvou bezpečně uložených nádrží. Navíc je tu plnohodnotná 50litrová nádrž na benzin, takže ujedete až 1330 km bez zastávky u čerpací stanice. A cena vozu? Již od 433 900 Kč. Náklady na provoz si můžete spočítat na online kalkulačce na octaviagtec.cz. Objednejte si u nás ekologickou a ekonomickou zkušební jízdu.

skoda-auto.cz

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

AUTONOVA BRNO, Masná 20, 602 00 Brno
Tel.: 543 424 222, www.autonova.cz

Vyzkoušejte aplikaci
k vyhledávání
čerpacích stanic
se CNG

METROPOLITAN

Informace o inzerci:

Havel Mouka
manažer regionů Jihomoravský,
Olomoucký a Zlínský kraj
tel.: 602 557 777
email: havel.mouka@ceskydomov.cz

METROPOLITAN

Informace o inzerci:

Hana Adamcová
manažer inzerce
tel.: 776 797 904
email: hana.adamcova@ceskydomov.cz

METROPOLITAN

Informace o inzerci:

Karel Marek
manažer inzerce
tel.: 606 740 730
email: karel.marek@ceskydomov.cz

METROPOLITAN

**UZÁVĚRKA INZERCE DO PŘÍŠTÍHO
VYDÁNÍ JE 21. 10. 2014.
S NÁMI OSLOVÍTE CELÉ BRNO!**

BRNĚNSKÝ

METROPOLITAN

Další číslo Brněnského Metropolitanu vyjde 1. listopadu. V té souvislosti vás, vážení čtenáři, chceme požádat o pomoc. Občas se stává, že se naši distributoři nemohou dozvonit do některých domů. Vyjděte jim, prosíme, vstříc. Roznos Brněnského Metropolitanu probíhá jednou měsíčně, od soboty do neděle. Když tedy na vás od 1. do 2. listopadu bude někdo zvonit a představí se jako „distribuce Brněnského Metropolitanu“, pusťte jej do domu. Jen tak se totiž vaše noviny dostanou i do vaší schránky.

Aby cestování pro vás znamenalo relax

Na cesty se vydáváme z různých důvodů. Nejčastěji proto, abychom poznali nové země a abychom si odpočinuli, zapomněli na stres pracovních dnů a nabrali sílu. Ať už se sami nebo s blízkými vydáte k mořím, horám či krajům vzdáleným tisíce kilometrů, nebo zůstanete na evropském kontinentu, budete v každém případě obohaceni. Cestování rozšiřuje naše obzory a naplňuje nás novými zážitky a emocemi.

Jak na to, abychom si cestu do dálav opravdu užili a byla pro nás osvěžením? Základní pravidlo zní, že pro skutečný relax není dobré odjet jen na několik málo dní. Pokud si chcete během dovolené opravdu odpočinout a připravit tělo na další období soustavné práce, měli byste si naplánovat minimálně desetidenní oddych. „Je lepší si udělat během roku volno několikrát, zároveň je ovšem nutné dbát na to, aby jedna z dovolených trvala co nejdéle. Na lidské tělo má největší vliv deset a více dnů. Jen tak se organizmus dokáže zbavit stresu,“ tvrdí Joe Robinson, který vede v USA

kampaň za povinnou minimální dovolenou.

Vyladte se před cestou

Před plánovanou cestou se snažte získat dostatek informací o cílové zemi i způsobu průběhu cesty. Zjistěte si předem časy odletů a příletů, způsob odbavení, celní předpisy a specifika cílové země. Jejich neznalost by mohla vést k možnému konfliktu s místními lidmi či úřady. Informace lze nyní velmi rychle získat z internetu, na cestě jsou pak dobře využitelné kvalitní turistické průvodce. To vše je samozřejmě mnohem jednodušší, když se vydáte na dovolenou

s cestovní kanceláří. Jistota, že jste dobře připraveni, a dostatek spolehlivých informací zvýší vaši sebevědomí a zároveň sníží hladinu psychického stresu z cestování.

Lékárničku s sebou

Máte-li nějaké zdravotní problémy, poraďte se o vhodnosti plánované cesty nejprve se svým lékařem. Užíváte-li trvale léky, vybavte se na cestu jejich dostatečnou zásobou. Nemálo cestovatelů bude nejspíš mezi svými medikamenty mít i psychoaktivní léky. Pamatujte na to, že jejich užívání je v řadě zemí legislativně omezeno. Je proto vhodné mít od ošetřujícího lékaře podrobnou lékařskou zprávu vysvětlující zdravotní stav a ordínované léky. Zpráva by měla být přeložena do jazyka, kterému budou v cílové zemi rozumět, nebo do některého z mezinárodně uznávaných jazyků (angličtina, francouzština, španělština aj.).

Prakticky do všech exotických destinací budete potřebovat očkování proti infekčním nemocem (žloutenka, meningokoková onemocnění aj.). Při vybavení cestovní lékárničky je pak třeba brát ohled jak na cestovatelův individuální zdravotní stav,

tak na specifické podmínky v cílové destinaci. Je proto vhodné, aby s volbou medikamentů na cesty poradil lékař zkušený v oblasti cestovní medicíny.

Cestujeme s dětmi

Vzdálenosti se přiblížily a pro mnohé rodiče, kteří už sami prožili půl světa, je cestování přirozeností. Nevidí důvod, proč se nevydat na cesty s malým dítětem, třeba i s kojencem.

Obecně platí, že pokud bude dítě přes mámu cítit pohodu a mezi rodiči panuje klid a souznění, bude nejspíš spokojené v jejich náručí i tisíce kilometrů od své postýlky. Hygienicky přebalit a nakrmit dítě je v současnosti snadné. Pokud maminka kojí, je o starost méně. Takový kojenec, který se ještě nepohybuje (cca do šestého měsíce), může být společníkem, který nepřidělá ostatním starosti.

Je-li však pro rodiče cestování stresem a dítě je citlivější, mohla by se dovolená proměnit v nepříjemnou vzpomínku. Obecně je třeba zvážit temperament a věk dítěte i vlastní míru tolerance stresu, který cesta do daleka může přinést.

Budeme-li myslet jen na potřeby nejmenšího člena rodiny, a ne přednostně na rodi-

čte a starší děti, měl by kojenec v ideálním případě zůstat doma, ve svém prostředí a se „svým člověkem“. Sžívání se s novým světem plným podnětů a prudké zraní citlivého nervového systému jsou natolik zásadní procesy, že se opravdu vyplatí stabilita. Dítě se v období po narození mění tak rychle, že je lepší jej raději pozorovat, vyladovat si režim a vnímat jeho projevy, než se vydávat na cesty. Klidně vyladění mámy na rytmy nejmenšího dítěte je jedním z určujících faktorů toho, jak budou rodiče schopni reagovat na signály dítěte, tedy i na to, jak se bude projevoval na cestách.

Putování s batolaty, tedy dětmi do tří let, je někdy složitější o fyziologické období vzduchu a negativismu. „Ne“ a touha činit opak, než chtějí rodiče, může cestování dost zkomplikovat. Batole je hnáno touhou objevovat. Je puzeo zvědavostí a chce vše zkoumat a komentovat. Přirozeně malá vyzrů u činnosti a malá míra trpělivosti může být komplikací již při dlouhé cestě do cílové destinace.

Na cesty s nejmenšími dětmi se proto vydávejte jen do blízké ciziny – pokud možno po Evropě. K moři cestujte nejlépe mimo sezonu. Vysoké teploty a velehory zkuste vynechat. Volte hotely blízko letiště, aby krátký let nebyl vykoupen dlouhou trasou do místa ubytování. Rozhodněte se raději pro delší pobytové zájezdy než cesty jen na několik dní. Pokud možno kupte dovolenou se zajištěným stravováním. Vyberte ubytování, které je vstřícné a tolerantní k dětem a garantuje „Baby friendly“ prostředí.

Ať se vám dovolená vydaří!

ESO Nejlepší exotika Sleva až 10% za včasný nákup (při rezervaci v ESO travel Brno min. 4 měsíce před odletem)

Největší výběr poznávacích zájezdů do více než 100 zemí.

	Malý okruh Čínou Okruh Čína + Tibet Čína – perly říše středu	9 dnů 32.990 13 dnů 72.990 12 dnů 47.990		USA – města a příroda východu Velký okruh Havajskými ostrovy Americký západ – zlatý okruh	10 dnů 51.990 16 dnů 93.990 16 dnů 65.990
	Velký okruh Mexikem To nejlepší z Kubu Okruh po Peru	17 dnů 73.990 12 dnů 54.990 14 dnů 93.990		Napříč Jihoafrickou republikou Velký okruh Etiopii Okruh Marokem	16 dnů 82.990 14 dnů 71.990 11 dnů 43.990
	Velký okruh severním Thajskem Putování Kambodžou Perly Indonésie	17 dnů 51.990 17 dnů 64.990 17 dnů 67.990		Indie - Sri Lanka Zlatý okruh Sri Lankou Cesta divokým Ladákhem	15 dnů 69.990 15 dnů 62.990 15 dnů 74.990

ESO travel, Josefská 9, BRNO, tel.: 533 400 045, mobil: 777 363 630, email: brno@esotravel.cz

Včasné odhalení revmatismu zvyšuje šance na úspěšnou léčbu

Občasné bolesti kloubů, ranní ztuhlost, kterou se ale nakonec vždycky „nějak“ povede rozhýbat. Může jít o banalitu, ale také o závažné onemocnění s názvem revmatoidní artritida (RA), které má mimo jiné

právě tyto příznaky. Onemocnění nejčastěji začíná pozvolna, plíživě. Zkrátka dlouho o ní její „majitel“ neví. V tom je ale právě ukryto její nebezpečí. A právě na to má upozornit akce REVMADEN®, konaná 11. října

2014 na několika místech naší republiky.

Revmatoidní artritida v číslech

Přesná statistická data o výskytu RA v České republice sice

nejdou k dispozici, ale běžně udávaný výskyt revmatoidní artritidy je přibližně 1 % populace. Ženy jsou postiženy až třikrát častěji než muži. Nejčastěji se onemocnění projevuje mezi 35. a 50. rokem věku.

Jaké potíže nepodceňovat

U revmatoidní artritidy existuje několik příznaků, které by nás měly přivést k lékaři:

- Ranní ztuhlost kloubů – u zánětlivých postižení kloubů je ztuhlost většinou delší než půl hodiny a ráno se projevuje nejvýznamněji. Na rozdíl od artrózy, u níž se ztuhlost zhoršuje v průběhu dne při zatížení a ranní ztuhlost bývá většinou krátkodobá.
- Bolestivost kloubů – typickým projevem RA je zánět drobných kloubů rukou. Ten se projevuje právě bolestí a otokem, často s omezením funkce kloubu. Ale pozor, postižen může být téměř kterýkoliv kloub i mimo zmiňované drobné klouby rukou nebo nohou.
- Otok kloubů – pokud otok nebo bolestivost (což jsou typické projevy zánětlivého pro-

cesu) trvají déle než 6 týdnů, pravděpodobnost, že se jedná o tuto nemoc, se zvyšuje.

Zachyťte nemoc včas

Pro úspěšnost léčby je velmi důležitým faktorem včasný záchyt nemoci. Tzv. erozivní změny – tedy trvalé a nevratné poškození kloubního povrchu – nastupují velmi časně, dokonce již v průběhu prvního roku onemocnění. V současné době má již medicína k dispozici léky, kterými lze alespoň u části pacientů těmto změnám zabránit nebo je alespoň zmírnit. „Je tedy zjevné, že čím dříve je choroba odhalena a zahájena léčba, tím je větší šance zabránit trvalému kloubnímu poškození,“ vysvětluje MUDr. Procházková, revmatoložka z Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně.

Pozvánka na REVMADEN®

Právě dostatečné všeobecné povědomí o charakteru nemoci a typických příznacích je tím důležitým bodem vedoucím k časnému stanovení diagnózy a zahájení léčby. Podceňování nebo nerozeznání přízna-

ků již samotným pacientem leckdy vede k velmi významnému zpoždění diagnózy. „Proto je tak důležité informovat laickou veřejnost o nebezpečí revmatoidní artritidy, o této nemoci obecně a také zlepšit spolupráci mezi praktickými lékaři a specialistou – revmatologem,“ zdůrazňuje MUDr. Procházková.

Revmatoidní artritida

Revmatoidní artritida je chronické a nevyčísitelné onemocnění. Mlynou představou je, že je to onemocnění starých lidí způsobené opotřebením kloubů. Není tomu tak. Revmatoidní artritidu řadíme mezi autoimunitní onemocnění, tedy mezi choroby, kdy vlastní imunitní systém jaksi „omylem“ začne poškozovat své vlastní zdravé tkáně. Je to – na rozdíl od degenerativních nemocí kloubů – onemocnění systémové. To znamená, že choroba postihuje celý organismus, nejen ty nejvíce viditelné klouby. Pacienti s revmatoidní artritidou mají zvýšené riziko výskytu jiných chronických onemocnění, například kardiovaskulárních nemocí nebo osteoporózy.

REVMADEN® 11. 10. 2014

Akce zaměřená na zvýšení povědomí o revmatických chorobách a včasné odhalení potíží s klouby

- Zájemcům z řad veřejnosti se budou věnovat revmatolog a revmatologická sestra.
- Pokud bude mít lékař na základě miniagnostiky podezření na některé revmatologické onemocnění, doporučí další vyšetření ve specializovaném centru.

Více informací najdete na www.revmaden.cz

REVMADEN® se koná v rámci Světového dne artritidy dne 11. 10. 2014 od 10 do 18 hodin na těchto místech:

Praha – Václavské náměstí
Praha – OC Galerie Harfa
Brno – náměstí Svobody
Hradec Králové – OC Futurum

Den pro vaše zdravé klouby

Denzitometrie v G-Medice

Denzitometrické vyšetření dvoufotonovým kostním denzitometrem s jistotou odhalí onemocnění kostí, jež se nazývá osteoporóza. Jde o civilizační onemocnění skeletu charakterizované sníženou pevností kostí. V důsledku nemoci se zvyšuje riziko zlomenin, zejména krčku kosti stehenní, předloktí a obratlů. Toto onemocnění postihuje přes jednu třetinu žen po 50. roce věku, což souvisí s hormonálními změnami po klimakteriu.

Dalšími rizikovými faktory je nejen stoupající věk, ale i snížená tělesná aktivita (sedavé zaměstnání, toxické vlivy (kouření, alkohol), léčba některými léky (např. kortikoidy), poruchy trávení, endokrinní, jaterní, revmatické patologické stavy i stres. Osteoporóza se svým výskytem nazývá tichou epidemií 21. století. Většinou pacienti nemají žád-

né potíže a ani neví, že toto onemocnění mají.

Preventivní vyšetření osteoporózy a případná následná léčba omezí vznik komplikací, které mohou vést k trvalé invaliditě. Trvá 20 minut a nevyžaduje žádnou přípravu, je bezbolestné a přesné. Výsledek grafického záznamu obdržíte ihned po vyšetření.

V tomto roce se stala klientkou mamografického screeningového centra G-medica Brno paní Lucie Benešová. Tato známá herečka, moderátorka a dabérka podstoupila první screeningovou mamografii na tomto pracovišti. G-medica začala v Brně v tomto roce vyšetřovat v nově zrekonstruovaných a moderně vybavených prostorách na stejné adrese v centru města. Tvář tohoto pracoviště se stala právě herečka Lucie Benešová. Paní Lucie se nechala pro toto pracoviště vyfotografovat. Svými fotografiemi ztvárnila krásnou ženu, která ví, že prevence je základ zdraví. Jako matka 4 dětí si právě svého zdraví velmi cení. Zveze spolu s paní Lucií všechny ženy na preventivní vyšetření prsů. V prostorách čekárny G-medica můžete shlédnout malou vernisáž nových fotografií, kterými podpořila mamografický screening v Brně.

Pracoviště G-Medice provádí preventivní vyšetření pro pacienty po 50. roce věku bezplatně pro pojištěnce zdravotní pojišťovny OZP, a to jedenkrát za dva roky. Při nálezu onemocnění zajistíme následnou péči a léčbu odborníkem. V následné péči provedeme kontrolní denzitometrické vyšetření, které upřesní úspěšnost léčby.

V současné době toto pracoviště rozšiřuje preventivní vyšetření osteoporózy i pro klientky mamografického screeningového centra G-Medice. Oslovené pacientky po 50. roce věku získají bonusovou poukázku k denzitometrickému vyšetření, které bude provedeno ve stejný den jako mamografické screeningové vyšetření prsou po dvou letech. Pro preventivní vyšetření osteoporózy nemusí mít klientka žádanku od lékaře. Bližší informace získáte na denzitometrickém pracovišti G-Medice Rooseveltova 6/8, Brno, tel.: 542 210 020.

Pečujte o sebe prevencí.

Mamologická
vyšetření

Denzitometrická
vyšetření

Mamografické screeningové pracoviště G-Medica

zahájilo provoz v letošním roce v nových zrekonstruovaných prostorách na stejné adrese v centru města Brna.

Tváří pracoviště se stala herečka Lucie Benešová a vernisáž fotografií můžete shlédnout v prostorách mamografického centra.

Provádíme preventivní vyšetření prsů všem ženám bez omezení věku.

Rozšiřujeme provoz pro preventivní vyšetření osteoporózy celotělovým kostním denzitometrem.

V prostorách pracoviště zahajujeme provoz ozonoterapie. Doplňující informace v recepci G-Medica.

Objednávky přijímáme telefonem: 542 210 016, 542 210 028, 721 660 706, a také přes objednávkový formulář na internetových stránkách www.gmedica.cz.

Rooseveltova 6, Brno 602 00, www.gmedica.cz, e-mail: mgbrno@gmedica.cz

Co léčí ozonoterapie?

Ozonová terapie je přírodní a prastará svým účinkem. Patří mezi regenerační, revitalizační a buněčné terapie a má široké spektrum použití. Lékařský ozon je směs medicijního kyslíku a ozonu připraveného z medicijního kyslíku.

Je to látka tělu vlastní, nemá vedlejší účinky jako třeba kortikoidy. Směs se aplikuje např. formou injekcí do nemocných tkání a výrazně urychluje proces hojení po všech úrazech

a operacích. Má baktericidní, virucidní, fungicidní účinky, tedy léčí záněty v tkáních. Mezi dalšími pozitivními účinky patří analgetický účinek – odstranění bolesti např. i při degenerativních onemocněních kloubů a vazů. Má antiedématozní a spasmolytický efekt. Podporuje prokrvení všech tkání, což se využívá při léčbě ischemií.

Ozonoterapie má relaxační účinky, odstraňuje stres buněk. Tato léčba je vysoce efektivní,

bezpečná a v podstatě nekomplikovaná metoda. Provádí se ambulantně, je časově nenáročná. Před zákrokem je nutná konzultace s lékařem. Na pracovišti G-Medica ji provádí zkušený lékař neurochirurg.

Na vyšetření a zákrok je potřeba se předem objednat. Doplňující informace získáte v recepci G-Medica. Metoda není hrazena zdravotními pojišťovnami, pacient si zákrok musí hradit jako samoplátce.

Výzva pro něžné pohlaví: Život máte ve svých rukou

Zodpovědnost za vlastní zdraví musí patřit mezi životní priority. Zvláště pro ženy v aktivním věku, které mají velkou zodpovědnost nejen za sebe, ale i za své blízké. Součástí našeho zdravotního systému jsou takzvané screeningové programy, které představují sekundární prevenci některých nádorů. Mají zásadní význam na jejich včasném odhalení a zvyšují pravděpodobnost vyléčení. Mezi ně patří screeningové mamografické vyšetření prsu.

V České republice je ročně diagnostikováno 7000 až 7500

nových nádorů prsu. Naprostá většina se díky screeningu zjišťuje v počátečních stádiích, kdy je lze zcela vyléčit. I zhoubný nádor prsu zjištěný v počátečním stadiu je velmi dobře léčitelný. Léčení malých nádorů je také méně zatěžující a je možné velmi často i zachovat celý prs.

Pokročilých a obtížně léčitelných nádorů rozšířených do těla je odhaleno 400 až 500 ročně. Ne vždy, ale velmi často se za nimi skrývají příběhy žen, které vyšetření odkládaly nebo do nekonečna ignorovaly podezření, že něco není v pořádku. Uvě-

domte si, že svůj život máte do slova ve svých rukou.

Co můžete ovlivnit

Zařaďte do svého harmonogramu každý měsíc samovyšetřování prsů – nejlépe v první polovině menstruačního cyklu (vždy ve stejné době). Všimněte si jakýchkoli změn od minulého vyšetření. Nezapomeňte si vyšetřit také podpaží a dvorec s bradavkou.

Postup je popsán v letáčcích, které vydaly např. zdravotní pojišťovny. Jsou k dispozici v čekárnách ordinací odborných lékařů a ve screeningových centrech.

Při jakékoliv nejasnosti či nálezu v prsu navštívte co nejdříve odborného lékaře (praktického lékaře, gynekologa) nebo přímo některé ze specializovaných screeningových center.

Každý rok si nechte vyšetřit prsy praktickým lékařem nebo gynekologem. Navštívte screeningové centrum a požádejte o odhad svého rizika vzniku nádoru prsu. Při zvýšeném riziku chodte na kontroly podle doporučeného schématu.

Kdy na screening

Pojišťovny hradí screeningové mamografické vyšetření prsu ženám

nad 45 let jednou za dva roky. Investujte do svého zdraví a absolvujte v mezidobí mamografii či ultrazvukové vyšetření za úhradu, zejména pokud máte vyšší riziko vzniku nádoru prsu. U žen do věku 40 let je obvykle voleno ultrazvukové vyšetření prsů. U žen nad 40 let věku se dává přednost mamografii.

Obvyklá cena ultrazvukového vyšetření ve screeningových mamografických centrech činí 400–600 Kč. Cena mamografického vyšetření se v těchto centrech běžně pohybuje v rozmezí 600–800 Kč.

Tomuto vyšetření se žena podrobuje především proto, aby

měla jistotu, že je zdravá. Potvrdí-li se, že se v jejích prsech neschovává ani malé nádorové ložisko, bude taková informace jistě důvodem k radosti nejen ženy, ale i jejích nejbližších.

Jiným, avšak zcela zásadním důvodem k neodkladné návštěvě screeningového centra je fakt, že se v prsech objeví cokoliv nenormálního. Nevidět takové problémy znamená strkat před nimi hlavu do písku. Tedy nic, co by bylo vlastního ženě, která má odpovědnost, plány do budoucna a chce si života užít.

Jak nedat chřipce šanci

Se začátkem podzimu se jednou začne všude kolem ozývat kašláním, smrkáním a kýchním, neklamná známka toho, že na nás útočí nachlazení či chřipka. Neděste se předem, že vás nemoc sklátí do postele. Dejte se do boje a zkuste se jí vyhnout.

Nejlepší prevencí proti chřipce je zdravý životní styl s dostatkem pohybu, čerstvého vzduchu, otužování a pestré stravy bohaté na vitaminy. Riziko nákazy v chřipkové sezóně pomůže snížit zvýšená hygiena. Nejspolehlivější ochranou však zůstává očkování.

Co vás posílí

Hýbejte se na čerstvém vzduchu – jděte se projít, chodte se psem, jezděte na kole. Jako prevence chřipky je dobré vše, co vás z uzavřených prostor plných lidí vyláká na čerstvý vzduch a poskytne vám dostatek pohybu. Dopřejte si nízkotučné mléčné výrobky a tmavě zelenou listovou zeleninu. Dodáte tak tělu probiotika a antioxidanty.

Dodržujte pitný režim. Noste se sebou láhev s vodou a občas z ní upíjejte. Dostatek tekutin odplavuje z těla toxiny. Dostatečně spěte. Odpočatý organismus je méně náchylný k infekci. Zařídte si to tak, abyste opravdu měli mi-

nimálně 7 hodin spánku, které dospělý člověk potřebuje.

Chodte do sauny. Lidé, kteří jednou až dvakrát týdně navštěvují saunu, jsou odolnější proti infekci. Otužují se a horký vzduch ničí chřipkoproduktivní zárodky. Máte-li však vysoký krevní tlak nebo problémy se srdcem, sauna pro vás bohužel není vhodná.

Hygiena se vyplatí

Zaměřte se na to, zda si dostatečně myjete ruce. Umývejte je pravdu důkladně, vždy teplou vodou a mýdlem, přinejmenším dvacet vteřin. Umývejte nejen dlaně, ale i prostor mezi prsty. Je samozřejmé, že si umýváte ruce po příchodu zvenku, před jídlem a po použití toalety. Nezapomeňte si však umýt ruce i po kýchní a smrkání.

Jsou chvíle, kdy nemáte přístup k tekoucí vodě (pobyt venku, jízda hromadnými dopravními prostředky, obchody). Mějte proto vždy u sebe dezinfekční ubrousky či gel na ruce – nejlépe ten, který obsahuje alespoň 60 % alkoholu.

V době, kdy kolem řádí chřipková nákaza, se pokud možno nedělejte s kolegy v práci a členy rodiny (obzvláště pokud jsou nachlazení) o nádoby. Buďte všichni skleničce, hrníčky a přístroje skutečně vel-

mi důkladně umyjte, nebo raději použijte každý své. Totéž platí i pro ručníky.

Vhodný čas na očkování

Nejúčinnější obranou proti chřipce je očkování. Kvůli proměnlivosti virů je potřeba je každý rok opakovat. Ideální čas je pro očkování říjen nebo listopad. Lze se nechat očkovat i během epidemie, protilátková odpověď se objeví do 2 týdnů. Účinnost očkování se pohybuje mezi 70 a 90 %. Pokud očkování přece jen onemocní, průběh nemoci je mnohem lehčí.

Proti chřipce u nás očkují praktičtí lékaři, zdravotní ústavy a očkovací centra. Po poradě s doktorem je očkování vhodné téměř pro každého, i těhotné (po 1. trimestru) a kojící ženy. Plošně se nedoporučují očkovat děti, kromě oslabených, protože průběh chřipky u nich většinou nebývá tak dramatický. Pro pacienty s nemocemi jako je cukrovka, choroby srdce a ledvin, a další rizikové skupiny, je očkování nezbytné a hradí je zdravotní pojišťovny.

Tvrzení, že samo očkování může způsobit nemoc, patří mezi mýty. Není ani třeba se obávat reakce na očkování. Vážné vedlejší účinky jsou velmi vzácné.

PŘIJÍMÁME NOVÉ PACIENTY

Pro informace či objednání volejte na tel.: 541 241 061 nebo 733 679 614, případně využijte naši emailovou adresu: marketa.knetigova@ordinace.mediclinic.cz. Více informací naleznete na www.mediclinic.cz

MUDr. MARKÉTA KNETIGOVÁ
PRAKTICKÝ LÉKAŘ PRO DĚTI A DOROST
SESTRA: Bc. MARKÉTA ZELINKOVÁ
HOROVA 28, BRNO

- nabízíme komplexní léčebnou a preventivní péči pro vaše dítě v moderním prostředí s bezbariérovým přístupem a kočárkárnou
- měříme hladinu CRP přístrojem, což nám umožňuje okamžité zjištění míry infekce v těle dítěte a nutnost léčby antibiotiky
- provádíme Streptest, díky kterému jsme schopni okamžitě zjistit streptokoková onemocnění

- ordinační hodiny ve vybraných dnech od 7:00
- výborná dostupnost MHD i automobilem
- novorozence navštěvujeme v domácím prostředí
- v blízkosti naší ordinace najdete lékárnou i polikliniku se specialisty
- nastřelujeme náušnice

NAŠÍM KRÉDEM JE VSTRÍCNÝ PŘÍSTUP K PACIENTOVI. PŘIJĎTE A VYUŽÍVEJTE NAŠE SLUŽBY!

I učitel se musí pořád učit

Se začátkem nového školního roku je spojeno nejen vzdělávání dětí. Po prázdninách se i učitelé poohlížejí po vhodných kurzech, kde by načerpali nové zkušenosti a rozvinuli své odborné, ale i osobnostní a sociální kompetence.

Jednou z příležitostí je „univerzita lektorů“, kterou nabízí Institut celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně. V rámci projektu jsou k dispozici tři aktivity pro pedagogy z Jihomoravského kraje a Kraje Vysočina.

První je určena učitelům a ředitelům mateřských škol, kteří mohou absolvovat týdenní stáže ve spolupracujících školách. Mohou zde načerpat mnoho praktických dovedností a porovnat svůj způsob práce s jinými přístupy. Stáže se budou konat v průběhu prvního pololetí aktuálního školního roku.

Druhou, navazující aktivitou jsou kurzy tzv. soft skills (např. komunikace, zvládání konfliktních situací, psychohygienu či tvořivost), které jsou v plánu v první polovině roku 2015.

Třetí část projektu se týká učitelů 2. stupně základních škol. Ti si mohou vybrat z kurzů počítačové prezentace, technického zpracování digitální fotografie, práce s interaktivní tabulí, využití webu 2.0 v práci učitele nebo využití informačních technologií ve výuce zeměpisu. Probírá se nejen teorie, pozornost je zaměřena na lektorské dovednosti zúčastněných včetně praktického nácviku.

Účastníci všech kurzů získají materiály vztahující se k dané problematice. Projekt financuje Evropská unie a státní rozpočet, veškeré aktivity jsou tak pro pedagogy zdarma. Více informací a přihlášky najdete na webu www.icv.mendelu.cz/univerzitatelektoru.

Lucie Foltová
Mendelova univerzita v Brně

Jak se pozná, že jsem se zbláznil

Od 6. do 10. října se v Brně koná akce Dny duševního zdraví, kterou pořádá občanské sdružení Práh. Její náplní je program týkající se lidské psychiky; od workshopů přes hudební a filmové představení a psychologické semináře až po poradnu nebo dílničky pro děti.

„Osobně se velmi těším na vernisáž mladého výtvarníka Libora Veselého.“ říká organizátorka akce a ředitelka sdružení Práh Blanka Veškmová. „Ve stejný den, tedy 6. října, se koná i seminář, na němž vystoupí celá řada odborníků a promluví o tématech jako zotavení člověka s duševním onemocněním nebo psychiatrická klinika a její úloha v regionálním systému péče o duševní zdraví. Seminář je určen jak odborníkům, tak laikům nebo například studentům psychologie a psychiatrie.“

Jedním z přínosů je možnost zajít si v průběhu Dnů duševního zdraví do bezplatné anonymní psychologicko-psychiatrické poradny, určené pro veřejnost. Poradna bude otevřená každý den od 13 do 19 hodin v místnosti vedle Café Práh (Ve Vaňkovce 1).

Na své si přijdou také vyznavači aktivnější zábavy a poučení. Pro návštěvníky jsou nachystány workshopy (například Jak se pozná, že jsem se zbláznil, 7. října), dále kreativní dílničky a jarmark výrobků chráněných dílen (oboží 9. října), den plný her a překvapení pro děti (10. října) atd.

Více informací najdete na webu prah-brno.cz. (mad)

Vědecká centra: Svět přes dvoutunový mikroskop

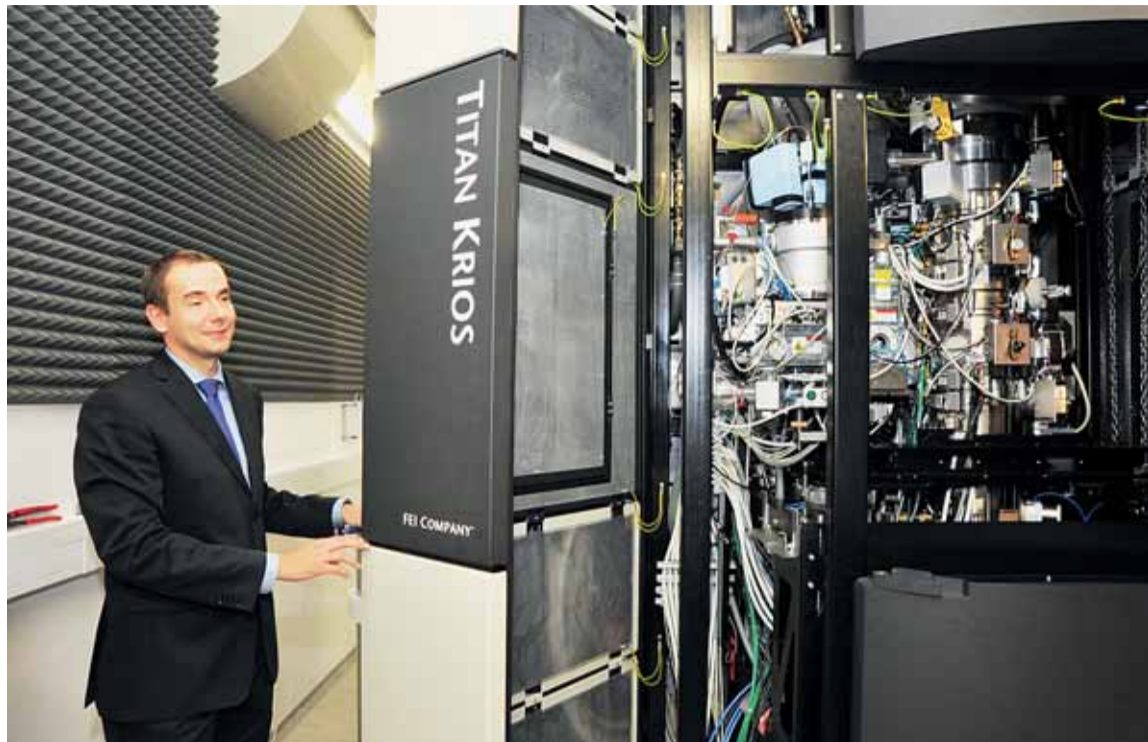
Tři zbrusu nová vědecká centra otevřela v průběhu září Masarykova univerzita. 12. září to byl Středoevropský technologický institut CEITEC v bohunickém kampusu. Následovalo Centrum výzkumných institutů a doktorských studií CVIDOS na Pedagogické fakultě na Poříčí a o pár dní později se stříhala páska v Centru vzdělávání, výzkumu a inovací CERIT, jež slouží Fakultě informatiky na Botanické ulici.

„Tento rozvoj byl financován z evropských fondů, a proto projekty začínaly i končí ve stejném období,“ vysvětlil rektor Mikuláš Bek kumulaci událostí.

CEITEC, vybudovaný za více než pět miliard korun, je jednou z největších investic v oblasti výzkumu a vývoje ve střední Evropě. Nabídně špičkové zázemí pro 600 vědců, kteří se zaměří na bádání v oblasti strukturální biologie (zabývá se například viry), molekulární medicíny, lidského mozku a myslí, ale i na nanotechnologie a vývoj pokročilých materiálů.

K moderním laboratorům pochopitelně patří i špičkové vybavení. V CEITEC-u najdeme například kryoelektronový mikroskop Titan Krios, přístroj o výšce čtyř metrů a váze dvou tun. Musí být umístěn ve speciálně designovaných prostorách se zvláštními základy, které jej oddělují od vibrační budovy – ty by totiž znemožnily přesné měření.

Odborníci na výzkum mozku zase pracují s unikátním EEG systémem umožňujícím sledovat elektrickou aktivitu

▲ Kryoelektronovým mikroskopem vědci nahlíží do nitra buněk v donedávna nedostupném detailu. Foto: Z. Kolařík

mozku. Přístroj slouží např. k výzkumu epilepsie, neurodegenerativních onemocnění jako Parkinsonova choroba a další.

Virtuálně se dotknout neexistujícího předmětu

Jádrum centra CVIDOS je knihovna. „Objekt poslouží institutům, jež se zaměřují na výzkum v oblasti školního a inkluzivního vzdělávání (zaměřeného na zařazování všech dětí do běžné ško-

ly – pozn. red.), vztahu školy a zdraví, sociálního rozvoje osobnosti a na pedagogický vývoj a inovace,“ řekla mluvčí univerzity Tereza Fojtová.

CERIT na Botanické ulici zahrnuje prostory pro výuku a výzkum, ale také vědecko-technický park, který podpoří podnikání v oboru informačních a komunikačních technologií.

Sídlí zde 17 laboratoří, zaměřených na široké spektrum výzkumu a vývo-

je IT, jako například laboratoř interakce člověka s počítačem. „Disponujeme zařízením, s jehož pomocí se lze virtuálně dotýkat neexistujícího předmětu tak, že umí dávat zpětnou vazbu v podobě tlaku,“ popsal vedoucí laboratoře Jiří Sochor. Jeho tým dokáže vytvářet virtuální realitu a využít ji třeba ve spolupráci s geografii při zobrazení terénu (3D, letecké pohledy).

Kateřina Šeřčíková, Marek Dvořák

Laboratoře představí své objevy

Nejrozsáhlejší vědecký festival Týden vědy a techniky, pořádaný Akademií věd ČR pro veřejnost, se rozběhne v mnoha českých městech a také v Brně 1. listopadu.

Opět přinese dvoutýdenní hojnost vědeckých přednášek, dnů otevřených dveří, exkurzí, výstav a dalších akcí. Při nich se návštěvníci „dotknou vědy“, přesně jak k tomu vyzývá motto letošního ročníku.

Je dobré o vědeckých objevech číst, ale není nad osobní výpravu do specializovaných laboratoří a seznámení se s bádáním bezprostředně na místě. Na zájemce čekají v Etnologickém ústavu na Veveří 97 (3. listopadu), Matematickém ústavu na Žižkově 22 (4. listopadu), v Biofyzikálním ústavu na Královopolské 135 (7. listopadu), v Ústavu geoniky na Drobnoho 28 (11. listopadu) nebo v mnoha dalších ústavech

Akademie věd, jejichž dveře se otevrou dokořán – vždy ale po předchozí rezervaci.

Lze si prohlédnout přístroje a vidět je v činnosti, diskutovat s odborníky a seznámit se s metodami, které při výzkumu používají.

Jak se měnili Evropané?

Dopolední přednášky a exkurze jsou určeny zejména středoškolské mládeži, na podvečerní akce je zvána veřejnost.

Jaké technické zajímavosti skrývá brněnské podzemí? K čemu dnes slouží laser – 54 let poté, co byl objeven? Co prazrůží česká rčení o historii slov? Jak se měnili Evropané? – to je jen několik otázek z mnoha, na něž odpoví brněnské odborníci na přednáškách v Literární kavárně knihkupectví Academia na náměstí Svobody, v Technickém muzeu v Brně i jinde.

Kateřina Šeřčíková

Mozkový infarkt má silného soupeře

Mozková mrtvice čili cévní mozková příhoda je podle odborných studií celosvětově druhou nejčastější příčinou úmrtí. V České republice sice úmrtnost na cévní mozková onemocnění klesá, ale ve srovnání s jinými západními státy je stále dvoj- až trojnásobná.

Zlepšit smutnou statistiku může pomoci i nové Komplexní cerebrovaskulární centrum ve Fakultní nemocnici u sv. Anny na Pekařské ulici; zabývat se bude souhrnnou problematikou mozkového cévního řečiště. Dokončeno bylo v září.

Pacienti s cévními mozkovými onemocněními léčili u sv. Anny samozřejmě už dřív. „Centrum ale působilo ve staré budově, lůžka byla natesaná vedle sebe a vybavení bylo zastaralé,“ popsal vedoucí centra Robert Mikulík. Nyní je zázemí pracoviště nové a prostornější a s podporou evropského fondu se podařilo zakoupit více než 180 zdravotnických přístrojů a pomůcek.

„Nově pořízená zařízení významně přispějí ke zlepšení zdravotní péče o pacienty a zdokonalování léčebných postupů,“ uvedl ředitel nemocnice Martin Pavlík. Modernizace centra zajistí kvalitnější léčbu hlavně pro pacienty z kraje Jihomoravského, Zlínského a Kraje Vysočina.

Na koupi přístrojů se počítalo se zhruba 70 miliony korun, ve veřejných zakázkách se ale podařilo vysoce nižší ceny, náklady projektu jsou tedy zhruba 58 milionů. 85 procent z částky činí dotace, zbytek zaplatí nemocnice u sv. Anny ze svého rozpočtu. Některá zařízení nahradila ta zastaralá, část ale předtím nemocnice k dispozici neměla vůbec.

Centrum se zabývá i výzkumem a hledá způsoby, jak pacienty lépe diagnostikovat a léčit. Jedním z projektů je vzdělávací program pro školy Hobit, který se nyní testuje na jižní Moravě. Jeho cílem je naučit děti, jak poznají člověka stíženého mozkovým či srdečním infarktem a jak mu zachránit život.

Zuzana Gregorová

www.brno.cz

V Barce jsou všichni „postiženi uměním“

Bezbariérové divadlo Barka na ulici Svatopluka Čecha pořádá do 31. října přehlídku integrované tvorby pod názvem Fest In. Náplní bude celá řada kulturních forem, například taneční představení, drama, pohádka, balet, komedie i koncert. Na akci se kromě aktérů z Barky (divadlo provozuje brněnská nezisková organizace Liga vozíčkářů) podílí také integrované soubory z celé republiky.

„Chceme do Barky přivést nové publikum. Na integrovaná představení stojí za to chodit, soubory často podávají profesionální výkony,“ říká ředitelka divadla Zdeňka Vlachovská. „Podtitul festivalu zní »Postiženi uměním«. Tím chceme dát najevo, že není třeba se slova postižení bát – a že uměním může být zasažen každý. Je to krásná nadsázka, která bourá hranice mezi zdravými a handicapovanými lidmi.“

Důležitým cílem festivalu je ukázat dalším spolkům a souborům, že Barka se může stát i jejich domovem. Divadlo se dá pronajmout za velmi příznivých podmínek. „Vystupují zde děti, senioři, poloamatérské soubory, konají se tu přednášky, besedy atd.,“ vypočítává Vlachovská.

▲ Divadlo Jára Pokojského. Foto: www.divadlobarka.cz

Na festivalu se představí například domáci Divadlo Jára Pokojského s inscenací Přelet nad kukaččím hnízdem a několika dalšími hrami. Činoherní část dále doplní soubor Ještě chvíli z Jedličkova ústavu v Praze. Z tanečních souborů bude k vidění Balet Globa z Olomouce a Bílá holubice z Ostravy. Mezi další organizace, které na festival vyšlou své

zástupce, patří například sdružení Benediktus, které v kapele Benebend angažuje hudebníky s mentálním postižením, nebo Soubor unikátně unyých divadelníků SUUD.

Vstupné na jednotlivá představení činí 100 korun a je určeno pro zajištění provozu divadla. Program najdete na webu www.divadlobarka.cz. Marek Dvořák

Duch Afriky na Mniší hoře. Zoo se rozrostlo o novou expozici

Kdo se projde v horkých letních dnech po brněnské zoologické zahradě, uvidí dřímající zvířata, která jako by vyzývala dát si taky šlofíčka. Samotná zoo ale nespí, naopak. V létě tam otevřeli hned dvě nové expozice – výběh klokanů a klec orlů bělohlavých (rozšiřující dosavadní expozici Beringie) – a 4. října přibude africká vesnice. Do Brna se tak stěhuje celá řada nových živočichů, které mohou návštěvníci pozorovat, ať už se jedná o klokany skalní, nebo třeba plameňáky. Součástí expozic budou i zábavně-vzdělávací prvky, například aboriginské skalní malby nebo komplex větších afrických chýší, které budou fungovat jako živý skanzen.

▲ **Bratři trojí krve.** Ke čtyřem klokanům rudokrým a jednomu klokanovi parma přibyla skupinka klokanů skalních. Klokani skalní jsou u nás unikátem, žádná jiná česká zoo je nemá. Žijí v horských oblastech, což simuluje také jejich kopcovitý a skalnatý výběh. Expozice je průchozí, takže se diváci dostanou ke zvířatům prakticky na dosah, hlazení a krmení je nicméně zakázáno. Foto: M. Schmerková

▲ **V klokaní kůži.** Prvními návštěvníky nového výběhu byly děti z brněnského Klokánku Fondu ohrožených dětí, které se zároveň staly prvními adoptivními rodiči klokanů. Děti přišly na otvírání v klokaních tričkách i kostýmech a jako dárek věnovaly vzácným zvířatům písničku a pokladničku s penězi ušetřenými na adopci. Chov klokanů v zajetí je důležitý, neboť v Austrálii stále ubývá původních biotopů, kde tyto fascinující tvory žijí. Foto: M. Schmerková

▲ **Státní symbol.** Orel bělohlavý je velký dravý pták, žijící v Severní Americe. Je státním symbolem Spojených států amerických. Kromě území USA se vyskytuje také v Kanadě, na Aljašce a na severu Mexika. Dříve byl téměř na pokraji vyhynutí – v 50. letech hnízdilo na území USA pouze 412 párů orlů. Situace se ale postupně stabilizovala a v roce 2007 byl orel smazán ze seznamu mírně ohrožených druhů. Živí se především rybami, ale i mrštinami či menšími savci. Foto: Z. Kolařík

▲ **50 tisíc let tradice.** Součástí expozice klokanů je také skála vyzdobená kopii skalních maleb původních obyvatel Austrálie – Aboriginců. Jejich rytiny v jeskyních patří mezi nejstarší kulturní památky vůbec. Toto umění reflektuje nejen život domorodců, ale především jejich náboženské tradice. V současnosti je však situace tohoto hrdého národa nepříznivá – valná většina Aboriginců nemá práci, řada z nich trpí alkoholismem a chudobou. Foto: M. Schmerková

▲ **Křídla dravce.** Dospělý orel může mít rozpětí křídel až 2,5 metru. Disponuje výjimečnými leteckými schopnostmi a umí využívat vzdušné proudy. Při vodorovném letu dosahuje rychlosti až 70 km/h. Letecká akrobacie je také součástí jeho námluv. V lovu mu pomáhá pověstný „orlí“ zrak – rybu plující u hladiny dokáže spatřit až na vzdálenost tří kilometrů. Orla, který je na vrcholu potravního řetězce, může ve volné přírodě ohrozit pouze člověk. Foto: Z. Kolařík

▲ **Novinka v růžovém.** Jedním z nových obyvatel africké vesnice jsou plameňáci. Tito ptáci se živí drobnými vodními tvory, které filtrují z bahnitého dna mělčin přes svůj zobák. Ve volné přírodě žijí v monogamních párech v obrovských hejnech, čítajících někdy až statisíce párů. Samice obvykle snášejí jedno vejce. Ptáci se dožívají asi 40 roků. Jsou starobylým druhem; jejich nejstarší pozůstatky mají asi 34 milionů let. Foto: Z. Kolařík

▲ **Vesnice válečníků.** Africká vesnice je poslední novinkou, kterou můžou návštěvníci zoo zhlédnout. Dominantu tvoří chýše, vytvořené podle originálních vzorů, především podle kmene Samburu. Tento kmen se živí hlavně pastevectvím; jeho příslušníci pasou ovce, kozy a v poslední době také velbloudy. Velkou roli v jejich životě hraje náboženství – Samburové spojují prakticky všechno dění s nadpřirozenými silami. Foto: Z. Kolařík

▲ **Posel bohů.** V některých indiánských kulturách je orel bělohlavý posvátným zvířetem, neboť je považován za duchovního posla mezi bohy a lidmi. Indiáni používají orlí drápy a především pera při svých náboženských obřadech. Lakotové dávali indiánská pera příslušníkům kmene, kteří se vyznamenali například statečností. Orlí pera zdobila i tradiční indiánské dýmky míru kalumety. Foto: Z. Kolařík

▲ **Jak se bude jmenovat?** Otevření nové vesnice zpestří křest mláděte žirafy, které se narodilo 18. června. Jeho jméno v době uzávěrky vybírali fanoušci na webu zoo. Jisté už ale je, že jej pokřtí herečka Barbora Hrzánová. Brno žirafy chovat umí; jde již o druhé mládě narozené v poměrně krátké době. Žirafy jsou i přes svoji štíhlost pořádnými jedlíky – konzumací potravy a pitím stráví denně až 12 hodin. Foto: Z. Kolařík

Fotostranu připravil Marek Dvořák

STAVEBNÍ INTERIÉROVÉ CENTRUM

Objevte vše pro bydlení se čtyřmi vašimi smysly

Navštivte unikátní *Stavební a interiérové centrum*, kde Vám kvalitní a prověřené dodavatele nabízí podlahy, dveře, koupelny, svítidla, vzorové domy, bazény a zahradní techniku. Přijďte objevit bohatou nabídku informací, materiálů, výrobků a domů ve *Stavebním a interiérovém centru* na Bauerově 10 u brněnského výstaviště.

properity

NSC
NÁRODNÍ STAVEBNÍ CENTRUM

LOMAX

PROFILUX
GALERIE SVĚTLA

StepPodlahy

PÁNEKinvest
INTERIÉRY

WOLF

vytápění · větrání · klimatizace

CAG
POOITVE ČESKÉ DVEŘE

PORTA
BELL

T.Z.B.
G-System

terafix

VPO Protivanov
OKNA PRO VÁS SPOKOJENÝ ŽIVOT

DYNTAR

www.stavebniinterierovecentrum.cz

Zahájení stavby „Parkovací dům, ul. Panenská“

Po téměř deseti letech příprav bude dne 8. 10. 2014 položen základní kámen a tím i zahájena výstavba parkovacího domu na Panenské ulici v Brně. Investorem parkovacího domu je společnost Brněnské komunikace a.s. (BKOM), která od roku 2012 převzala investorství po společnosti BRNO PARKING.

Územní rozhodnutí pro tuto dlouho očekávanou stavbu získala spol. BKOM v březnu 2013 a následně v lednu 2014 bylo vydáno stavební povolení. Parkovací dům je situován na Panenské ulici s vjezdem a výjezdem na ulici Husovu, v těsném sousedství hotelu International a budovy Moravské galerie. Prostor pro výstavbu objektu je vymezen z jihu štíty sousední Nové radnice, ze západu gotickou hradební zdí, z východu prodloužením uliční fronty v uli-

ci Panenské a ze severu veřejným průchodem mezi ulicí Panenskou a Husovou třídou.

Z hlediska památkové péče se stavba nachází ve velmi exponované oblasti samotného centra města Brna. Z toho také plynou maximální požadavky na ztvárnění, kvalitu a provádění prací, ale i na organizaci výstavby a přípravu. Dobrou zprávou pro občany je, že maximální pozornost byla věnována zkrácení doby výstavby a co nejmenšímu omezení dopravy v centru Brna.

Parkovací dům tvoří dvě podzemní a osm nadzemních podlaží ve dvou vícepodlažních blocích. To umožňuje intenzivní využití prostoru pro parkování 361 vozidel. Do parkovacího domu bude umožněn i vjezd vozidel na plyn, bude vybaven systémem navigace na volná parkovací místa, dobíjením elektromobilů, místy k odstavení motorek a případně i jízdních kol. Součástí tohoto víceúčelového objektu budou veřejné toalety, kavárna a komerční prostory. Na střeše parkovacího domu pak vzniknou prostory pro galerii s možností pořádání kulturních akcí a oslav, včetně terasy s nádherným výhledem na Brno a jeho dominanty.

Zbývá si jen přát, aby stavbu nepotkaly závažnější obtíže a my mohli koncem roku 2016 příjemně a pohodlně parkovat v centru Brna.

Brno se mění v čase

Naše metropole nad Svratkou a Svitavou je městem s bohatou tradicí a velkým potenciálem do budoucna. V poslední době prochází mnoha proměnami.

Dosavadní kouzlo Brna spočívá v harmonii zástavby se zelení, zejména v parcích, a velkými prostranstvími na náměstích. Architekturu města totiž nepředstavují jen domy, ale stejnou měrou i veřejné prostory, jako jsou náměstí, ulice, parky a pěší zóny. Tato území tvoří identitu města, jeho společenské prostory a místa s lidským rozměrem. Ideálem do budoucna je samozřejmě představa, že se Brno nebude zaměřovat jen na extenzivní rozvoj do okolního území, natož na obětování vzácných zelených ploch. Jedním z nejrozsáhlejších přístupů je racionální využití stávajícího území, všech zbytkových, zatím ladem ležících prostranství, tzv. brownfields.

Zelný trh prokoukne

Jedna z nejviditelnějších proměn se v současnosti odehrává v historickém centru Brna, na Zelném trhu. Náměstí se mění v tradiční odpočinkovou zónu, kde si lidé nejenom nakoupí ovoce a zeleninu, ale budou se zde moci také zastavit, odpočinout si a posedět.

Rekonstrukce náměstí za 60,4 milionu korun je financována z prostředků Evropské unie.

Byla zahájena letos 9. dubna a je plánovaná na 298 dnů. V rámci rekonstrukce tu bude vysazeno sedmáct nových stromů. V nové kraše se zaskví opravená historická kašna Parnas. K ní přibudou i nové fontány před Moravským zemským muzeem. Pro pohodlí procházejících a nakupujících tu budou nové lavičky, odpadkové koše a stojany na kola. Plocha ce- lého náměstí bude nově zpevněna a změní se systém parkování. Součástí rekonstrukce bude také instalace tří podzemních kontejnerů na separovaný odpad.

Při archeologickém průzkumu byly nalezeny základy masných krámů, základ brněnského pranyře, vodovodní štolu k Parnasu, relikty měšťanské architektury, sklep z přelomu středověku a novověku. Archeologové také pečlivě zaznamenali nalezené kosterní ostatky, pocházející pravděpodobně z doby bronzové. Po dobu oprav se trh dočasně přesunul na Moravské náměstí. Jakmile rekonstrukce skončí, začne tržiště opět fungovat na Zelném trhu.

Mění se ulice i náměstí

Od letošního března se také usilovně kope v ulici Milady Horákové. Rekonstrukce potrvá do června 2015. Cílem stavebních prací na úseku od Koliště po Durdákovu

ulici je opravit všechny inženýrské sítě, tramvajová tělesa včetně kolejí, vozovky a chodníky. Uzavření ulice pro veřejnou i soukromou dopravu sice komplikuje Brňanům život, ale výsledek bude stát za to.

Na otázku, jak by mělo v budoucnu vypadat Konečného náměstí, zvané též Tivoli, pomáhal v loňském roce odpovídat i účastníci ankety, vyhlášené městskou částí Brno-střed, většinou místní obyvatelé. Převážná část z nich prosazovala názor oddělit centrální část parkového náměstí od okolních dopravních komunikací zelení, zvýraznit průhledové osy a architektonické dominanty. Prostor náměstí by měl být doplněn dostatečným množstvím laviček a dalšího mobiliáře, jako jsou odpadkové koše, stojany na kola a osvětlení.

Samostatným tématem k řešení je ústřední motiv náměstí, důvod proč si je důkladně prohlédnout zblízka. V kontextu výjimečných okolních staveb se nabízí umístění instalace (například makety náměstí) tematicky zaměřené na historii vzniku náměstí a okolních staveb s připomenutím jejího tvůrce, stavitele Františka Pavlu, a doby vzniku na přelomu devatenáctého a dvacátého století. Z tohoto průzkumu nyní po zpracování odborníky vychází zadání architektonického řešení.

Ve Stavebním a interiérovém centru najdete špičkové značky

Součástí Stavebního a interiérového centra na Bauerově ulici u výstaviště je Národní stavební centrum Brno a prostory a nabídka nájemců Nového Tuzexu. Pojďme se společně podívat, co tyto prostory nabízí běžnému návštěvníkovi.

Národní stavební centrum nejsou jen vzorové domy

Tady se můžete seznámit zejména s nabídkou sortimentu výrobců dřevostaveb, kteří sídlí ve vzorových domech, ale prohlédnout si můžete i širokou škálu stavebních a interiérových prvků v tematicky členěné 3D expozici. Ty se tady neprodávají, ale pokud máte zájem, koupit lze některý z více než 2500 odborných titulů od 70 knižních nakladatelů v kamenné prodejně odborné stavební literatury.

Bohatá je i nabídka Nového Tuzexu

Pokud hledáte interiérové dveře, obložkové zárubně a vestavěné

skříně, navštivte v Novém Tuzexu showroom CAG. Sauny a infra-kabiny na míru na Bauerově 10 prezentuje český výrobce Dyntar, který za 22 let své existence realizoval více jak 3000 saunových kabin. Inspirativní je koupelňové studio G-system s uceleným sortimentem topení, instalací a sanitární techniky. V Novém Tuzexu najdete i společnost Lomax, největšího výrobce vratové techniky v České republice a předního dodavatele stínící techniky - předokenních rolet a žaluzií.

Firma Pánek Interiér vám nabídne dodávky interiéru na klíč, Portabell se specializuje na elektronické zabezpečovací a protipožární systémy, kamerové a televizní systémy (CCTV), datové sítě a internet. Profilux je expertem na návrhy osvětlení, zabývá se zpracováním světelně-technických projektů a dodávkami svítidel i kompletních osvětlovacích soustav. Firma STEP-STYLE v Novém Tuzexu představuje vinylové

podlahy francouzské značky Gerflor, druhého největšího výrobce vinylových podlah v Evropě.

Kvalitní plastová, hliníková okna a dveře, dřevěná okna, vrata, střešní okna, lodžie a kompletní sortiment okenních a dveřních doplňků – to je nabídka VPO Protivanov. V Technologickém centru úspor energií Wolf najdete podlahové a stěnové topení včetně produktů prestižní značky Wolf - kondenzační kotle, zásobníky, ohříváče vody, solární techniku, klimatizaci a vzduchotechniku.

Spojovací materiál pro různé segmenty trhu a hliníkové konstrukční systémy Terafix nabízí ve svém showroomu firma Visimpex.

A nezapomeňte – díky společnosti Property si v termínu od 15. do 17. října máte možnost zvednout ve stavebním a interiérovém centru Nový Tuzex vstupenky na den otevřených dveří největší budovy v zemi AZ TOWER. Půjde o poslední možnost podívat se na Brno z nejvyšší budovy v zemi!

OKENTĚS pro řemesla a obchod -Velkoobchod- široký výběr pro firmy Katalog 2013/14, 256 stran - pro firmy zdarma Nový Dodatek z 30. 8.		silikonový profil na přetěsnění PVC oken 6 variant
těsnící profily do drážky SILLEN PRIMO G-LON	samolepicí těsnění z EPDM profil D Kronlist Cellband	samolep. silikonové těsnění Unil Sil Kapka
pro vstup bez bariér Těsnění spodků dveří Planet	přechodové lišty D.O.S SYSTEM	Montáž oken v systému i3
Největší výběr kartáčků a kartáčů LINEAR STRIBO S širokým výběrem kartáčků s vlasem 10 až 120 mm LT lišta držák F držák Y držák H	Skryté panty CEMOM	Stříkací lepidla NorthStar
Výrazné slevy pro firmy již od 600 Kč (bez DPH) z katalogových cen Okentēs spol. s r.o., provoz Brno 15 - Židenice, Kulkova 4001/4, 615 00, tel: +420 548 226 060 Novinky a více než 200 položek v akci na www.okentes.cz		PUR pěny, tmely, lepidla EMPA Lamely

Přijďte si na Jakubské náměstí sjednat výhodnou dodávku elektřiny a plynu!

Navštivte E.ON poradenské centrum v Brně.

V poradenském centru:

- vyřídíte požadavky týkající se dodávky elektřiny i plynu do vašeho odběrného místa,
- se dozvíte, jak se stát zákazníkem E.ON,
- vám poradíme s úsporami energií,
- získáte informaci o aktuálních produktech, službách a bonusech.

Otevírací doba:

pondělí až pátek 9:00 – 17:00 hodin
Jakubské náměstí 7 | 602 00 Brno - město
www.eon.cz

e-on

Poradíme vám, jak platit méně

Chtěli byste každý měsíc ušetřit z rodinného či firemního rozpočtu část peněz, které vydáváte za elektřinu a plyn?

Hledáte spolehlivého a férového dodavatele? Je to snadnější, než se zdá. Poradíme vám, jak na to.

Poradenské centrum čeká

Doba našťástí pokročila a vy už nemusíte složitě obíhat všechny dodavatele energií a trávit hodiny nad jednotlivými nabídkami. Čas i starosti ušetříte snadným přístupem k informacím. Nemusíte být odborníkem, přesto můžete jednoduše porovnat, kolik zaplatíte u jednotlivých dodavatelů a kolik můžete ušetřit.

Na pomoc svým současným i budoucím klientům jde nyní společnost E.ON. Myslí na ty, kdo už jsou jejími zákazníky, ale i na všechny, kdo chtějí nejprve porovnat podmínky a zorientovat se ve světě slev, výhod a benefitů. Má pro ně připravený servis, který začíná komplexním poskytováním informací.

V poradenském centru na Jakubském náměstí číslo 7 si můžete každý všední den od 9 do 17 hodin zjistit a domluvit vše potřebné k tomu, abyste si pro sebe zvolili tu nejvýhodnější nabídku.

Snadný přístup k informacím

Ve dvou podlažích poradenského centra připravil E.ON vlivný prostor ke kontaktu s klienty. Ujme se vás pracovník, který je na vysoké odborné úrovni, a současně považuje za samozřejmé jednat s každým zákazníkem s maximální ochotou

a vstřícností. Trpělivě a profesionálně vám pomůže vybrat to, co potřebujete. Poradí, jaká nabídka pro vás bude nejvýhodnější a kde můžete při využívání energií ušetřit.

Chcete se nejprve podívat, co jednotliví dodavatelé svým klientům nabízejí? Rádi byste porovnali, co se bude nejlépe hodit právě pro vás? V prostorách poradenského centra E.ON jsou vítáni jak klienti této společnosti, tak všichni, kdo se právě rozhodují, zda se stanou jejími zákazníky.

Kromě prostoru vyhrazeného k přímému kontaktu s návštěvníky tu na vás čekají dva samoobslužné pulty s přístupem na internet. Na internetovém portálu Energie 24 a webových stránkách www.ekobonus.cz si zde můžete vyhledat návody, jak šetřit energii, a porovnat konkrétní nabídku různých dodavatelů. Stačí zadat pár základních informací a srovnávač ihned ukáže, kolik zaplatíte u jednotlivých dodavatelů a kolik můžete ušetřit.

Nemusíte však hledat a vyhodnocovat informace sami. Ochotná obsluha poradenského centra je připravená odborně pomoci, jak při využití inter-

netových srovnávačů postupovat.

Co můžete získat

Možností, jak získat pro svou domácnost či firmu ten nejvýhodnější produkt či slevu, je mnohem víc, než se na první pohled zdá. Proto je dobré vše důkladně probrat a zvolit si služby sestavené na míru právě pro vás.

V poradenském centru na Jakubském náměstí si můžete také domluvit osobní schůzku s odborníkem. S pomocí profesionálního a vstřícného pracovníka se ve světě slev, výhod a benefitů zorientujete snadno a rychle.

Nabídka výhod a benefitů je ovšem mnohem širší. Klienti si mohou vybrat z velkého množství slev a výhod, které jsou určené například na zateplení domu, na kotle, bojlerů či šetřiče vody. Můžete také výrazně ušetřit, pokud se rozhodnete pro nákup elektrokola, skútru na elektrický pohon nebo automobilu na stlačený zemní plyn (CNG). Tak můžete snížit náklady na dopravu a současně mít dobrý pocit, že jste významně přispěli k ochraně životního prostředí.

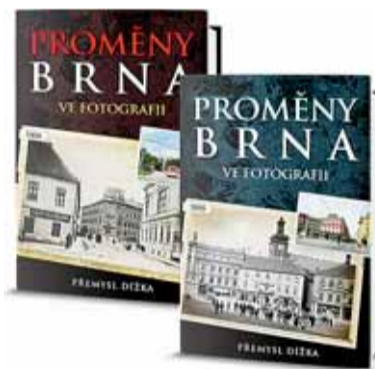
Více informací naleznete na www.eon.cz, www.ekobonus.cz

Energetická skupina E.ON v České republice patří do skupiny E.ON SE, která je největším soukromým poskytovatelem energetických služeb v Evropě a zásobuje elektřinou a plynem asi 15 milionů zákazníků. Česká energetická skupina E.ON zásobuje elektřinou v jižních Čechách a na jižní Moravě 1,4 milionu zákazníků, a tím má podíl na trhu cca 20 %. V oblasti plynu disponuje více jak 4000 km dlouhou sítí a její podíl na trhu s plynem v České republice činí cca 5,5 %. E.ON v současné době provozuje veřejné plnicí CNG stanice v Českých Budějovicích, Svobodě nad Úpou a Úpici.

Vladimír Vácha,
koncernová komunikace

V nakladatelství Omega představují Proměny Brna ve fotografii

Jak se změnila brněnské čtvrti během života několika generací? Na to se pokouší odpovědět kniha Proměny Brna ve fotografii. Amatérský fotograf Přemysl Dížka shromáždil stovky historických záběrů z téměř všech brněnských čtvrtí a pro srovnání pořídil snímky stejných míst v současnosti. Přiblížit se tehdejšímu fotografiím nebylo jednoduché. Muselo se zohlednit i to, jaký objektiv tehdejší fotograf používal, počkat na vhodné světelné podmínky a najít stejné místo záběru. Překvapivě to patřilo k největším problémům, protože v Brně se neustále stávalo, mnoho domů zmizelo a často se změnila i úroveň terénu. Zdrojem starých fotografií byly zejména archivy městských částí, sběratelé historických pohlednic a také zcela neznámí pamětníci. Během deseti let usilovné práce vznikla kniha s neuvěřitelnými 1697 snímky, ze kterých na vás dýchne nostalgie života dvou uplynulých staletí města Brna.

Kuchařka Vaříme s Láďou Hruškou

Populární potravinový inspektor a reportér TV NOVA Láďa Hruška vstoupil do povědomí českých diváků také jako kuchař. Dokázal, že vařit se dá levně a přitom chutně. Ve své první kuchařce Vaříme s Láďou Hruškou posílá sbírku unikátních a většinou jednoduchých receptů. Zjistíte, jak si připravit domácí pečivo, mléčné výrobky, polévky, sladká i slaná hlavní jídla, dezerty, moučníky a další dobroty doslova za pár korun. Kuchařka Láďa Hruška obsahuje 63 receptů pro všechny příležitosti. Zkuste třeba knedlíky, bramborové spirály, trdelník či pivní rohlíky Láďa Hrušky.

Autogramiáda Láďa Hrušky proběhne ve čtvrtek 9. října od 17.00 hodin v knihkupectví na Joštově.

Teplárny Brno začaly topit

Do brněnských radiátorů začalo letošní první podzimní den, 23. září 2014, opět proudit teplo. Teplárny Brno zahájily dodávky tak jako každoročně s ohledem na vývoj počasí i jeho prognózu pro následující období.

„Vzhledem k ochlazení v posledních dnech a nepříliš příznivé předpovědi jsme se rozhodli začít s vytápěním. Zahájení dodávek jsme konzultovali také s našimi většími odběrateli, především se zástupci bytových družstev, kteří rozhodnutí uvítali,“ uvedl generální ředitel Tepláren Brno Petr Fajmon. Nadále bude výkon teplár-

renských zdrojů regulován podle vývoje venkovních teplot a požadavků odběratelů.

Zahájit vytápění domácností, firem a institucí jsou teplárny připraveny od 1. září, kdy podle vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu ČR začíná otopné období. V této době jsou zahájeny dodávky tepla, jestliže dva po sobě jdoucí dny klesne průměrná denní teplota pod 13 stupňů Celsia a není očekáván další den vzestup teplot.

Teplárny Brno doporučují odběratelům přikontrolovat si svá zařízení ústředního topení, zda nejsou uzavřeny ventily. „Po-

kud jste napojeni na systém centrálního zásobování teplem a ve vašem objektu by byly zjištěny nějaké problémy s dodávkami tepla, prosím kontaktujte dispečink Tepláren Brno (545 161 545),“ upřesnil provozní ředitel Tomislav Šmíd.

V září jako letos začaly teplárny zásobovat brněnské domácnosti také v předchozí topné sezoně. Vloni však odstartovaly dodávky tepla 18. září, letos je to tedy o 5 dní později. Pokud by došlo v dalších dnech k nárůstu teplot, přistoupí Teplárny Brno k přerušení dodávek.

Šedesát let. Pro vesmír okamžik, pro

Za pár dní, přesně 16. října, oslaví brněnská hvězdárna a planetárium 60 let svého provozu. Instituce vznikla za účelem „šíření poznatků pokrokové vědy“ mezi lid, ale zároveň jako observatoř brněnské univerzity. Od počátku přitahovala návštěvníky možností pozorovat kosmická tělesa, nahlížet dalekohledy do nekonečnosti vesmíru, přenést se do astronomických dálek – tak vzdálených šedi každodenní reality života v polovině 20. století. Před „šedesátkou“ hvězdárna prošla celkovou rekonstrukcí a získala soudobý vzhled. Do své 60. sezóny vstoupila s novinkou – digitáři, jež by zakladatele nepochybně ohromilo. Tento technologiemi prošípaný a počítači řízený „stroj na zázraky ze světla a zvuku“ se stal návštěvnickým magnetem; jen za letošní rok se na Kraví horu přišlo na pořady digitária podívat přes 100 tisíc dětí i dospělých. Jeho instalaci se brněnská hvězdárna dostala mezi první ligu podobných institucí v rámci celé Evropy a patří k nejnavštěvovanějším.

Hora, na níž se pásly krávy

Už pračlověk si toto místo oblíbil. Zanechal po sobě stopy – v oblasti Kraví hory se náhodně našly kosterní pozůstatky, pěštní klín, pazourky, jámy s uhlíky a střepy keramických nádob. Ve středověku se na tomto návrší i na blízkém Žlutém kopci nacházely pastviny, zelenácké zahrady a na jižních svazích dokonce i vinice.

V 16. století si brněnští měšťané vybudovali nový vodovod s pitnou vodou, jenž přiváděl do Brna vodu ze Žabího potoka, pramenícího na úpatí Kraví hory. Díky tomu, že pramenišť leželo vysoko nad městem, mohla být voda samospádem přiváděna až na určené místo. Pitná voda tekla nejdříve dřevěnými rourami, později je částečně nahradilo pálené potrubí. Vodovod byl však často zanedbáván, za třicetileté války jej ustupující Švédové silně poničili a definitivně zanikl zřízením svrateckého vodovodu po roce 1853.

Bojiště a pak cvičiště

Strategický význam Kraví hory, jež poskytovala skvělý výhled na pevnost Špilberk, Petrov a vlastně celé město obehnané hradbami, se poprvé v plné míře projevil za třicetileté války, během které Brno roku 1643 a 1645 dlouhodobě obléhali Švédové. Na Kraví hoře tehdy vznikly šance (opevnění v podobě hliněného valu) znemožňující útoky protivníkovy jízdy, a dokonce i jedna z tzv. redut – čtvercová pevnůstka s vallem a příkopem, sloužící jako dělostřelecké nebo pěchotní postavení.

V následujícím století vznikly v prostoru mezi náměstím Míru a dnešním koupalištěm vojenské objekty – skladiště střeliva (prachárny), baráky pro vojenskou posádku a strážnice. Ty svým účelem sloužily ještě ve druhé polovině 19. století, sama strážnice byla zbořena dokonce až při stavbě sauny a restaurace (dnes je zde steakhouse).

S rozvojem města a jeho pozvolným rozrůstáním za hradby souvisela činnost cihelen na Kraví hoře. Nejstarší při úpatí kopce fungovala od roku 1749, v místě dnešního Úvozu a Grohovy. Další stá-

la nedaleko Konečného náměstí v místě základní školy na Úvoze a hlína se těžila i v jižní části kopce, v prostoru dnešního náměstí Míru. Právě z kravíhorské hlíny byly vypáleny cihly na stavbu paláce Tivoli a dalších výstavních secesních domů zbudovaných stavitelem Františkem Pawlů. Do počátku 20. století cihelny postupně zanikly.

Nelenili a ozelenili ji

O založení parku na Kraví hoře se přičinil Zalesňovací a okrašlovací spolek v Brně okolo roku 1880. Osázel návrší různými druhy stromů, upravil cesty a opatřil je lavicemi. Nezašlehl však kopec důsledně, podobně jako nedaleký Wilsonův les, bránil tomu fakt, že svahy Kraví hory byly stále zemědělsky využívány jako louky, pastviny i zahrady.

Kopec se stal oblíbeným cílem rodinných výletů, místem odpočinku, pikniků, pouštění draků i dalších radostí – a tím je ostatně dodnes. Výletníci si na horu museli vyšlápnout, poněvadž teprve od roku 1903 začala do této oblasti jezdit tramvajová linka. Končila u dnešní Všetickovy ulice, až teprve v roce 1929, jak se postupně rozrůstala úřednická čtvrt, ji magistrát prodloužil až na dnešní náměstí Míru. Dominanta náměstí, totiž kostel sv. Augustína, ještě v tu dobu nestála – postavili ji v letech 1930–35.

Severovýchodní úpatí hory bylo už v době před 1. světovou válkou využíváno c. a k. armádou jako vojenský prostor. Provizorní kasárna z montovaných baráků, cvičiště a sklady pak na svazích Kraví hory vybudovala za 2. světové války německá okupační vojska. Vojenské baráky dodnes stojí a slouží nejrůznějším firmám.

Pozůstatky válečné aktivity německé armády však lze najít dodnes: na samém vrcholku kopce hned vedle vodojemu se pod zemí skrývá trojice protiletectvých krytů a pozorovatelná s integrovaným krytem. Další protiletectvé kryty byly vyhloubeny v roce 1944 na temeni kopce se vstupem z Úvozu. Chodby o délce několika stovek metrů bývají příležitostně zpřístupňovány.

▲ **Dechberoucí výhled** na Brno i na oblohu. To je hvězdárna na Kraví hoře. Foto: Hvězdárna a planetárium Brno

Jak se hvězdárna narodila a rostla

• **Po první světové válce** – uvažuje se o vybudování moravské metropolitní observatoře.

• **V letech 1944 a 1946** vznikla při Přírodovědném klubu v Brně astronomická sekce a ustavila se Společnost pro vybudování lidové hvězdárny v zemském hlavním městě Brně.

• **30. srpna 1948** byla na vrcholu Kraví hory zahájena stavba hvězdárny.

• **V létě 1953** přivítala hvězdárna první návštěvníky.

• **30. července 1954** zažila hvězdárna velký nápor během částečného zatmění Slunce.

• **16. října 1954** byla Oblastní lidová hvězdárna v Brně (zpočátku hrozilo, že ponese jméno tehdejšího prezidenta Klementa Gottwalda) slavnostně otevřena. Tvořily ji dvě menší pozorovatelné s kamenným pláštěm a sedmimetrovou kupolí v prostoru zastíněném okolním sadem, tedy s relativně dobrými pozorovacími podmínkami. Jižní, městská hvězdárna byla zasvěcena lidové astronomii, severní, univerzitní zase vědě.

• **V roce 1957** na obloze zářila nápadná kometa Arend-Roland, později kometa Mrkos, došlo k velké opozici Marsu a na sklonku roku se podařilo vypustit i první umělou družici Země – Sputnik 1. Během jednoho večera přišlo 1200 diváků, kteří zaplatili vstupné ve výši jedna koruna za dospělého, resp. 50 haléřů za studenta.

• **V roce 1959** se hvězdárna rozrostla – odděleně od původní kamenné kupole vznikla budova s přednáškovým sálem, malým planetáriem, dvěma pozorovatelnami, několika pracovními a dílnou. Z pochůzných střešních získali návštěvníci krásný výhled na panorama Brna a prováděla se odtud řada odborných pozorování. Na střeše byl zprovozněn i tzv. heliostat, pomocí kterého lze promítat obraz Slunce do přednáškového sálu, a později řada nejručnějších radioteleskopů.

• **V 60. letech** se hitem stalo projekční planetárium od východoněmecké firmy Carl Zeiss Jena, které dokázalo na klenbě o průměru 8,5 metru vytvořit iluzi hvězdného nebe – severní a částečně i jižní oblohy v libovolnou roční dobu z různých zeměpisných šířek. Jednalo se teprve o druhé planetárium v Československu (po Hradci Králové).

• **V letech 1962–1964** byl členem Klubu mladých astronautů, který na hvězdárně působil, Vladimír Remek, jenž se v březnu 1978 stal prvním československým kosmonautem. Hvězdárna a planetárium se staly cílem mnoha školních výprav i běžných návštěvníků. Vznikl ucelený systém výukových pořadů, byl otevřen kurz maturantů.

• **V 70. letech** se uvažovalo o pojmenování hvězdárny po první sovětské kosmonautce Valentíně Těreškovové. Pracovníci však využili 500. výročí narození významného polského astronoma a pokřtili organizaci na Hvězdárnu a planetárium Mikuláše Koperníka v Brně. Tento astronom však Brno nikdy nenavštívil a neměl s ním jakoukoli souvislost.

• **Od roku 1974** se staly skutečným fenoménem – přetrvávajícím čtyři desetiletí – přednášky Žeň objevů, v nichž astronom Jiří Grygar shrnoval nejdůležitější objevy na poli astronomie i kosmonautiky v uplynulém roce.

• **V roce 1986** odstartovala stavba velkého planetária, které doplnilo zvukové studio, pracovní zaměstnanců i knihovna s několika tisíci svazků odborné literatury a časopisů.

• **4. října 1991** bylo velké planetárium oficiálně předvedeno veřejnosti. Jeho provoz bylo možné z velké části naprogramovat a nejručnější projektoru umožnily předvést skutečně unikátní vizualizace.

• **V roce 2002** převzal vedení brněnské hvězdárny Zdeněk Pokorný (1947–2007), který začal s hledáním základní vize organizace na počátku třetího tisíciletí. Programy založené na vizuálním sledování kosmických jevů převzaly spolky amatérů a hvězdárna začala klást důraz především na popularizaci přírodovědných poznatků. Odborný výzkum nezankl, pouze se přenesl pod křídla vysokoskolských pracovišť i grantových agentur, případně začal sloužit přímo ke vzdělávání.

• **V roce 2007** se zatím posledním ředitelem stal Jiří Dušek, který zahájil proměnu hvězdárny v multivizuální centrum, v němž dochází k průniku vědy, umění a vzdělávání.

• **7. října 2009** položilo 16 kosmonautů z Bulharska, Jižní Koreje, Polska, Ruska, Slovenska a USA základní kámen projektu s názvem Přírodovědné explorační centrum, jeho patronem se stal Vladimír Remek.

• **23. srpna 2010** byla zahájena rekonstrukce hvězdárny a stavba exploračního centra, která byla dokončena 14. července 2011.

• **12. listopadu 2011** otevřela zrekonstruovaná a rozšířená Hvězdárna a planetárium Brno (k přejmenování došlo k 1. prosinci 2010) brány veřejnosti, v plném provozu byla od ledna 2012.

• **2. listopadu 2013** bylo po několika měsících instalace představením Neuvěřitelný vesmír slavnostně otevřeno digitárium, které nahradilo původní velké planetárium.

• **14. října 2014** bude v Urban centru na Staré radnici zahájena volně přístupná výstava zaměřená na historii hvězdárny.

• **23. srpna 2010** byla zahájena rekonstrukce hvězdárny a stavba exploračního centra, která byla dokončena 14. července 2011.

• **12. listopadu 2011** otevřela zrekonstruovaná a rozšířená Hvězdárna a planetárium Brno (k přejmenování došlo k 1. prosinci 2010) brány veřejnosti, v plném provozu byla od ledna 2012.

• **2. listopadu 2013** bylo po několika měsících instalace představením Neuvěřitelný vesmír slavnostně otevřeno digitárium, které nahradilo původní velké planetárium.

• **14. října 2014** bude v Urban centru na Staré radnici zahájena volně přístupná výstava zaměřená na historii hvězdárny.

• **2. listopadu 2013** bylo po několika měsících instalace představením Neuvěřitelný vesmír slavnostně otevřeno digitárium, které nahradilo původní velké planetárium.

• **14. října 2014** bude v Urban centru na Staré radnici zahájena volně přístupná výstava zaměřená na historii hvězdárny.

• **2. listopadu 2013** bylo po několika měsících instalace představením Neuvěřitelný vesmír slavnostně otevřeno digitárium, které nahradilo původní velké planetárium.

• **14. října 2014** bude v Urban centru na Staré radnici zahájena volně přístupná výstava zaměřená na historii hvězdárny.

• **2. listopadu 2013** bylo po několika měsících instalace představením Neuvěřitelný vesmír slavnostně otevřeno digitárium, které nahradilo původní velké planetárium.

• **14. října 2014** bude v Urban centru na Staré radnici zahájena volně přístupná výstava zaměřená na historii hvězdárny.

• **2. listopadu 2013** bylo po několika měsících instalace představením Neuvěřitelný vesmír slavnostně otevřeno digitárium, které nahradilo původní velké planetárium.

• **14. října 2014** bude v Urban centru na Staré radnici zahájena volně přístupná výstava zaměřená na historii hvězdárny.

• **2. listopadu 2013** bylo po několika měsících instalace představením Neuvěřitelný vesmír slavnostně otevřeno digitárium, které nahradilo původní velké planetárium.

• **14. října 2014** bude v Urban centru na Staré radnici zahájena volně přístupná výstava zaměřená na historii hvězdárny.

• **2. listopadu 2013** bylo po několika měsících instalace představením Neuvěřitelný vesmír slavnostně otevřeno digitárium, které nahradilo původní velké planetárium.

• **14. října 2014** bude v Urban centru na Staré radnici zahájena volně přístupná výstava zaměřená na historii hvězdárny.

• **2. listopadu 2013** bylo po několika měsících instalace představením Neuvěřitelný vesmír slavnostně otevřeno digitárium, které nahradilo původní velké planetárium.

• **14. října 2014** bude v Urban centru na Staré radnici zahájena volně přístupná výstava zaměřená na historii hvězdárny.

• **2. listopadu 2013** bylo po několika měsících instalace představením Neuvěřitelný vesmír slavnostně otevřeno digitárium, které nahradilo původní velké planetárium.

• **14. října 2014** bude v Urban centru na Staré radnici zahájena volně přístupná výstava zaměřená na historii hvězdárny.

• **2. listopadu 2013** bylo po několika měsících instalace představením Neuvěřitelný vesmír slavnostně otevřeno digitárium, které nahradilo původní velké planetárium.

• **14. října 2014** bude v Urban centru na Staré radnici zahájena volně přístupná výstava zaměřená na historii hvězdárny.

• **2. listopadu 2013** bylo po několika měsících instalace představením Neuvěřitelný vesmír slavnostně otevřeno digitárium, které nahradilo původní velké planetárium.

• **14. října 2014** bude v Urban centru na Staré radnici zahájena volně přístupná výstava zaměřená na historii hvězdárny.

▲ **Odpolední idylka** na zahrádce hostince v tehdejší ulici Dr. Macků 88, dnes Údolní a steakhouse. Foto: Archiv města Brna

hvězdárnu úctyhodná doba rozvoje

Ohlédneme se, ale pak vyrazíme dopředu

Už brzo oslavíte první rok existence digitária. Jak hodnotíte posledních 12 měsíců provozu?

Upřímně, byla to velká jízda. Musím přiznat, že jsme divácký úspěch naší instalace skutečně předpokládali. Ostatně, kde jinde vás obklopí obraz i zvuk v takové kvalitě. A kde jinde se stanete doslova součástí podivuhodných přírodovědných příběhů. Něco takového nezažijete ani v kině, ani si to nestáhnete z internetu. I tak nás ale faktická záplava diváků příjemně překvapila. Ještě důležitější ale je, že většina reakcí našich návštěvníků byla pozitivní.

Upřímně řečeno, není těžké lákat na novinku. Ale co pak? Nepomine už brzo ta návštěvnícká vlna?

Ano, a to je naše současná největší výzva. Je obtížné diváky nalákat na zajímavou novinku, ale ještě těžší je zájem veřejnosti udržet dlouhodobě. O to pečlivěji jsme chystali dramaturgii nové sezóny.

O třech plánovaných premiérách digitária naše čtenáře informujeme. Chystáte ještě něco dalšího?

Letos jsme opět zapracovali na přednáškovém cyklu, který doplní komentované projekce populárněvědeckých fil-

mů. Vpodstatě jsme zprovozili „vědecké kino“, na jehož dramaturgii spolupracujeme s Academia Film Festivalem Olomouc. Divadlo Husa na provázku u nás inscenuje představení Divnej brook využívající prvky laterny magiky. Ve vstupní hale se otevřela výstava o sondě Rosetta, která přistane na povrchu jedné komety, a v prosinci bude možné zhlédnout vzdělávací pořad z naší vlastní dílny Úžasné planety. Hodláme také dál rozšiřovat naše stránky www.zeremevesmir.cz.

Jak vlastně oslavíte 60. výročí otevření hvězdárny?

Snažíme se dívat spíš do budoucnosti než do minulosti. To však neznamená, že bychom si jí nevážili. Naopak. K 60. výročí vychází reprezentativní kniha o našich dějinách. Ta bude pro čtečky e-knih volně dostupná i na našich webových stránkách. Připravujeme také dokument, ve kterém vystupují některé klíčové osobnosti, jež nás formovaly v minulých desetiletích. V tomto případě je velká škoda, že jsme jich mohli oslovit jen pár... Lze tedy říci, že se na podzim ohlédneme, ale hned vyrazíme dopředu. V následujících měsících bude důvod přijít na hvězdárnu, a nejen jeden. Tady totiž začíná budoucnost.

Jiří Dušek, ředitel Hvězdárny a planetária Brno. Foto: Z. Kolařík

Digitarium: Kouzla? Ne, technologie

Pod největší kupolí hvězdárny se nachází od roku 2013 už nikoli planetarium, ale digitarium. Série speciálních projektorů v kombinaci s 21 počítači dokáže vykouzlit na klenuté projekční ploše o průměru 17 metrů překvapivě věrný model vesmíru.

V repertoáru digitária ale nejsou pouze astronomické pořady. Diváky přenesou i na jiná těžko dosažitelná místa – pod vodní hladinu, do nitra lidského těla, do blízké budoucnosti nebo minulosti, mikrosvěta či makrokosmu...

Zobrazovací systém digitária má rozlišení 13,17 milionu pixelů, každou sekundu promítne až 60 záběrů v tomto rozlišení. Kabely k projektorům proudí datový tok o mohutnosti 13 gigabitů. Simulátor hvězdné oblohy Chronos II má v databázi uloženo 1,64 milionu skutečných hvězd.

Projekční plocha obsahuje kvůli akustice 48 milionů milimetrových dírek.

Na vybavení se podíleli subdodavatelé z České republiky, Francie, Velké Británie, USA a Japonska, náklady přitom dosáhly 56 milionů korun (včetně dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace).

Nejbližší srovnatelnou instalaci najdeme například v Centru Nauki Kopernik ve Varšavě, Planetarium Hamburg, Cité de l'espace v Toulouse nebo v Cité des sciences et de l'industrie v Paříži.

Dvě premiéry. Další je za dveřmi

Představení brněnského digitária navštíví podle odborných odhadů přes 100 tisíc lidí a pět mimozemšťanů ročně. A podzim

zřejmě křivku návštěvnosti vychýlí směrem vzhůru – díky novým pořadům.

„Astronom v každém z nás“ je premiérový pořad pro diváky od 12 let (běží od října). Od okamžiku, kdy se Galileo Galilei poprvé podíval na hvězdné nebe, se svět astronomů a jejich techniky dramaticky změnil. Za čtyři století narostly objektivy dalekohledů do obřích rozměrů a velikost pozorovatelného vesmíru se měří v desítkách miliard světelných let. Diváci prozkoumají moderní pozorovatelné uprostřed vyprahlé chilské pouště, rozeberou do posledního šroubku obří vesmírný dalekohled nebo se proletí rychlostí světla největším urychlovačem částic na světě.

„Zula hlídka: Dobrodružství v čase“ je bláznivý příběh pro děti od pěti let. Komiksové postavičky se v létajícím talíři vydají naspět časem. Někdo špiní naši planetu a je třeba zjistit, kdo to dělá. Následky totiž mohou být katastrofální. Pátrání malé hrdiny nakonec zavede až do doby, kdy vznikala Země a vlastně i celá sluneční soustava. Běží od 4. října.

A konečně, „Úsvit kosmického věku“ zve na výpravu do historie kosmonautiky diváky od 12 let (premiéru bude mít v listopadu). Lidé po celá staletí snili o cestách do vesmíru... a po celá staletí se nic nezměnilo. Vždy zůstalo pouze u snění. Teprve v polovině minulého století bylo najednou možné uvést troufalé představy ve skutečnost. Diváci půjdou ve šlápěch konstrukterů prvních umělých družic Země, zažijí výpravu prvního člověka do vesmíru. Budou sledovat první pozemšťany, kteří se procházeli po Měsíci, a vydají se i na Mars, Venuši nebo až na kraj sluneční soustavy.

Zula hlídka: Dobrodružství v čase. Zdroj: Hvězdárna a planetarium Brno

Stavba planetária, 80. léta 20. století. Foto: Hvězdárna a planetarium Brno

Pozorovatele díve hřál jen jejich zápal pro hvězdy. Foto: Hvězdárna a planetarium Brno

Vesmírný „švédský stůl“

Hostinu příznivcům hvězdárny a vesmírného bádání či milovníkům vesmírných úkazů a dějů slibuje nový portál Zeme vesmír – www.zeremevesmir.cz. „Portál je určen všem, kteří mají zájem o naše on-line produkty. Dáváme sem zprávy přednášek, reportáže, stejně jako měření naší meteorologické stanice či meteorické rozhledny, tedy soustavy kamer, která snímá zajímavé astronomické a meteorologické úkazy na obloze. Zájemci tak vše najdou na jednom místě,“ vysvětlil ředitel Hvězdárny a planetária Brno Jiří Dušek.

Na příští rok se připravuje i další zajímavý projekt. V okolí planetária by měla jako součást venkovní vědecké naučné stezky vzniknout Brněnská kamenná zahrada, kde budou umístěny exponáty z různých městských částí i okolí Brna. „Z lomů i dalších míst svezeme zajímavé staré velké kameny, ke kterým připešíme informační cedule s geologickými a historickými souvislostmi, aby si lidé udělali představu, jak dřív Brno a jeho okolí vypadalo,“ popsal projekt Dušek.

Začínáme se učit od Američanů

V září navázala Hvězdárna a planetarium Brno partnerství s Americkým muzeem přírodní historie v New Yorku, jehož součástí je i Haydenovo planetarium.

Podstatou dlouhodobé, vzájemně prospěšné spolupráce bude sdílení vzdělávacích aktivit s astronomickou tematikou, výměna zkušeností z produkce přírodovědných pořadů pro digitální planetária a prezentace vědy.

„Je pro nás velkou ctí spolupracovat s jedním z největších přírodovědných muzeí a tím nejlepším planetáriem na světě,“ vítá spolupráci ředitel Jiří Dušek.

Americké muzeum přírodní historie (The American Museum of Natural History) v New Yorku je jedno z největších a neznámějších muzeí na světě. Od roku 2000 je součástí muzea i moderní Haydenovo planetarium, které každý rok navštívuje zhruba milion diváků. Autorská představení Haydenova planetária se řadí mezi nejlepší na světě.

Křížení chodeb v protiletectkém krytu vybudovaném německou armádou na sklonku 2. světové války v masivu Kraví hory. Dnes se do něj vstupuje z ulice Úvoz. Foto: Baran-Francán

Konečná tramvaje číslo 4 na tehdejší Babákově náměstí (dnes náměstí Míru). V té době ještě nestál kostel sv. Augustina. V popředí oře rolník poličko v místě dnešního parku. Foto: archiv M. Drbala

Dvoustranu zpracovalo Tiskové středisko MMB ve spolupráci s Hvězdárnou a planetáriem Brno

LIBÍ/NELÍBÍ

Rubrika Líbí/nelíbí je prostorem pro vaše názory – ovšem vyjádřené hlavně obrazem. Fotografujte to, co se povedlo, i to, co by zasloužilo nápravu. Snímky mohou být seriózní i vtipné, pracující s nadsázkou. Fotografie s popisky můžete posílat e-mailem na adresu tis@brno.cz.

DOPISY ČTENÁŘŮ

Ministerstvo se referendem řídit nemusí

Nadějně sdělení Ministerstva dopravy, že přestavba brněnského nádraží má v rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury – konečně! – plánováno financování od roku 2017, je opět provázeno negativními komentáři aktivistů. Jak jinak, ekoterista Patrik, předseda Děti Země, musí přece před volbami v tisku vyjádřit svůj „kvalifikovaný“ názor. V jeho polemice s racionálním názorem ministra dopravy Antonína Prachaře, že ministerstvo se nemusí řídit výsledkem případného referenda o poloze nádraží, však cosi nehraje. Pan Patrik považuje názor ministra za kuriózní, protože on „si dodnes myslí, že o rozvoji území rozhodují lidé prostřednictvím zastupitelů“. Je proto velmi překvapivé, že tak úporně bojuje proti demokratickému rozhodnutí zastupitelů o odsunutí poloze nádraží. Odsunutá poloha nádraží (nádraží u řeky) je totiž právoplatně zakotvena v demokraticky projednaném a zastupiteli schváleném Územním plánu města Brna již od roku 1994 a zůstává tam i po letošní aktualizaci. Územní plán byl vydán vyhláškou města Brna, nebyl nikdy zpochybněn a je jediným platným zákonným podkladem pro umístování staveb (i nádraží) v území.

Tento stále platný podklad byl tehdy kladně projednán i s Ministerstvem dopravy a byly v něm vzaty v úvahu i všechny technické potřeby a podmínky města i železniční dopravy. Pan Patrik a jemu podobní tedy na jedné straně – pokud se jim to hodí do kariérních plánů – po demokracii volají, na druhé straně – když se jim to nehodí – demokratická rozhodnutí odmítají a snaží se je zvrátit i nezákonnými prostředky. Vynucované referendum o poloze brněnského nádraží je takovým nezákonným prostředkem. To je první důvod, proč není na referendum třeba čekat. Podle zákona o referendu nelze konat referendum mj. o věcech daných zákonem.

Odsunutá poloha nádraží je dána územním plánem, který svým vydaním jako vyhláška nabyt charakterem zákona, takže snaha ovlivnit polohu nádraží referendem je nezákonným počínáním. Nic na tom nemůže změnit ani situace, kdy by Zastupitelstvo města Brna vinou politického vydírání „aktivisty“ konání referenda protismyslně schválilo.

Druhým důvodem, proč má ministr Prachař pravdu, je skutečnost, že v případě nádraží jde o rozsáhlou, komplikovanou a na území náročnou stavbu, závislou převážně na fyzikálních a ekonomických zákonitostech. Nikoli na libovůli diletantů, jimiž nesporně jsou M. Patrik a předsedové ostatních několika sdružení, usilující o teplé politické místo za cenu podtržení rozvoje města.

Převážně diletanty jsou rovněž politováníhodní důvěřivci, kteří se nechali živými argumenty, papouškování mladými aktivisty, přemluvit k podpisu petice. O technologii, stejně jako o fyzice a matematice soudní lidé nehlasují. Snaží se jim porozumět a respektovat je.

Zdeněk Tichý

TENKRÁT V BRNĚ

Mitrovští dali Brnu nejenom letohrádek

Vzdoruje času, a ačkoliv kolem něj vyrostlo moderní město s věžáky a rušnými silnicemi, on sám si zachovává jakousi stylou a historickou čistotu.

Aeternus quia purus – Věčný, protože (zůstává) čistý, tak zní heslo rodu Mitrovských a letohrádek postavený před 220 lety Antonínem Arnoštem hrabětem Mitrovským jako by bezděčně naplňoval jeho obsah.

Křehce působící nevelká bělostná stavba, jejíž projektant dnes není znám, zdobí zelenou plochu mezi Mendlovým náměstím a výstavištěm. Jde o bývalou zahradu Na Nivkách, kde hrabě Mitrovský nechal vybudovat letohrádek jako letní sídlo rodiny a jako útočiště před nepohodou pro návštěvníky zahrady. Kolem letohrádku v klasicistním stylu Ludvíka XVI. byly pak postupně vybudovány cizokrajný park, oranžerie a skleníky na pěstování ananasu.

Dekorativní stavba s unikátní freskovou výzdobou v ústředním sále hostila často vznešenou společnost, je však málo pravděpodobné, že by zde po bitvě u Slavkova (tedy počátkem prosince) pobýval Napoleon, jak se traduje. Stavba totiž původně neměla komíny, a nedala se tedy ani příležitostně vytopit.

Velkému vojvodci, který bez bázně a hany prošel mnoha vítěznými bitvami, by tak hrozilo umrznutí v brněnském letním zámečku. Takový paradox si dějiny nemohou dovolit.

V roce 1814 Mitrovští letohrádek prodali, ten pak měnil majitele a v létě

Letohrádek Mitrovských. Foto: archiv P. Lukase

se zde v zahradě hrálo i divadlo – možná proto se mu někdy také říkalo Aréna.

Divadlo vystřídal na krátkou dobu hostinec a ještě v 19. století se vlastním stalo město Brno, které zde později zřídilo školku. V letech 1978–1987 byla provedena generální rekonstrukce a přistavěna technická a sanitární část. V roce 1988 převzalo letohrádek Muzeum města Brna, dnes jej provozuje soukromník Petr Lukas a je využíván pro výstavy a kulturní i společenské akce.

„Nevzdáváme se úsilí o revitalizaci a rekultivaci přilehlého parku, který pat-

ří mezi několik málo prostranství v centru města, která ještě nebyla v uplynulých letech upravena či vylepšena,“ říká Lukas.

Vojáci, osvícenci a podporovatelé vzdělání a vědy

Vraťme se ještě alespoň krátce k Mitrovským. Nejstarším doloženým předkem tohoto vladyckého, panského a nakonec knížecího rodu byl Litvín z Nemyšle na Táborsku, který zemřel okolo roku 1380.

Asi v polovině 15. století jedna ze dvou rodových větví získala tvrz Mi-

trovice u Sedlce ve středních Čechách, podle níž se o století později začal rod nazývat. Mitrovští nabyli majetek také na Moravě, mimo jiné Hrabyni, Bystřici nad Pernštejnem či Dolní Rožinku, a začali se zde uplatňovat i v kulturním, společenském a politickém životě.

Stavitel letohrádku František Antonín Arnošt (1735–1813) byl členem zednářské tzv. Salmovy lóže, věnoval se vojenské kariéře a při dělostřeleckém zásahu dokonce přišel o nohu. Jeho bratranec Jan Nepomuk (1757–1799), osvícenec, zednář a znalec mineralogie a fyziky, se oženil s hraběnkou Antonií ze Žerotína a povzněl tak Mitrovské do řad významné rodové aristokracie.

Uznání i nejvyšších poct dosáhl Antonín Bedřich Mitrovský (1770–1842). Jako moravský zemský hejtman podporoval rozvoj průmyslu, obchodu a školství a stal se jedním ze spoluzakladatelů Františkova muzea v Brně (dnes Moravské zemské muzeum). Podílel se i na budování moravského zemského archivu. Nejen drobný zámeček, ale také důležité brněnské vzdělávací a vědecké instituce tak neso- „pečet“ rodu Mitrovských.

Markéta Žáková

Víte, že...

přičiněním Antonína Bedřicha Mitrovského byl v roce 1818 pod Petrovem (v Denisových sadech) vybudován obelisk připomínající ukončení napoleonských válek?

PADLO NÁM DO OKA

Do Jurkovičovy vily se vrátila secese

Jurkovičova vila v Žabovřeskách stále patří ke skvostům brněnské architektury a láká milovníky umění z doby před sto lety, kdy Evropě vládla secese. Že má tento sloh stále své kouzlo, dokazují reminiscence na secesní odívání, které se projevují i v současném oděvním průmyslu.

I Moravská galerie v Brně využila příležitosti připomenout atmosféru doby, v níž vznikla Jurkovičova vila, a společně s Kloboukovým klubem uspořádala 18. září setkání stylově oděných dam přímo ve vile.

Součástí programu byla módní přehlídka secesních klobouků, slunečniců a kostýmů s komentářem o etiketě počátku 20. století, o mluvě vějířů a způsobu správného zacházení s kloboukem. I o architektu vily byla řeč. „A hudební doprovod byl tak motivující, že někteří návštěvníci předvedli spontánně divákům i brilantní umění společenského tance,“ popsala kurátorka vily Alena Krkošková. Akce podle ní měla úspěch, a bude se tak opakovat i v příštím roce.

(zug), foto: A. Velnerová

SOUTĚŽ: Umění ve městě/Město v umění

Brno. Kdysi průmyslové, dnes pyšníci se spíše vědci. Vždy však umělecké. Znáte je? Zdejší básníky, malíře, prozaičky i dramatiky, sochaře, skladatele i hudebníky, herce, fotografy. Zatímco architekti modelují tvář města, umělci mu vtiskují duši. V naší soutěži vám některé z nich představíme – jejich tvorbu o Brně a pro Brno.

► Soutěžní otázka: Tento malíř, ilustrátor, sochař, grafik a spisovatel se narodil před 81 lety v Králově Poli. V Brně žije a pracuje po celý svůj život. Jeho

rozsáhlá literární a výtvarná tvorba byla počátku primárně určena dětem; jsou to především autorské pohádky s prvky nonsensu (např. Aby se děti divily). V dalších autor vytváří iluzi imaginárního světa (Kouzelná dvířka, někdy se svět pohádkových bytostí prolíná se světem reálným (Dům u pěti set básníků, O Pidižlovi velikém), jindy autor využívá a zdůrazňuje rysy absurdity (Kosmopohádky). Od 90. let se v jeho tvorbě objevují persifláže klasických pohádkových syžetů (Karkulka v maskáčích). Autorovu specifickou poetiku zvýrazňuje těsné sepětí ilustrace, literárního textu a grafické stránky knih. Děj knížek pro

starší děti a dospělé se často odehrává na území fiktivního státu State Louis a je inspirován prvky populární četby i trampské tvorby (Supermani, medvědi a trampové, O jelenovi s kulometem).

Vytvořil filmové a televizní scénáře, divadelní hry, s divadlem spolupracoval i jako scénograf. Kromě kreseb a maleb je autorem i nástěnných maleb a kamenných a dřevěných plastik pro mateřské školy. Výtvarnou tvorbu prezentoval na výstavách doma i v zahraničí. Jak se tento významný český spisovatel a výtvarník jmenuje?

► Ze zaslaných správných odpovědí vylosujeme tři výherce.

Ceny: magnet ve tvaru krokodýla, sada reflexních pásek, zápisník s psacími potřebami

► Pište na adresu Brněnský Metropolitan, Magistrát města Brna, Huso-

► U příležitosti autorova životního jubilea vydal Ioni Albatros knihu Pohádkový lunapark. Publikováno se svolením nakladatelství.

va 12, 601 67 Brno, e-mailem na adresu vasickova.jana@brno.cz nebo pošlete SMS zprávy se správnou odpovědí na telefonní číslo 602 770 466. Uzávěrka je 24. října 2014. Obálku prosím označte heslem Umění ve městě a nezapomeňte uvést svou adresu, případně telefon.

KRÁTCE

■ **V soutěži měst a nápadů zvítězila Barcelona.** Začátkem roku se Brno přihlásilo do mezinárodní soutěže Mayors Challenge, která je zaměřena na hledání inovativních projektů řešících zásadní problémy metropolí. Financuje ji nadace bývalého starosty New Yorku Michaela Bloomberg. Do soutěže byl vyslán projekt Městské policie Brno s názvem Bezpečná lokalita – bezpečné bydlení. V dubnu odborná porota díky němu vybrala Brno mezi 21 finalistů ze 155 uchazečů. V září byli vyhlášeni vítězové, Brno se však mezi ně nakonec nedostalo. Porotce nejvíce zaujal barcelonský projekt na podporu seniorů a mezigenerační solidarity spočívající ve vytvoření „sítě důvěry“.

■ **Počet dětí ve školkách.** Ve školním roce 2014/2015 bylo do brněnských mateřských škol přijato celkem 3867 nových dětí, přičemž 641 dětí, resp. rodičů se rozhodlo pro odklad školní docházky. Přihlášku do školky poslali počátkem letošního roku rodiče téměř 5000 dětí (z toho 1100 netříletých). Dostalo se na všechny brněnské děti šestiměsíční, pětileté a čtyřleté. K předškolnímu vzdělávání bylo přijato i 91 procent dětí tříletých a také 7 procent netříletých, které mají trvalé bydliště v Brně a byly přihlášeny na celodenní docházku. Do školky se nedostalo 385 tříletých dětí. Problém s umístěním se týká zejména sídliště Kamechy v Bystřici.

■ **Budou mít Chrlice nejhezčí nádraží v Česku?** Soutěž o titul Nejkrásnější nádraží ČR je prezentací dobrých příkladů v péči o prostředí železničních stanic a zastávek. Mezi 10 letošních finalistů se zařadilo i nádraží v Brně-Chrlicích, jako jediný zástupce Jihomoravského kraje. V roce 2011 prošla nádražní budova přestavbou za 16 milionů korun, v roce 2012 byl za téměř tři miliony upraven přestupní terminál veřejné dopravy před nádražím. Poznávacím znamením chrlické zastávky je ovšem perníková chaloupka s ježibabou i Jeníčkem a Mařenkou, která těší už několikátou generaci dětí. Hlasovat pro nejhezčí železniční stanici v zemi je možné na webu www.nejnadrazi.cz do 10. října.

■ **Den pro zdravé klouby.** Bolest kloubů dokáže silně znepříjemnit život. Mnohdy signalizuje počátek revmatického onemocnění, a proto je rozumné nechat se včas vyšetřit. Šanci může být Revmaden pořádaný 11. října u příležitosti Světového dne artritidy v několika městech České republiky. V Brně mohou zájemci podstoupit vyšetření lékařem revmatologem ve stanu na náměstí Svobody od 10 do 18 hodin. Při podezření na některé z revmatických onemocnění doporučí lékař další vyšetření ve specializovaném centru. Zájemcům bude k dispozici také revmatologická sestra. Akce je zdarma.

■ **Nová záchranka v Černovicích.** Koncem září byla na ulici Těžební otevřena nová budova Zdravotnické záchrané služby Jihomoravského kraje. Aktualizovaná koncepce zabezpečení záchrané služby v kraji počítá v Brně s vybudováním výjezdových stanic v Bohunicích, Černovicích a na Ponavě. První dvě jsou už postavena, třetí by mělo být dokončeno v závěru roku 2015. „Nestačí však jen nové budovy, inovujeme i vozový park. Krajská rada schválila veřejnou zakázku na nákup 27 nových sanitních vozů, které napomohou kvalitní práci záchranářů,“ uvedl hejtman Michal Hašek.

Lidé mohou volit stranu i jednotlivé zastupitele

JAROSLAVA SLÁMOVÁ

Odbor vnitřních věcí MMB
slamova.jaroslava@brno.cz

Ve dnech 10. a 11. října proběhnou volby do Zastupitelstva města Brna, do zastupitelstev 29 městských částí a také volby do Senátu v obvodu číslo 60.

Hlasovací lístky pro oba typy voleb musí být voličům doručeny nejpozději tři dny před dnem voleb (tedy do 7. října).

V Brně volič obdrží následující hlasovací lístky – jeden pro volby do Zastupitelstva města Brna (označený na levém okraji fialovým pruhem) a jeden pro volby do zastupitelstva městské části a ve volebním obvodu č. 60 i hlasovací lístky pro volby do Senátu.

V případě, že dojde k poškození nebo ztrátě hlasovacího lístku, může volič ve volební místnosti požádat okrskovou volební komisi o jiný lístek.

Volič hlasuje osobně, zastoupení není přípustné. Volič po příchodu do volební místnosti prokáže svou totožnost a státní občanství České republiky občanským průkazem nebo cestovním pasem ČR.

Cizinec, který má právo volit do zastupitelstva, se prokáže průkazem o povolení k pobytu. Neprokáže-li volič svou totožnost a státní občanství, nebude mu hlasování umožněno.

Volby do Senátu se konají společně s volbami do zastupitelstev obcí; úřední obálka pro volby do Senátu je barevně odlišena od úřední obálky pro volby do zastupitelstev.

Jak se hlasuje

Po obdržení úřední obálky nebo obálky vstoupí volič do prostoru určeného k úpravě hlasovacích lístků. Volič může hlasovací lístek do Zastupitelstva města Brna i zastupitelstva městské části upravit jedním z uvedených způsobů:

- označit křížkem ve čtverečku v záhlaví sloupce před názvem volební strany pouze jednu volební stranu,
- označit v rámečcích před jmény kandidátů křížkem toho kandidáta, pro kterého hlasuje, a to z kterého-

li volební strany, nejvýše však tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva obce má být zvoleno,

• kromě toho lze oba výše popsané způsoby kombinovat, a to tak, že lze označit křížkem jednu volební stranu a dále v rámečku před jménem kandidáta další kandidáty, pro které hlasuje, a to v libovolných samostatných sloupcích, ve kterých jsou uvedeny ostatní volební strany.

Po úpravě vloží volič hlasovací lístek jak pro volby do Zastupitelstva města Brna, tak pro volby do zastupitelstva městské části do jedné úřední obálky.

Při hlasování do Senátu se do barevně odlišné obálky vloží jeden hlasovací lístek pro kandidáta, pro kterého se volič rozhodl hlasovat. Hlasovací lístek se nijak neupravuje.

Po opuštění prostoru určeného pro úpravu hlasovacích lístků vhodí volič úřední obálku s hlasovacím lístkem před okrskovou volební komisi do volební schránky.

S voličem, který nemůže pro tělesnou vadu vybrat zvolený hlasovací lístek anebo nemůže číst nebo psát, může být v prostoru určeném pro úpravu hlaso-

vacích lístků přítomen jiný volič, nikoliv však člen okrskové volební komise, a hlasovací lístek za něho vybrat a vložit do úřední obálky a popřípadě úřední obálku vhodit do volební schránky.

Když nemůže volič za schránkou, přijde ona za ním

Volič může požádat ze závažných, zejména zdravotních důvodů úřad městské části a ve dnech voleb okrskovou volební komisi o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost, avšak pouze v územním obvodu stálého volebního okrsku, pro který byla okrsková volební komise zřízena. V takovém případě okrsková volební komise vyšle k voliči dva své členy s přenosnou volební schránkou.

Více informací najdete na webových stránkách www.brno.cz v sekci Občan > Volby 2014.

Důležité

Obvod č. 60 pro volby do Senátu tvoří brněnské městské části Zábovřesky, Jundrov, Komín, Královo Pole, Řečkovice a Mokrá Hora, Medlánky, Ivanovice, Jehnice, Ořešín, Útěchov a Brno-sever.

Dalších 20 rodin bude mít kde bydlet

JIŘÍ LAHODA

Bytový odbor MMB
lahoda.jiri@brno.cz

Nabídka městského bydlenní v Brně zahrnuje i speciální byty se zvýhodněným nájemným. Startovací byty jsou určeny především mladým rodinám, které si díky nižšímu nájemnému našetří na vlastní bydlení. Město ale myslí i na sociálně slabé, kteří by si běžný nájem nemohli dovolit. Již třetí losování žadatelů právě o sociální byty se uskutečnilo 8. září.

Zastupitelstvo města Brna 22. června 2010 schválilo změny a doplňky Pravidel pronájmu bytů v domech v majetku města Brna a podmínek zajišťování bytové náhrady. Nově byl do těchto pravidel mimo jiné zahrnut také Statut sociálního bytu, který umožňuje sociálně slabým rodinám i jednotlivcům podat žádost o sociální byt.

Rada města Brna každoročně stanoví počet sociálních bytů, žádosti se podávají na jednotlivé městské části, které je pak postupují městu.

■ **Výběr žadatelů o sociální byty se provádí losem.** Foto: Z. Kolařík

Základní podmínkou, kterou stanoví Statut sociálního bytu pro žadatele, je průměrný čistý měsíční příjem žadatele v období 12 kalendářních měsíců, který je stanoven jako násobek průměrné hrubé měsíční mzdy dle počtu

osob v domácnosti. Nájemní smlouva je uzavírána na dobu určitou dvou let s možností prodloužení vždy na dva roky. Nájemné je stanoveno ve výši 40 Kč/m²/měsíc. Výběr žadatelů se provádí losem; losování bývá pře-

nášeno on-line na webových stránkách města Brna.

Někdy dojde i na náhradníky

Pro třetí kolo bylo podáno 122 žádostí jedno- až dvoučlenných domácností na 10 menších sociálních bytů a 126 žádostí tří- a vícečlenných domácností na 10 bytů s větší podlahovou plochou.

Pro každý byt byl vylosován jeden nájemce a dva náhradníci. Definitivní schválení vylosovaných nájemců je v kompetenci Rady města Brna poté, co vylosovaní žadatelé prokáží splnění podmínek Statutu sociálního bytu a nabídnutí byt si prohlédnou.

V roce 2012 a 2013 se uskutečnila první dvě losování žadatelů o sociální bydlení, v každém roce bylo k dispozici k pronájmu 10 bytů. Ne vždy byt přijal vylosovaný žadatel, někdy došlo i na náhradníky. Důvodem odmítnutí byla např. přílišná vzdálenost od školy či školky, kterou dítě žadatele navštěvuje, či změna životní situace žadatele.

Nájemcům sociálních bytů, jimž nájem skončil uplynutím dvouleté lhůty, byl nájem rozhodnutím Rady města Brna prodloužen, neboť žadatelé o prodloužení nájemní doby užívali byty řádně, včetně úhrady stanoveného nájemného. Lze konstatovat, že město zatím nemá s pronájmem těchto bytů negativní zkušenosti.

Strategie stanoví jasná pravidla pro parkování

VLADIMÍR BIELKO

Odbor dopravy MMB
bielko.vladimir@brno.cz

Parkování v Brně zajímá mnoho lidí. Především řidiče, ale i úředníky nebo ty, kterým špatně zaparkované auto zkomplikuje práci – třeba hasiče.

Zastupitelstvo města Brna 2. září schválilo Strategii parkování ve městě Brně, která by měla přinést zlepšení podmínek pro parkování, snížení počtu nelegálních parkovacích míst zejména v centru města, koordinaci parkování na ulicích a v parkovacích domech atd.

Strategie byla projednána se všemi brněnskými městskými částmi, někde se konalo i veřejné projednávání s občany.

Dokument se dělí na dvě části: analytickou a návrhovou. Analytická část

popisuje způsoby organizace parkování čili tzv. dopravy v klidu ve městech obdobného typu v Evropské unii, organizaci dopravy v klidu i veřejné dopravy v Brně, územní rozvoj města, přepravní vazby, dopravní telematiku (tedy navigační systémy či systémy řízení dopravy a poskytování aktuálních informací cestujícím a řidičům) v městské aglomeraci, regionu i zahraničí apod.

Druhá část strategie navrhuje například podmínky parkování na komunikacích města Brna, hromadné parkovací kapacity, zpoplatnění vjezdů do historického jádra či širší využití informačních technologií v dopravě.

Více míst pro rezidenty

Základním pilířem strategie je snížení deficitu parkovacích míst zřizováním nových a případně zavedením rezidenčního parkování na základě souhlasu příslušné městské části, tedy zvýhodnění parkování pro bydlící a firmy se sídlem v místě. Naopak pro návštěvníky a turisty bude připravován návštěvnícky řešený.

Parkování na ulicích bude řešit město Brno, výstavbu parkovacích domů budou mít v rukou převážně soukromí investoři.

Společnost Brněnské komunikace, která je pověřena organizací dopravy v klidu, ve spolupráci s městem postavila parkovací dům na Kopečné a připravuje výstavbu dalších dvou parkovacích domů na Veselé a Panenské.

Výsledkem realizace strategie bude především zvýšení počtu parkovacích míst pro rezidenty; lidé, kteří v konkrétní lokalitě v centru města nebydlí, zaparkují také, ale ne zdarma.

Některá opatření se již podařilo zavést – Rada města Brna například schválila, že významné státní instituce, jako jsou třeba soudy, si mohou parkovací místa v blízkosti svých budov pronajmout za symbolickou cenu.

Po schválení Strategie parkování ve městě Brně Odbor dopravy Magistrátu města Brna zahájil práce na jejím naplňování. Přípravuje např. změny v dopravním značení a drobné stavební úpravy, dosud nelegální parkování

tak bude na některých místech legalizováno.

Vzniknou tzv. zóny 30, díky kterým se zvýší počet parkovacích míst a vytvoří se bezpečnější prostor pro chodce. Přípravují se i zóny placené stání na základě projednání s příslušnými městskými částmi. Nejprve se začne dle předpokladu řešit centrální část města.

Stavební úpravy budou zahrnovat rozšíření, popř. zúžení chodníků a komunikací pro vytvoření maximálního počtu parkovacích míst.

Dále budou zpracována nařízení, která vymezi oblasti obce, ve kterých lze místní komunikace nebo jejich určené úseky užít ke stání vozidel jen za sjednanou cenu, s uvedením možnosti získání parkovacích karet pro rezidenty, vymezených úseků ulic určených pro rezidenční stání a způsobů jejich označení.

Součástí naplňování strategie bude i návrh způsobu financování městského parkovacího systému s využitím peněz získaných z parkování na městských parkovištích a v parkovacích domech.

Experti poradí s odvykáním a „přeměří“ plíce

Kolik oxidu uhelnatého vydechujeme a jak moc jsme tedy vystaveni nepříznivému vlivu tabákového kouře? Zájemci o odpověď ji nejlépe zjistí, když si přijdou „zafoukat“ za strážníky na Křenovou 4.

V přizemí tamní služebny sídlí jejich Poradenské centrum a společně s projektem Kardiovize Brno 2030 informují o nejrůznějších aspektech závislosti na tzv. legálních drogách.

Na kuřáky i nekuřáky na Křenové čeká zařízení podobné alkoholtesteru, které však neměří množství alkoholu v dechu, ale škodlivý oxid uhelnatý, jenž v krvi blokuje přenašení kyslíku. Výrazně více ho vydechují právě kuřáci a jeho stopy zůstávají v těle překvapivě dlouho po vykouření cigarety. Ušetření ovšem bohužel nejsou ani nedobrovolní neboli pasivní kuřáci.

Společně s tím je v Poradenském centru až do 31. ledna 2015 připravena řada zajímavých a užitečných informací o závislostech na tabáku a alkoholu.

K rozebrání je řada moderně napsaných a důkladně připravených materiálů a nedílnou součástí je seznámení s kampaní V autě se nekouří zaměřenou na řidiče i jejich pasažéry. Navíc každou středu do 15. října od 13 do 17 hodin radí zájemcům přímo lékaři z projektu Kardiovize, jak se svazující závislosti zbavit.

Jaká jsou rizika pro srdce?

Kardiovize Brno 2030 je preventivní projekt Mezinárodního centra klinického výzkumu, jehož cílem je zjištění aktuálních zdravotních rizik Brňanů a do roku 2030 jejich minimalizování prostřednictvím preventivních programů.

Projekt se skládá ze dvou fází. Během první probíhá u náhodně vybraných obyvatel Brna ve věku od 25 do 64 let mapování rizikových faktorů cévních srdečních onemocnění. Při druhé fázi budou na základě dosažených výsledků navrženy vhodné preventivní programy, jejichž cílem bude snížit výskyt zjištěných rizikových faktorů.

Vedoucími projektu jsou Ondřej Sochor z Fakultní nemocnice u sv. Anny

Ultrasvukové měření karotid čili krkavic, které jsou hlavním zdrojem okysličené krve pro mozek. Foto: Kardiovize Brno 2030

v Brně a Francisco Lopez-Jimenez z americké Mayo Clinic, jenž byl mimo jiné hlavní postavou projektu CardioVision 2020, ze kterého koncept Kardiovize

ze vychází. Více informací o projektu najdete na www.fnusa-icrc.org/kardiovize.

Jakub Ghanem
Městská policie Brno

Města a kraj budou řešit problémy společně

Evropská unie vstoupila do nového programového období 2014–2020. Zvláště města by v této souvislosti mohlo zájmat, že na rozdíl od minulosti je nyní více zdůrazňována právě role měst a metropolitních oblastí.

Unie vychází z faktu, že ve městech se soustřeďují nejvýznamnější ekonomické a společenské aktivity, zároveň se tu ale koncentrují i podstatné problémy. A ty je lépe řešit ve spolupráci s okolními obcemi, tedy vytvořit fungující aglomeraci.

Agglomerace nebo takzvané metropolitní oblasti jsou chápány jako národní póly růstu a nositelé konkurenceschopnosti se zásadním významem pro rozvoj celé České republiky. K financování společných projektů pro udržitelný rozvoj těchto oblastí je možné využít nástroj integrovaných územních investic (ITI).

Brněnský primátor a starostové a místostarosta Šlapanic, Kuřimí, Rosic, Židlochovic a Slavkova u Brna podepsali 15. září memorandum o spolupráci. Foto: M. Schmerková

Předpokladem pro využití nástroje ITI v Brněnské metropolitní oblasti je tvorba

a následně naplňování Integrované strategie rozvoje území BMO. Na této stra-

tegiu Brno se svými partnery pracuje od jara, v současné době je hotová analytická a návrhová část.

Partnery jsou města, která mají s metropolí nejužší vazby – Šlapanice, Kuřim, Rosice, Židlochovice a Slavkova u Brna –, a také Jihomoravský kraj. Zájem o podílení se na strategii rozvoje potvrdili představitelé těchto měst a hejtmán kraje v září podpisem memorandum o rozvoji metropolitní spolupráce.

Na čem budou pracovat? Mohou to být například projekty zaměřené na přístupnost terminálů veřejné dopravy s parkovišti P+R, tedy těmi, kde návštěvníci zaparkují a dál pojedou MHD. Mezi další oblasti, vhodné pro integrovaný přístup, patří životní prostředí, například protipovodňová opatření.

Postupně naplňování memorandum o strategii rozvoje by mělo vést ke zvýšení kvality života obyvatel v Brněnské metropolitní oblasti. Marie Zezůlková, (zug)

V sociální prevenci pro mládež předstihlo Brno dobu

V letošním roce uplyne 20 let od vzniku v České republice výjimečného projektu – v roce 1994 bylo založeno oddělení sociální prevence pro mladistvé a mladé dospělé Odboru sociální péče Magistrátu města Brna.

Zásadním podnětem pro jeho otevření byl alarmující nárůst kriminality mladých lidí v první polovině 90. let. Vzniklo tedy zařízení, které v jednom komplexu budov – Celní 3 a Videňská 78 – nedaleko centra města provozovalo sociální a výchovné služby pro mladistvé, ubytovnu pro mladé dospělé do 26 let a od roku 1996 také nízkoprahový klub pro mládež a mladé dospělé z ulice.

V té době ojedinělou službou byl zejména azylový dům pro mladistvé, kde byly na základě dobrovolnosti, v podmínkách otevřeného zařízení poskytovány mladým lidem pobytové sociální služby

bez ztráty kontaktu se školou, s přírodním prostředím a především s rodinou, jak tomu bývá v výchovných ústavách.

U zrodu myšlenky vzniku oddělení stáli tehdejší vedoucí Odboru sociální péče MMB Josef Novotný, dále Svatava Vaňková a první vedoucí tohoto oddělení Ivan Nedoma. O jejich prozíravosti svědčí kromě každoročního nárůstu počtu klientů i fakt, že služby provozované oddělením od roku 1994 jsou v souladu s legislativou platnou od roku 2007. Bez nadsázky lze tedy říci, že tento projekt předstihl dobu o více než 10 let.

Zadatelé z celé republiky

Nyní oddělení provozuje azylový dům pro mladistvé, azylový dům pro mladé dospělé, dům na půli cesty a nízkoprahové zařízení pro mládež a mladé dospělé neboli klub.

Jeho klienty jsou mladí lidé ve věku od 15 do 26 let se sociálními problémy, s nariženou ústavní výchovou nebo po jejím skončení, po výkonu trestu odnětí svobody, vykonavatelé obecně prospěšných prací, účastníci probačních programů, mládež s problémy při přípravě na budoucí povolání nebo s konfliktním vztahem ke společnosti, mladiství, jejichž soužití s rodinou je problematické, nebo „mládež z ulice“, která nežije v podnětném prostředí a nemá dostatečné prostředky na kvalitní trávení volného času.

V péči o sociálně handicapovanou mládež jde tedy o jedinečnou komplexnost služeb. O potřebnosti podobné instituce, která v téměř nezměněné podobě funguje dodnes, svědčí zejména velký počet žádostí o přijetí klientů ze všech koutů České republiky.

Oddělení může přijímat žadatele o služby v rámci celé republiky od ledna 2009, odkdy je jeho činnost, s výjimkou služeb nízkoprahového zařízení pro mládež a mladé dospělé, financována z Evropského sociálního fondu a rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí. Zařízením ročně prochází více než 100 klientů, jejichž osudy ovlivnila během 20 let řada zdejších pracovníků.

Jan Gajdziok
Odbor sociální péče MMB

Důležité

Oddělení sociální prevence pro mladistvé a mladé dospělé sídlí na Celní 3. Více informací lze získat na webu www.socialniprevence.cz nebo telefonicky na čísle 543 210 670.

KONTAKTY A ÚŘEDNÍ HODINY
MAGISTRÁTU MĚSTA BRNA

Statutární město Brno

Magistrát města Brna
Dominikánské nám. 1
601 67 Brno

Telefonní provolba: 542 171 111
Informační středisko (Malinovského nám. 3): 542 173 590
Podatelna (Malinovského nám. 3, Dominikánské nám. 1): 542 173 013
E-mail: informace@brno.cz
Web: www.brno.cz

Úřední hodiny
Magistrátu města Brna
PO 8–17 hodin
ST 8–17 hodin
PÁ 8–12 hodin

Odbor správních činností MMB

(Husova 3, Husova 5 – občanské průkazy, cestovní doklady, ohlašovna trvalého pobytu)
PO 8–17 hodin
ÚT 8–12 hodin
ST 8–17 hodin
ČT 8–12 hodin
PÁ 8–12 hodin

Odbor dopravněsprávních činností MMB

(Kounicova 67 – řidičské průkazy, evidence vozidel, sankční řízení v dopravě, autoškoly)
PO 8–17 hodin
ÚT 8–12 hodin
ST 8–17 hodin
ČT 8–12 hodin
PÁ 8–12 hodin

B | R | N | O

Pronájem prodejny na Špilberku

Odbor kultury Magistrátu města Brna zveřejnil záměr pronajmout prostory sloužící k podnikání v objektu hradu Špilberku na adrese Špilberk 1, č. p. 210, který je součástí pozemku p. č. 672/1 v k. ú. Město Brno.

Objekt s pozemkem se nachází ve vlastnictví statutárního města Brna a je předán k hospodaření příspěvkové organizaci Muzeum města Brna. Jedná se o nově zrekonstruovanou část objektu – jižní křídlo hradu. Objekt je evidován v Ústředním seznamu kulturních památek ČR.

Účel nájmu: prodejna s administrativním zázemím v přizemí o celkové výměře 80,78 m². Doba nájmu: na dobu neurčitou. Lhůta pro podání nabídek: do 20. října 2014 včetně.

Podrobné informace jsou zveřejněny na úřední desce Magistrátu města Brna a na internetových stránkách www.brno.cz a www.spilberk.cz.

Informace o nabízených prostorech poskytne a prohlídku umožní za správce objektu Jiří Pejchal (tel.: 542 123 667, 728 671 483, e-mail: pejchal@spilberk.cz) nebo Ivo Macháň (tel.: 542 123 668, 604 830 096, e-mail: machan@spilberk.cz). Za Odbor kultury MMB vyřizuje Tomáš Kocička (tel.: 542 172 441, e-mail: kocicka.tomas@brno.cz).

Odbor kultury MMB

VĚSTNÍK

Zastupitelstvo města Brna

► 36. zasedání, 2. září 2014 (výběr)

ZMB schválilo:

- návrh obecně závazné vyhlášky statutárního města Brna, kterou se mění a doplňuje obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 15/2007, o ochraně zeleně ve městě Brně, ve znění obecně závazné vyhlášky statutárního města Brna č. 3/2012;
- návrh rozpočtových opatření – návrh rozpojení volných zdrojů města z minulých let, návrh pře-

sunů v rozpočtu provozních a kapitálových výdajů roku 2014;

- připojení Úřadu městské části Brno-Starý Lískovec a Městské policie Brno k Metropolitní síti města Brna – návrh rozpočtového opatření;
- návrh budoucího prodeje a návrh nabytí částí pozemků v k. ú. Černovice, lokalita Kaménky;
- návrh směny pozemků města Brna v k. ú. Královo Pole, Medláňky a Ponava s Vysokým učerním technickým v Brně – komplex CEITEC;
- návrhovou část Strategie parkování ve městě Brně;

- projekt „Příprava a realizace prvku územního systému ekologické stability – Regionální biocentrum Stará řeka“ – rozhodnutí o poskytnutí dotace, návrh smlouvy o poskytnutí podpory ze SFŽP;
- projekt IPRM „Zelný trh“ – návrh smlouvy o poskytnutí dotace;
- smlouvu o poskytnutí dotace k projektu IPRM „Dům pro seniory, Foltýnova 21, Brno – odstranění bariér a zvýšení lůžkové kapacity“.

ZMB vzalo na vědomí:

- zprávu ve věci „Úrazová nemocnice – řešení situace vzniklé v souvis-

losti s přijetím zákona č. 485/2008 Sb., problematika movitých věcí“. Dále ZMB zrušilo usnesení zasedání ZMB č. Z6/015 konaného dne 15. května 2012, bod č. 63 – uzavření soudního smíru mezi Úrazovou nemocnicí Brno, městem Brnem a Fakultní nemocnicí Brno ohledně uznání neplatnosti smluv na převod a užívání movitých věcí – vybavení Úrazové nemocnice Brno, návrh na bezúplatný převod nemovitostí Masná 3a a 3c s pozemky, vše v k. ú. Trnitá;

- projekt IPRM IOP „Park Hvězdíčka“ – změnové rozhodnutí o poskytnutí dotace;

- projekt „Rekonstrukce objektu Hlídka 4 – Středisko ekologické výchovy v parku Špilberk“ – změnové rozhodnutí o poskytnutí dotace. (mad)

Zapište si...

Další zasedání Zastupitelstva města Brna se bude konat 7. října 2014 od 8 hodin ve Sněmovním sále na Nové radnici, Dominikánské nám. 1. Zasedání je veřejně přístupné, sledovat lze i on-line na webu www.brno.cz v sekci Správa města – Volené orgány města – Videopřenos ze ZMB.

Přeložte z hantecu aneb Jak Napoš Bonapartůj těžce podělal Marvany

V prázdninovém čísle dokončil Vasil Tesil příběh hrdinů z obce Líšeň, kteří se jednoho listopadového dne roku 1805 vypravili zneškodnit obávaného vojevůdce Napoleona.

Cestou k zájezdnímu hostinci v Kandii, kde byl francouzský císař naposled spatřen, však zjistili, že nikdo z nich neví, jak celebrity vlastně vypadá.

Když byli „Marvani“ vyzbrojeni vidlemi a motykami skoro u Kandie, potkali jezdce na koni. Byl to malý strejda s bířškem, na hlavě měl klobouček, zelený fráček, faldovačky přes kolena a přes rameno šedý plášť. Líšňáci ho minulí bez povšimnutí a spěchali do kandijského hostince, aby lapili císaře v oslnivém šatu. Jenže hostinský pro ně neměl dobrou zprávu. Napoleon odjel chvíli před příchodem „trestné výpravy“, byl malý, břichatý, obvyčejně oblečený – zkrátka nenápadný chlapík, kterého nechali ujet.

Ani tento „atentát“ na císaře (o prvním, který chystal tovaryš Christel u brněnské brány, jsme psali v červnovém BM v článku Brno a ON – pozn. red.) tedy nevyšel. Napoleon za pár dní zviřil u Slavkova a evropské dějiny se ještě hezkých pár let točily podle jeho záměrů.

JAK NAPOŠ BONAPARTŮJ TĚŽCE PODĚLAL MARVANY

Na Kandiju hrne skvadra Marvanů, zgomlí cápka, co jim nestál za ranu – krpátýho stréca s vanó, mávl na ně: „Nashledanó!“ S hajtró žihal ke Slavkecu po ránu.

Borci vtrukli do kandijské putály: „Kde je Fanóš?“ – Pingl všecko provalil: „S hajtró svišťel přes pole on, hókali mu Napoleon, ufókl vám, marvanovští strupáli!“ (Vasil Tesil)

Překlad od stabilní členky „hantecového týmu“ přišel i s přáním krásného léta.

Ke Kandii Moraváci pádili, aby tam Francouze lapili.

Čekali impozantní figuru císaře, spletli se ovšem na celé čáře a bojiště s prázdnou vyklidili.

Hej, krčmáři, kde je Napoleon? Ten maník na koni, to byl přece on! Cože, ten malý břuchatý strýc, co vypadal jak Tonda z Nemanic?

Chlapi, jdeme dom – tož teda pardón. (Překlad: Vlasta Nepivodová)

Nový překladatel, který do veršů zakomponoval i souvislost s neúspěšným atentátníkem Christelem, připojil k textu dvě trefné poznámky: „Napoleon měl trvalé problémy se zažívacím traktem a ty vykrmené, nenormálně mastné husy – jistě mu příliš zdravotně neprospěly (viz verše). Také pod čarou připomínám, že císař měl v Brně vlastně velkou kliku – protože se na něj připravovaly dva atentáty: osamělý střelec a trestná výprava z Líšně – a oběma unikl.“

S císařovým vzhledem na štíru sic byli, identifik jeho přesto sestavili: „Je to obr s vousem, v brokátovém hávu a s korunou zlatou, jež mu zdobí hlavu, ověncený řády – jeho kůň je bílý.“

A přehlédli jezdce, co kolem nich cvála – malý, tlustý strejda v plášti na ně mával... (to císař se zdržel kvůli břichabolu a doháněl vojsko). Líšňáci pak spolu zapili tu blamáž. Mohla to být sláva!!

Císaři přál osud. V Brně blízko smrti dvakrát byl. Vyzáhl – dál své soky drtil... (Překlad: M. Vítek)

Stálý přispěvatel se nespokojil s pouhým překladem, ale zasadil líšeňský omyl

do historického kontextu: „Tentokrát jste dali na veršování měsíc a půl, takže jsem si dal záležet, aby v mém překladu druhá část navazovala na první nejen obsahem, ale i formou, jako je to v hantecovém originálu. Navíc jsem si dovolil přidat třetí sloku, hodnotící dějinný dosah omylu Líšeňáků.“

Chlapi z Líšně, teď už mírně ospalí, před Kandii koně s jezdcem potkali. „Proč se tu ten pupkáč fláká? Nemá výšku na vojáka – nejspíš čistí generálům škrpály!“

V Kandii jim pověděli, kdo to je: „Napoleon právě odjel do boje, teď už bude na Žurání, marné vaše namáhání – vidle zpátky zapíchněte do hnoje!“

Líšeňákům v rysech něco zatvrdlo, rychtáře hned označili za trdlo a světová historie obešla se bez Kandie, všechnu slávu slízlo za ni Waterloo. (Překlad: Karel Henc)

Další verze příběhu o tom, kerak Napoleon vypekl Líšňáky, zní takto:

Ač je tomu dávno, co Líšňáků parta táhla na Kandii lapit Bonaparta,

pořád se o tom vykládá. Nevěděli, jak vypadá, o to víc si o něm vymýšleli zato: Že je veliký a korunu má zlatou, řády na prsou a k tomu zlaté kříže, přitom směřovali ku hospodě blíže. Tloušť, co z ní vyjel směrem na Slavkov, ten jim vůbec nestál ani za pár slov. Do hospody hned hnali se a na císaře ptali se. „Ten malý tlustý pán, co jel teď proti vám, tak to byl císař pán!“

odpověděl jim číšník. Líšňáci mrzutě odtáhli zpátky k Líšni. (Překlad: Jan Daniel)

A jiné plastické vyličení líšeňského faux pas:

Na císaře Moravané táhli s rámusem, před Kandii obejel je jezdec poklusem: tlustý strejda – gatě přes kolena, klobouček a kabát přes ramena, rozohněným Moravanům přímo před nose.

Když nenašli Bonaparta v místní putyce, vysvětlením překvapení byli velice: Bonapart, že byl ten strejda na koni, pozdě, marně všichni bycha teď honí. Zpět do Líšně táhly zmoklé slepice. (Překlad: babi Soňa)

Nové zadání: Vo pokladě na Zelňáku

Jedním z nejznámějších míst našeho města je Zelňák. Letos je však kvůli velké přestavbě rozkopán a uzavřený, a tak se v dnešním příběhu vypravíme pod něj, do podzemí. Vasil Tesila zaujala pověst o prokletém pokladu.

Pod domy na náměstí jsou od nepaměti hluboké patrové sklepy. Traduje se, že v nejspodnějším z nich leží velké poklady. Ale prý jsou začarované. Každý, kdo se je pokusí najít a získat, přijde o život.

Stalo se, že se o ukrytém bohatství kdysi dozvěděli tři muži a řekli si, že je půjdou objevit. Známi je varovali a přemlouvali, ať nepokoušejí osud, ale oni se smáli, že jsou to jen plané povídačky.

Večer ti tři spolu vnikli do sklepa. Druhý den ráno všichni lidé čekali, kdy se trojice objeví s pokladem, ale pořád nikdo nevycházel. Tak ti nejdůležitější otevřeli dveře do sklepa a za nimi – hrůza! Všichni tři chlapi tu leželi mrtví, bez jakýchkoli známek násilí.

Vo pokladě na Zelňáku

Pod Zelňákem máme sklepy na štoky, hókajó se vo nich storky divoký. Goldny só tam těžký mraky, brilošů a merglů taky, vyčmuchat to není fácha pro móky. Jedno vtrukli na Zelňák tři kolíci, měli řacky najebaný v palici. Camrali se: „Dneska dem důle za tym pokladem!“ Ráno byli ze třech borců tuhýci... (Vasil Tesil)

Na vaše překlady říkanky z hantecu do jazyka českého budeme čekat do 25. října 2014. E-maily směrujte na metropolitán@ceskydomov.cz. Dopisy pošlete na adresu vydavatele: Brněnský Metropolitán, Šilingrovo nám. 3, 601 00 Brno. Do předmětu či na obálku napište heslo Hantec.

Děkujeme za vaši přízeň a trpělivost při čekání na další pokračování rubriky. Připravuje: Taťána Králová Foto: www.brno.cz

PLÁNUJETE V BRNĚ REKLAMNÍ KAMPAŇ? INZERUJTE V MĚSÍČNÍKU BRNĚNSKÝ METROPOLITÁN!

- náklad 180 000 výtisků
- distribuce zdarma do poštovních schránek
- další číslo vychází 1. listopadu

S NÁMI OSLOVÍTE CELÉ BRNO!

Pro informace o inzerci kontaktujte:

Havla Mouku, tel.: 602 557 777, havel.mouka@ceskydomov.cz, Hanu Adamcovou, tel.: 776 797 904, hana.adamcova@ceskydomov.cz nebo Karla Marka, tel.: 606 740 730, karel.marek@ceskydomov.cz

Letecká válka nad Brnem 1944–1945

„Dokola kolem kostela sv. Jakuba jsou veliké hluboké jámy, ale kostel má jen vyražená okna. Ulice Kozí je neprůchodná, neboť je vysoko zatarasena troskami. [...] Koblížná ulice je zle dořízena, Veselá není vůbec průchodná, tam je rozházeno všechno, dominikánský kostel má všech osmdesát tisíc břídlíc na zemi a střecha ční jenom jako konstrukce, na Pekařské jsou zásahy a tady na Husově taky. [...] – To všechno zde nic není – říká kdosi, ale měli byste vidět Údolní. Ta je zřízena. Opravdu není v ní téměř jediného domu, který by zůstal neporušen. Stejně je tomu na Kolišti a v Bratislavské ulici, v ulici Francouzské a na Cejlu...“

Takto vzpomíná na pošmorné pondělí 20. listopadu 1944, kdy na Brno zaútočilo přes 150 amerických bombardérů B-17, brněnský novinář Bedřich Golombek ve své knize Co nebude v dějepise.

Brno bylo v hledáčku amerických a následně sovětských letounů především díky svému zbrojnímu průmyslu. Brněnská Zbrojovka v Zábřovicích vyráběla pro Wehrmacht zbraně a munici, vídeňský podnik Flugmotorenwerke Ostmark GmbH v Líšni součástky pro letecké motory, firma Zwicker testovala prototypy zbraní v tajné zkušebně a malé textilky v oblasti Cejlu zásobovaly péchotu.

V letech 1944–45 Brňané zažili celkem šest velkých náletů. Nejničivější, na který vzpomíná Bedřich Golombek ve své knize, se odehrál 20. listopadu 1944, kdy americké letouny ve třech vlnách shodily na Brno kolem 1500 bomb. Kvůli špatnému počasí byl shoz bomb nepřesný, a tak následkem značného rozptýlení byly zasaženy obytné čtvrti a objekty v centru města, které se zbrojním průmyslem neměly nic společného. Poškozena nebo zcela zničena byla řada obytných domů, škola a pivovar na Mendlově náměstí, ústřední spisovna a depoziář Muzea města Brna na Mečově ulici a rovněž městská infra-

struktura. Město bylo paralyzováno výpadkem elektřiny, plynu, vody nebo četnými požáry. Navíc při bombardování zahynuly stovky obyvatel města.

Letos 25. srpna jsme si připomněli přesně sedmdesát let od prvního amerického náletu, tedy ode dne, kdy druhá světová válka vstoupila ve vsí své hrůze a ničivé síle do Brna. Při této příležitosti připravilo Muzeum města Brna výstavu, která se snaží prezentovat tuto méně známou historii města svým návštěvníkům moderními výstavními prostředky.

Výstava je umístěna do barokní kaple hradu Špilberk a seznámí vás s nálety na naše město v širším kontextu. Textové panely informují o přípravě německé armády na spojenecké nálety, mezi které patřilo budování protileteckých krytí či rozmístění protileteckých baterií, ale také o jednotlivých náletech amerického a sovětského letectva doplněných vzpomínkami pamětníků. Vitřiny obsahují mnoho dobových předmětů, jako například plynové masky, letáčky

protiletecké ochrany, modely letadel a originály leteckých pum.

Výstava není pouze statickým zobrazením historie, ale snaží se Brňanům zprostředkovat tragické události formou zážitku. V protileteckém krytu můžete zakusit simulaci bombardování, díky letáčku se dovíte, jak byly vyhlašovány poplachu, co měl člověk dělat a jak se chovat v případě náletu. Z reproduktorů, které jsou umístěny v krytu i samotné kapli, tak

můžete slyšet vyhlášení poplachu prostřednictvím sirén, hřmění přilétávajících bombardérů, svištění a exploze bomb. Na konci simulace uslyšíte dobové hlášení rozhlasu, které informuje o pomnutí nebezpečí a odletu letounů.

Připraveno je pro vás množství dosud nezveřejněných dobových fotografií a také filmový týdeník, který ukazuje vzácné záběry rozbombardovaného Brna těsně po nejničivějším náletu. Vrcholem vý-

stavy je interaktivní mapa, kde je zaneseno více jak tisíc lokalizovaných bomb všech náletů a kolem pěti set málo známých dobových fotografií města. Díky ní můžete zjistit, jak po náletech vypadala vaše ulice a zda zůstal váš dům stát. Mapu si můžete prohlédnout též na www.brno.cz/bombardovani. Výstava je symbolicky ukončena vzpomínkou na oběti bombardování.

Na říjen pro vás Muzeum města Brna připravilo také komentované prohlídky výstavy. Více informací a podrobností o výstavě a termínech komentovaných prohlídek naleznete na internetových stránkách Muzea města Brna www.spilberk.cz. Přestože od bombardování uplynulo už sedmdesát let, vzpomínky pamětníků jsou stále živé a stopy útoků dodnes patrné v podobě proluk v blokové zástavbě. Poselství výstavy je připomenout tyto hrůzné události, ale hlavně nezapomenout...

Výstavu může navštívit do 2. listopadu 2014, od října je otevřena denně od 9 do 17 hodin.

První paprsek laseru na území ČR zazářil v Brně

První československý laser byl zkonstruován právě před jednapadesátými lety v Brně, a to jen tři roky poté, kdy byl světu představen první funkční laser vůbec. I když se o vývoj laserových svazků pokoušelo hned několik týmů, do historie se jako jeho konstruktér v roce 1960 navždy zapsal americký vědec Theodore H. Maiman.

Tehdejší Československo bylo sice v době představení laseru ve stínu železné opony, ale první plynový laser na našem území sestrojili vědci již v roce 1963 na půdě brněnského Ústavu přístrojové techniky Akademie věd České republiky (ÚPT AV ČR). Zasloužil se o to tým vedený Ing. Františkem Petřem.

Ústav přístrojové techniky se přitom vědecké práci na poli laserové techniky věnuje nepřetržitě od šedesátých let až dodnes a zaznamenal na tomto poli excelentní úspěchy s celosvětovým přesahem. Brněnští vědci lasery využívají například k superpřesným měřením délek s přesností na jeden nanometr – tedy milionkrát větší přesností než na jeden milimetr – nebo k optickým mikromanipulačním technikám, při kterých vědci využívají světlo laserů k zachycení, přemístění nebo i vytřídění mikroobjektů, či dokonce živých buněk v prostoru. „Silně zaostřené laserové svazky hrají také klíčovou roli v nejvyspělejších technikách lékařské diagnostiky, kde umožňují odlišit různé kmeny bakterií a pomáhají tak rozpoznat pacientovu infekci ve velmi raném stádiu,“ vysvětluje za odborníky z ÚPT Ing. Petr Jedlička. Využití laserů je ale skutečně široké a rozhodně nezůstává v mikrosvětě. Tak-

zané výkonové lasery dokáží využít doslova sloní sílu koncentrované světelné energie k řezání, svařování, kalení či gravírování materiálů, nejčastěji při výrobě v automobilovém průmyslu.

Vědci z Brna sbírají ceny a sci-fi mění ve skutečnost

Práce vědců zabývajících se lasery v Ústavu přístrojové techniky byla mimo jiné oceněna v soutěži na podporu české vědy – stali se držiteli prestižní Ceny Wernera von Siemens. Osmičlenný tým pod vedením prof. Pavla Zemánka totiž prokázal, že tažný paprsek, známý například ze Star Treku nebo Hvězdných válek, skutečně funguje. Jejich článek o experimentálním potvrzení tohoto principu s úspěchem vyšel v prestižním vědeckém časopisu Nature photonics a zprávu poté otiskla také většina významných médií po celém světě. Nestává se totiž často, že by byl experimentálně demonstro-

ván princip léta používaný pouze ve sci-fi filmech, i když jej věda teoreticky nepouštěla.

Mezi další ocenění oddělení laserů Ústavu přístrojové techniky patří i Prémie Otty Wichterleho pro mladé vědce, kterou obdržel Ing. Jan Hrabina. Byl členem týmu, který zkonstruoval národní normál délky na principu laseru, jímž se v metrologickém ústavu kalibrují všechna měřicí zařízení

pro měření délky. Jedním ze současných projektů ÚPT, na němž také spolupracuje, je i technologie výroby absorpčních kyvet – skleněných trubic sloužících jako reference pro přesné měřicí lasery. Ústav přístrojové techniky je přitom jedinou institucí, která dodává absorpční kyvety do metrologických ústavů po celém světě. Jedna z kyvet dokonce poleťte do vesmíru v projektu LISA.

Laser od svého zrodu prošel obrovským vývojem, ať už jde o nové typy laserů, nebo šíři jejich využití. Existuje bezpočet oblastí pro aplikaci laserů a s jejich příklady se všichni denně setkáváme: CD přehrávače, tiskárny, odstraňování zubního kamene, laserové operace, navigační systémy... K úspěšnému uvedení technologií vznikajících na vědecké půdě je však zapotřebí spolupráce s komerční sférou. Ambicí svést dohromady plejádu expertů na lasery, jak z akademie, tak z firemního prostředí, má nadcházející konference LASER 54, která se koná od 29. do 31. října v zámečném hotelu Třešť. Vidět práci s lasery na vlastní oči s profesionálním výkladem nebo se pobavit nad představením Úžasného divadla fyziky pak bude navíc možné během dnů otevřených dveří ÚPT 13. a 14. listopadu.

▲ První československý plynový laser z roku 1963 se svými konstruktéry, brněnskými vědci.

VETERINÁRNÍ PORADNA

Onemocnění kolenních vazů u psa

Koleno je nesložitéjší kloub u člověka i u psa a jeho poškození může mít pro čtyřnohého pacienta závažné důsledky. Na rozdíl od některých dalších kloubů (kyčel, loket) koleno netrápí tak často dědičné vady a nastalé problémy jsou zpravidla získaného charakteru (vrozené luxaci česky u některých plemen se budeme věnovat samostatně později). Většinou se jedná o poranění kolenních vazů, které mívá za důsledek nestabilitu kloubu, která vede k nežádoucím pohybům mezi kloubními plochami a postupným degenerativním změnám (vyvíjí se artróza, která kloub omezuje v jeho funkci prakticky natrvalo).

Vazy jsou u aktivních psů ohroženy ze dvou základních důvodů: Tím jedním je mechanika pohybu po čtyřech končetinách a druhým pak v případě některých plemen (akita-inu, rotweiler, neapolský mastif, bernardýn, labradorský retriever, novofunlandský pes, mastif, stafordšírský teriér) a v případě kastrovovaných psů i fen určitá predispozice vazů k degeneraci, takže ztrácejí pevnost a jejich natažení či přetržení mohou způsobit síly, kterým by zdravý vaz jinak odolal. Problémem čtvernožců je, že hlavní nosné kosti, tedy kost stehenní a kost holenní, na sebe nenasadají v ose, ale jsou stále pod určitým úhlem a nežádoucím pohybem (posunu mezi nimi) brání právě systém

kloubních vazů, který drží kosti u sebe. Při nadměrném pohybu pak může dojít k natažení, nebo dokonce přetržení jednoho nebo obou zkřížených vazů, což je v případě nosných kostí závažný problém – při každém zatížení končetiny se pak kloubní plochy vzájemně posouvají a dochází k poškozování chrupavky. Organismus se takovému poškození brání zánětem, jehož jedním z průvodních příznaků je akutní bolestivost v kloubu a zvíře začíná významně kulhat. Samostatnou kapitolou pro stabilitu kloubu jsou menisky (jsou dva, vnitřní a vnější). Jedná se o chrupavčité disky, jejichž hlavním úkolem je rovnoměrný přenos zátěže mezi kloubními plochami kosti ste-

henní a holenní a tvoří i určitý „nárazník“ při vertikálním přetížení kloubu. U psů dochází většinou primárně k poškození zkřížených vazů a až sekundárně, v důsledku nežádoucího

pohybu mezi kloubními plochami dojde k poškození menisku. Poškození menisku je významným faktorem v rozvoji zánětu, a tedy i zdrojem poměrně značné bolestivosti.

Chronická bolest a přerušované kulhání (typické pro poranění kolenních vazů je průběžné zlepšování a následné zhoršování stavu) většinou nelze zvládnout pouhým konzervativním řešením (klid, ledování, případně podávání analgetik).

Kloub totiž postupem času degeneruje a s časovou prodlevou klesá i pravděpodobnost úspěšného řešení. Pro řešení traumatu zkřížených vazů bylo vyvinuto mnoho operačních technik, v zásadě se však jedná o dva základní principy – skutečná náhrada vazů, stabilizující kost stehenní ke kosti holenní a osteotomie holenní kosti s korekcí nakloněné roviny, po které klouby kosti stehenní (řeší důsledky změnou biomechaniky kloubu). První princip zpevňuje kloub zejména do doby, než se nově vytvořené vazivo kolem kloubní kosti stehenní (řeší důsledky změnou biomechaniky kloubu). První princip zpevňuje kloub zejména do doby, než se nově vytvořené vazivo kolem kloubní kosti stehenní (řeší důsledky změnou biomechaniky kloubu). První princip zpevňuje kloub zejména do doby, než se nově vytvořené vazivo kolem kloubní kosti stehenní (řeší důsledky změnou biomechaniky kloubu).

kloubu (tzn. artrotomie nebo artroskopie). Revize kloubu představuje potvrzení diagnózy, odstranění zbytků přetržených vazů a kontrolu obou menisků. Zbytky vazů nebo poškozených menisků totiž v kloubu mohou působit jako zrunko písku v ložisku a nadále kloub aktivně poškozují. Jakákoli stabilizace bez „vyčištění“ kloubu je vždy odsouzena k neúspěchu a kloub nadále degeneruje.

Jak již bylo zmíněno výše, pro revizi kloubu nabývá v předem vybraných pacientů na významu využití artroskopie. Vzhledem k tomu, že postižení bývají častěji psi velkých a obřích plemen, může být artroskopie modalitou významně snižující pooperační bolest a zkracující regenerační období, i když vlastní dobu pooperační rehabilitace zpravidla neovlivňuje.

Michal Vlašín

Autor je odborným konzultantem pro chirurgii a ortopedii Veterinární kliniky Jaggy, s.r.o., Komořovská 5, 617 00 Brno.

NDb
Národní divadlo
Brno

Národní divadlo Brno, www.ndbrno.cz, tel.: 542 158 120

Divadlo Bolka Polívky, www.divadlobolkapolivyky.cz, tel.: 542 214 903

JANÁČKOVO DIVADLO

5. 10. 17:00 OSUD, opera
10. 10. 19:00 LOUSKÁČEK, balet
11. 10. 17:00 LOUSKÁČEK, balet
15. 10. 19:00 CARMEN, opera
17. 10. 10:30 LOUSKÁČEK, balet
19. 10. 17:00 POLSKÁ KREV, opereta
23. 10. 19:00 PRODANÁ NEVĚSTA, opera
25. 10. 17:00 BAJADÉRA, balet
27. 10. 19:00 BAJADÉRA, balet
29. 10. 19:00 AIDA, opera
30. 10. 19:00 REQUIEM, koncert

MAHENOVO DIVADLO

7. 10. 19:00 OTHELLO, činohra
8. 10. 19:00 APARTMÁ V HOTELU PLAZA, činohra
9. 10. 18:00 KRÁLOVA ŘEČ, činohra
11. 10. 17:00 OSTROV POKLADŮ, činohra
13. 10. 19:00 MANDRAGORA, činohra
16. 10. 19:00 SCAPINOVA ŠIBALSTVÍ, činohra
17. 10. 19:00 BŮH MASAKRŮ, činohra
21. 10. 19:00 LYSISTRATA, činohra
23. 10. 19:00 ROMEO A JULIE, činohra
24. 10. 19:00 KRÁLOVA ŘEČ, činohra
27. 10. 19:00 LAKOMEČ, činohra
29. 10. 19:00 OSTRÉ SLEDOVANÉ VLAKY, činohra
30. 10. 19:00 JAK JE DŮLEŽITÉ MÍTÍ FILIPA, činohra
31. 10. 19:00 HOSTINA DRAVCŮ, činohra

DIVADLO REDUTA

6. 10. 19:00 KABARET KAFKA, REDFEST 2014, činohra
7. 10. 19:00 POMOCNÍK WALTER, Studio Hrdinů Praha, REDFEST 2014, činohra
8. 10. 19:00 ZÁMEK (záře integrace), HaDivadlo Brno, REDFEST 2014, činohra
8. 10. 20:30 KAFKA, PUSU NA ZÁMEK, REDFEST 2014, činohra
9. 10. 19:00 PAST, Divadlo Komédie Praha, REDFEST 2014, činohra
Tadeusz Różewicz

10. 10. 19:00 ZÁMOK, REDFEST 2014, činohra
Divadlo ASTORKA
Korzo '90, Bratislava
13. 10. 19:00 JAK CHUTNÁ MOC, činohra
15. 10. 19:00 Hospodská, činohra
Dodo Gombár – Divadelní spolek Frída
16. 10. 19:00 DÝŇOVÝ DÉMON VE VEGETARIÁNSKÉ RESTAURACI, opera
Ondřej Kyas / Pavel Drábek
Hostující soubor: Ensemble opera Diversa

17. 10. 19:00 PROVAZ, činohra
18. 10. 14:00 BRNĚNSKÉ POVĚSTI, činohra
19. 10. 15:00 LISTOVÁNÍ Lukáše Hejlíka

19. 10. 20:30 LISTOVÁNÍ Lukáše Hejlíka
20. 10. 19:00 JAK CHUTNÁ MOC, činohra
21. 10. 19:00 LOUPEŽNÍCI, činohra
24. 10. 19:00 JULES A JIM, činohra
25. 10. 19:00 JAK CHUTNÁ MOC, činohra
27. 10. 19:00 REALITY SHOW, činohra
Jakub Nvota – Divadelní spolek Frída
28. 10. 19:00 LOUPEŽNÍCI, činohra
30. 10. 19:00 NORA, činohra

MALÁ SCÉNA MAHENOVA DIVADLA
4. 10. 14:00 ŽIVOTNÍ PRÍBĚH MINA S VELKOU HLAVOU, činohra
19. 10. 10:00 PERNÍKOVÁ CHALOUPKA, činohra
25. 10. 10:00 ZLATOVĚSKA

21.–29.11.2014

Janáček Brno

4. MEZINÁRODNÍ DIVADELNÍ A HUDEBNÍ FESTIVAL

NDb www.janacek-brno.cz

ZA FINANČNÍ PODPORY
ROP Jihovýchod
Evropská unie
Evropský fond pro regionální rozvoj
Investice do vaší budoucnosti
Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií.

NDb
Antonín Dvořák
Requiem
opera
Pavla Vykopalová, soprán / Veronika Hajnová, alt
Peter Berger, tenor / Jiří Služenko, bas
Sbor a orchestr Janáčkovy opery NDb
Jaroslav Kyzlink, dirigent
30. října 2014, 19.00, Janáčkovovo divadlo

Jakubské náměstí 5
4. 10. 19:00 TALES OF SAHARA
mezinárodní festival
tance a kultury zemí
Orientu
účinkují: M. Neith
(Španělsko), L. Verra
(Řecko), Yalia (Rakousko), Chekhouka (Francie) a mnoho dalších tanečních hvězd

5. 10. 19:00 ZAMILOVAT SE / Divadlo Kalich
autor: N. Coward, režie: J. Nvota
hraji: J. Paulová, P. Zedníček

6. 10. 19:00 CAVEMAN
autor: R. Becker, režie: P. Hartl
hraje: J. Holík / J. Slach

8. 10. 19:00 STANDARTNÍ KABARET / Vosto5
hraji: O. Cihlák, J. Havelka, T. Jeřábek, P. Prokop a K. Bauer

9. 10. 19:00 KUTLOCH ANEB MUŽI MAJÍ SVÉ DNY / Studio DVA DIVADLO
autor: K. Magnusson
režie: J. Jirků
hraji: B. Klepl, K. Hádek / V. Jilek, M. Slaný / P. Bláha, F. Blažek / R. Štabřík

10. 10. 19:00 PAN KAPLAN MÁ STÁLE TRÍDU RÁD / Divadlo Parnas
autor: L. Rosten – A. Přidal, režie: A. Kučera
hraji: J. Bartoň, A. Kučera, J. Postránecký, D. Pešková, M. Světnicová, J. Glacová, J. Barin Tichý, J. Fretti Pfeifer a další

14. 10. 19:00 MICHAL PROKOP & FRAMUS FIVE, KONCERT
kapela: L. Andršt, J. Hrubý, J. Kolář, J. Šíma, R. Kubát, Z. Tichota, P. Razím

15. 10. 19:00 NEBE? / Divadlo MALLÉRY, PŘELOŽENÉ PŘEDSTAVENÍ Z 3. 6. autor a režie: D. Zbytovská
hraji: D. Zbytovská, B. Seidlová, N. Zbytovská

16. 10. 19:00 CAVEMAN
autor: R. Becker, režie: P. Hartl
hraje: J. Holík / J. Slach

17. 10. 19:00 HVĚZDA / Studio DVA DIVADLO
autor a režie: P. Hartl
hraje: E. Holubová

18. 10. 19:00 ... VSTUPTÉ
autor: N. Simon, režie: P. Háša
hraji: P. Nárožný, L. Mrkvička, J. Čenský, L. Švormová

19. 10. 19:00 MILUJU TĚ, ALE... / Divadlo Palace
autor: J. DiPietro a J. Roberts, režie: A. Procházka
hraji: D. Šinkorová / T. Kostková, K. Šildrová, L. Olšovský, R. Vojtek, P. Vondráček, A. Romanovská / P. Suková

20. 10. 19:00 MOJE HRA / Divadlo Kalich
autor: P. Abraham, režie: J. Kačer
hraji: J. Bartoška, J. Janěková ml., N. Divišková, Z. Bydžovská, A. Kačerová, V. Peterková, A. Koutná, M. Kubáčák

22. 10. 19:00 CYRANO / Divadelní spolek Kašpar
autor: E. Rostand, režie: J. Špalek
hraji: M. Hofmann, J. Čvančarová, M. Igonda, J. Jančů, S. Coufal, L. Jůza, P. Lagner, A. Petráš, Z. Onufřáková

23. 10. 19:00 NEKOREKTNÍ SKEČE – TROS BOYS / Divadlo Komediograf
autor a režie: L. Balák
hraji: L. Pavlášek,

J. Polášek, J. Žáček
piano: Z. Král
24. 10. 19:00 BUTCH CASSIDY A SUNDANCE KID (western z Bohnic) / Divadlo Komediograf
autor a režie: L. Balák a kolektiv
hraji: B. Poláková, T. Matonoha, J. Polášek

26. 10. 19:00 PŮLDRUHÉ HODINY ZPOŽDĚNÍ / Studio DVA DIVADLO
autor: G. Sibley-Ras a J. Dell, režie: P. Hartl
hraji: D. Kolářová, M. Lasič

27. 10. 19:00 SOUKROMÝ SKANDÁL / Studio DVA DIVADLO
autor a režie: P. Hartl
hraji: K. Hádek, E. Holubová, M. Kramář / J. Dulava, K. Fuitová Nováková / G. Mičková, A. Hemala

29. 10. 19:00 SKETCHMAN / Divadlo Komediograf
autor a režie: L. Balák
hraje: R. Novák
30. 10. 19:00 JAK SE HUSÁKOVÍ ZDÁLO, ŽE JE VĚRA ČASLAVSKÁ / Divadlo Komediograf
autor a režie: L. Balák
hraji: T. Matonoha, T. Měcháček / V. Polívka

31. 10. 19:00 MANDARINKOVÁ IZBA
autor: R. Thomas, režie: L. Vajdička
hraji: Z. Tlučková, M. Kramář, P. Topolský, B. Ondřejková

Filharmonie
Brno Philharmonic

Filharmonie Brno, www.filharmonie-brno.cz, tel.: 539 092 801

11. 10. v 19:30, Richard Adam Gallery
BEZ HRANIC
Slavné muzikálové a filmové melodie
Filharmonie Brno – dirigent Caspar Richter

14. 10. v 19:30, Besední dům
JAZZ & WORLD MUSIC (I)
Jiří Bárta – violoncello
Karel Košárek – klavír
Petr Dvorský – kontrabas
Martin Novák – bicí nástroje
Petr Pomkla j. h. – flétna

15. 10. v 19:30, Besední dům
MLADÁ KREV (I)
Koncert členů Akademie FB

Nela Zimková – klarinet
Jozef Zimka – trubka
Anton Ždanovič – bicí nástroje

23.–24. 10. v 10:00, Besední dům
NOVÝ BABYLON, veřejná generální zkouška
Němý film z roku 1929 s původní hudbou Dmitrije Šostakoviče (op. 18)
Filharmonie Brno – dirigent Peter Vrábel

29. 10. – 2. 11.
EXPOZICE NOVÉ HUDBY – Octový syndrom
Besední dům, kino Scala a další sály
Koncerty, audiovizuální projekty a performance
Phill Niblock, Tibor Szemző, Pierre Hébert, Bob Osertag, Milan Knížák, Keith Rowe, Ben Paterson ad.

15 a 16 | 15 Náš hobojský virtuos VILÉM VEVERKA a německý dirigent Hansjörg Schellenberger

22 a 23 | 15 **KOUZELNÉ VIOLONCELLO**
Michaely Fukačové

26 | 15 9:00 ZAHÁJENÍ PŘEDPRODEJE 59. SEZONY v Besední ulici
29 a 30 | 15 SYMFONICKÉ OKOUZLENÍ v podání filharmoniků a dirigenta Radka Baboráka

Janáčkovovo divadlo | Besední dům

Filharmonie Brno Philharmonic kompletní nabídka koncertů na www.filharmonie-brno.cz SLEVY PRO STUDENTY 50 % A VÍCE!

Divadlo Bolka Polívky
Jakubské nám. 5 / 602 00 Brno
www.divadlobolkapolivyky.cz
HVĚZDA
Studio DVA DIVADLO
17. 10.
19.00
Autor a režie:
Patrik Hartl
Hraje:
Eva Holubová
Původní česká
ONE WOMAN SHOW
věnovaná Evě Holubové.

nova
Sick
LUCIE BÍLÁ
ÈERNO BÍLÉ TURNÉ 2014
15. 10. PRAHA TIPSPOORT ARENA
17. 10. PARDUBICE EEZ ARENA
19. 10. OSTRAVA EEZ ARENA
www.luciebila2014.cz

DIVADELNÍ PREMIÉRY – ŘÍJEN

Ladislav Mňačko:

Jak chutná moc

Premiéra 2. 10. 2014 v 19.00 hod.,
Národní divadlo Brno – Divadlo
Reduta

Neobvyklý příběh politika, jehož životní cestu přehlídí v den slavnostního pohřbu politikův přítel, oficiální fotograf. V průběhu ceremonie si klade jedinou otázku: co způsobilo, že se tento „velký mrtvý“ dokázal v několika málo letech proměnit z živoucího a planoucího bojovníka v charakterovou trosku? Mechanismus destrukce osobnosti byl dáván do spojitosti s praktikami minulého režimu. Dnes ale můžeme obdobné osobnostní propady sledovat i na současné politické scéně.

Petr Iljič Čajkovskij:
Louskáček

Premiéra 10. 10. 2014 v 19.00 hod.,
Národní divadlo Brno – Janáčkovo
divadlo

K přednostem nového nastudování Čajkovského baletu Louskáček patří svěží rytmus, plynulý sled jednotlivých scén a obrazů a zejména velkolepá scénická a kostýmní výprava. Představení je založeno na množství dětských rolí a rolíček a právě tím získává tato choreografická verze ohromné kouzlo působící na diváky i malé účinkující.

Bruce Joel Rubin, Dave
Stewart, Glen Ballard:
Duch

Premiéra 18. 10. 2014 v 19.00 hod.,
Městské divadlo Brno – Hudební
scéna

Příběh vypráví o tom, jak může skutečná láska překonat i samotnou smrt. Sam a Molly jsou šťastný pár, jenže Sam je jedné noci zavražděn. Jeho duch ovšem zůstává na zemi, protože nenalezne klid, dokud svou nespravedlivou smrt neobjasní. Příběh kombinuje romantickou zápletku s detektivním případem. Samův duch prostřednictvím praštění šarlatánky Mae s Molly komunikuje a snaží se ji chránit. K vidění budou opravdová divadelní kouzla a iluze.

Kateřina Tučková,
Marián Amsler:
Vyhnaní Gerty Schnirch

Premiéra 28. 10. 2014 v 19.30 hod.,
HaDivadlo

Román sleduje životní příběh české Němky, konkrétně noc z 30. na 31. května 1945. Gerta Schnirch, matka několikaměsíční dcerky, je jen s osobními věcmi „odsunuta“ společně s ostatními brněnskými Němci směrem na Vídeň. Úporný pochod skončí v Pohořelcích, kde mnoho vyhnanců podlehně epidemii tyfu a úplavice. Gerta a někteří další se zachrání při nucených pracích na jižní Moravě, kde setrvávají i po ukončení transportů. Po znovuzískání československého občanství se Gerta vrací do Brna, v němž prožívá další bouřlivé události.

Vahé Katcha, Julien
Sibre: Hostina dravců

Premiéra 31. 10. 2014 v 19.00 hod.,
Národní divadlo Brno – Mahenovo
divadlo

Francouzská černá komedie začíná setkáním sedmi přátel na narozeninové oslavě. I když se píše rok 1942, v pařížském bytě vládne skvělá nálada až do okamžiku, kdy jsou před domem zastřeleni dva němečtí důstojníci a dovnitř vtrhne gestapo. Jako odvetu vybírají z bytu vždy dva rukojmí, kteří půjdou velmi pravděpodobně na smrt. Major Kaubach nechává na rozjařené společnosti, aby si rukojmí ze svého středu vybrala sama. Začíná „hostina dravců“.

„Poškozené“ zvuky jako zdroj nové hudby

Že je Brno městem hudby, je známo. Vyznavači klasiky chodí na filharmonii či festival Moravský podzim, jazzoví fanoušci si užívají JazzFestBrno nebo třeba každoroční šňůru jazzových koncertů ve Staré Pekárně, své kluby a akce mají rockeři i příznivci elektra. Mezi žánrově vyhraněnými přehlídkami vyčnívá festival soudobé a experimentální hudby konce 20. a začátku 21. století, který se v Brně koná od 29. října do 2. listopadu.

Letos má přehlídka zvaná Expozice nové hudby podtitul Octový syndrom, což je určitý proces degradace filmového materiálu, jež nelze zastavit, jen zpomalit. Festival nabídne posluchačům současnou hudbu, postavenou na hledání, objevování a zpracování „nechtěných“ a „poškozených“ zvuků coby zdrojů neotřelého, invenčního, mnohdy konceptuálního tvůrčího projevu.

„Těším se na osobní setkání s Philem Niblockem, skladatelskou legendou zmiňovanou v kultovní knize Alexe Rosse Zbývá jen hluk, i na českou premiéru Cembalového koncertu jiné legendy, Philipa Glasse – to vše zazní na zahajovacím koncertě v Besedním domě,“

Hostem zahajovacího koncertu bude americký skladatel Phill Niblock. Foto: archiv Filharmonie Brno

řekla Marie Kučerová, ředitelka Filharmonie Brno, která festival pořádá.

Následovat budou další koncerty a improvizace, audiovizuální laboratoře, snídaně s interprety, debaty, přednášky nebo výstavy. A protože se festivalové večery konají nejen v Besedním domě, ale např. i v kině Scala, součástí programu jsou také projekce autorských filmů doprovázené originální hudbou.

„Vedlejším, ale neméně důležitým tématem festivalu je upozornit na samotný problém octového syndromu, revitalizovat v archivech pohřbené materiály a opětovně otevírat diskusi o možnostech, propadech, následcích i budoucnosti soudobé hudby,“ dodává dramaturg přehlídky Viktor Pantůček.

Program je na webu www.mhf-brno.cz.
Zuzana Gregorová

Pozor, vyletí ptáček. Na stejném místě, o sto let později

Na počátku se brněnský amatérský fotograf Přemysl Dížka rozhodl, že svému městu vytvoří obdobu jakéhosi „rodinného alba“ a k historickým fotografiím jednotlivých čtvrtí pořídí současné snímky stejných míst, focené pokud možno také ze stejné pozice.

Nyní v nakladatelství Omega vyšel soubor 1697 fotografií, který autor rozdělil do dvou knih a nazval je Proměny Brna ve fotografii. Scelil tak 12 původních, útlejších publikací, které vlastním nákladem vydával pod názvem Proměny staletí.

Oproti lidem má město jednu nespornou výhodu – na rozdíl od nich s ubíhajícím časem spíše „mládně“, renovuje se a modernizuje (k lepšímu či horšímu samozřejmě). Někdy dokonce natolik, že ani dychtivý a svědomitý fotograf původně zvěčněné místo nenajde.

Ačkoliv právě to bylo někdy největším úskalím, podařilo se Přemyslu Dížkovi navštívit téměř všech-

ny brněnské čtvrti a zdokumentovat, jak se během více než sta let proměnily. Sám autor potřeboval 10 let, aby z archivů městských částí, od sběratelů historických pohlednic a také pamětníků získal staré fotografie a pořídil jejich moderní verze.

Dízkovým cílem bylo zachytit proměnu místa, ale stylem a formou se co nejvíce přiblížit původnímu snímku. Musel tedy nejen najít stejné místo záběru, ale bylo třeba zohlednit také, jaký objektiv tehdejší fotograf používal, a počkat si na vhodné světelné podmínky, aby vznikl kvalitní současný černobílý snímek. Na obou fotografiích by pak diváci měli vždy najít alespoň jeden společný detail.

Pobavit se hledáním takových detailů můžou nejen majitelé dvoudílné knihy, ale do 20. října také návštěvníci Mahenova divadla, kde je během představení a hodinu před jejich začátkem přístupná stejnojmenná výstava. (mak)

Uklidňující noty mezi knihami

Koncertem a workshopem neortodoxního bubníka Pavla Fajta zahájila Knihovna Jiřího Mahena Muzikoterapeutický podzim.

Cyklos přednášek významných českých muzikoterapeutů a otevřených workshopů je součástí projektu Bubnohrátky. „Bubnování rozšiřuje nabídku knihovny o možnost společného prožitku a radosti z hudby, ale také o možnost relaxace, psychohygieny, uvolnění a duševního rozvoje,“ uvedla muzikoterapeutka z knihovny Soňa Štoudková. Součástí projektu je i pohádka v rámci vzdělávacích programů pro školy a školky.

Po úvodních zářijových akcích představí 13. října Katarína Grochalová švédskou muzikoterapeutickou metodu FMT a 20. října je na programu bubnování s Kociánkou. 10. listopadu bude Anna Neuwirthová hovořit o hlasu v muzikoterapii a 27. listopadu vysvětlí Lubomír Holzer, že hudba nerovná se muzikoterapií. Cyklus uzavře 8. prosince relaxační večer s tibetskými mísami s Evou Sádlikovou. Podrobnosti najdete na webu www.kjm.cz/bubnohratky. (zug)

Kudy poběží bystrá liška z Bílovic?

Její příběh dobře známe, hudební zpracování osudů této zvířecí hrdinky – Janáčková opera Příhody lišky Bystroušky – patří k nejoblíbenějším. Od její premiéry uplyne 6. listopadu 90 let. A výročí si žádá oslavu: tou bude zábavná cesta Liščí stopou v Lužánkách 12. října, určená dětem i dospělým.

„Připravili jsme stanoviště s úkoly a hrami, které dětem přiblíží celé téma

lišky Bystroušky,“ řekla manažerka projektu Jana Janulíková ze sdružení Opera na cestách, „nejen její příběhy, ale i Janáčkovu hudbu, bílovický kraj a další souvislosti. Za splněné úkoly děti nasbírají liščí tlapky a dostanou odměnu.“

Na stanovištích se účastníci seznámí s lesní zvířaty, pokusí se lišku nakreslit, napodobit zvířecí hlasy (zde jim po-

mohou hudebníci s nástroji) a zjistí, kde dávají lišky dobrou noc.

Po celé odpoledne se v kinosále Střediska volného času Lužánky budou promítat večerníčky o lišce Bystroušce a od 17 hodin mohou návštěvníci zhlédnout animovanou Janáčkovu operu z produkce BBC.

„Dalším zastavením bude Památník Leoše Janáčka, kam není z Lužánek daleko,“ dodala Janulíková. Malí i velcí se v něm zábavně a hravě seznámí s Janáčkovým operním zpracováním Bystroušky. „Snažíme se sestavit program tak, aby si v něm našli to své prta a pubertáci,“ shrnula Janulíková. Liščí stopou se lze vydat od 13 do 18.30 hodin, vstup je zdarma. Kateřina Šefčíková

Důležité

Letošní rok je v Brně nazván janáčkovským. 160. výročí Mistra narození připomene zejména festival Janáček Brno 2014 (od 21. do 30. listopadu). Národní divadlo Brno uvede premiérově operu Věc Makropulos, dále bude k vidění Její pastorkyňa, Výlety páně Broučkovy a Příhody lišky Bystroušky, Filharmonie Brno provede Sinfoniettu a další díla. Více najdete na webu janacek-brno.cz.

Příhody lišky Bystroušky bude na festivalu Janáček Brno vyprávět pražské Národní divadlo. Foto: H. Smejkalová

STŘÍPKY

Brněnská šestnáctka v Artu.

Šestnáctka je ve filmařské mluvě výraz pro všestranně využívaný filmový formát o šířce 16 mm. Brněnská šestnáctka, jeden z nejstarších tuzemských mezinárodních festivalů, svůj název odvozuje právě od něj. Ještě v 60. letech byla soutěž otevřena pouze krátkým hraným amatérským filmům, postupně rozšířila záběr od amatérské kinematografie přes studentskou až k nezávislé profesionální tvorbě, ovšem zaměřením na krátké, především hrané filmy z celého světa zůstalo. Letošní 55. ročník se odehraje v kině Art na Cihlářské od 15. do 18. října. Součástí doprovodného programu bude uvedení kolekce maďarských krátkých filmů v produkci Bély Tarra. Hostem festivalu bude režisér Radim Špaček, který uvede svůj webový seriál Dámi/Nedámi.

Kabinet nezávislého filmu.

Brno bude na podzim filmové. Dokazuje to další festival, který odstartuje 8. října v klubu Slowone v suterénu hotelu Slovan na Lidické. Na čtyři středně dlouhé filmy jsou nachystány bloky snímků, které spojuje společný jmenovatel: 8. října zní téma V pohybu, 15. října přijde na řadu animovaný film, 22. října dokumenty a 29. října výběr divácky nejoblíbenějších snímků festivalu. Projekt nevymezuje striktní hranici mezi mladými filmovými tvůrci a diváky, ale naopak vytváří prostor pro bezprostřední komunikaci autorů s návštěvníky a odbornou porotou. Letos by měla v porotě zasednout mj. dokumentaristka Helena Třeštíková.

Umění pomáhá.

Kreativní studio Artishock pořádá do 25. října v kavárně Flexaret na Kopečce prodejní výstavu fotografií Jiřího Pařízka a a Richarda Procházky ve prospěch Střediska výchovné péče v Pisárkách. Zahájení výstavy v září předcházela dražba děl. Výtěžek z aukce i následného prodeje autorských fotografií během výstavy půjde na podporu ambulantních služeb dětem a rodinám, které se nacházejí ve složité etapě společného života. Přispět lze zakoupením fotografie přímo na výstavě, na webu www.artishock.cz /vystava nebo finančním darem na účet střediska.

Výstava vypráví Devatero pohádek.

Od 11. října do 23. listopadu probíhá v letohrádku Mitrovských nedaleko Mendlova náměstí výstava Devatero pohádek Karla Čapka. Děti tu čeká množství úkolů, při kterých si mohou vyzkoušet své fyzické schopnosti, otestovat paměť nebo ve výtvarné dílně prověřit svůj umělecký talent a porovnat ho s nadáním ilustrátora Josefa Čapka. Pokud budou chtít, mohou si zahrát na pohádku přímo na výstavě – kostýmy a kulisy jsou jim k dispozici. Nechybí informace o bratřích Čapkových a době, v níž žili a tvořili. Otevřeno je denně kromě pondělí od 10 do 16 hodin.

Večer plný hudby.

Benefiční koncert s tímto názvem organizují studenti ze Spolku mediců Lékařské fakulty Masarykovy univerzity. Koná se 7. října v Metro Music Baru na Poštovské a peníze vybrané z dobrovolného vstupného půjdou občanskému sdružení Debra ČR na pomoc lidem se závažným dědičným onemocněním kůže, tzv. nemocí motýlích křídel. Na koncertu vystoupí hudebně nadaní studenti, dále zazpívá jedna z pacientek trpících nemocí motýlích křídel Olga Joklová a poté zahraje kapela Mistake. Tím ale večer neskončí – tečku za ním udělá afterparty s DJ Messerem.

Závod slaví sedmdesátku. Výstavou i během

Až do 15. listopadu hostí Křišťálový sál Staré radnice na Radnické ulici výstavu mapující 70letou historii Běhu Lužánkami. Výstava „Běžet, běžet první. Nebo běžet, kde už stopy jsou...“ je zdarma zpřístupněna od pondělí do pátku vždy od 10 do 17 hodin.

Expozice návštěvníkům nabízí pohled do historie druhého nejstaršího běhu na Moravě i jeho současnou podobu. K vidění jsou dobové fotografie ze soukromých archivů, videozáznamy, řada cenných artefaktů i digitalizované články z dobových novin. „Historická část výstavy je věnována významným osobnostem závodu, které sbíraly úspěchy nejen v Lužánkách, ale také na mezinárodní úrovni,“ uvedl ředitel závodu Karel Walter. Současná éra je dokumentována moderními snímky Radka Miči, dvorního fotografa posledních ročníků.

Jubilejní 70. ročník Běhu Lužánkami se uskuteční 21. března 2015. On-line registrace byla spuštěna v den otevření výstavy, tedy 1. října. Pořadatel běhu připravuje kromě výstavy a samotného závodu také běžeckou akademii pro veřejnost – seriál běžeckých tréninků a cyklus přednášek se zajímavými osobnostmi tohoto sportu. Více informací najdete na webu www.behlužankami.cz.

(hal), foto: archiv Běh Lužánkami

Krása, mrštnost a síla. Na dvou gymnastických Grand Prix

Na podzim čekají fanoušky gymnastiky dvě Velké ceny. První, Grand Prix Brno 2014 (1. a 2. listopadu), představí elitu moderní gymnastiky z 15 zemí včetně domácích reprezentantek v juniorské i seniorské kategorii. Druhá, Grand Prix Brno de Gymnastique 2014, svede 29. listopadu do jedné haly smíšené páry sportovních gymnastů z 10 zemí světa.

Moderní gymnastky poměří svoji eleganci a dovednost v Městské hale na Vodově ulici. „Můžeme se těšit na vystoupení Moniky Mičkové, Anny Šebkové a Nataly Hamříkové z klubu SK Tart Moravská Slavia Brno,“ řekla Blanka Mlejnková z jmenovaného klubu, jenž elitní mezinárodní závod tradičně pořádá. „Čtvrtou Českou bude Andrea Kheilová z Ideastavu Chodov,“ doplnila.

Všechna děvčata nastoupí ve víceboji. „Každá předvede čtyři sestavy – s kulemi, míčem, stuhou i obručí,“ upřesnila Mlejnková. Soupeřky přijdou z Ruska, Běloruska, Izraele, Německa a dalších zemí. Grand Prix zakončí divácky vdě-

ná podívaná – exhibiční galashow s vystoupeními všech týmů.

Zlatá Šikulová s otazníkem

O pár týdnů později, 29. listopadu, se sportovní hala TJ Sokol Brno I na Kounicově ulici stane dějištěm další Grand Prix, zde však půjde o sportovní gymnastiku.

Brno bude reprezentovat zkušená Kristýna Pálešová a Martin Konečný, oba dvojnásobní olympionci. „Zda budou spolu ve dvojici, zatím nevíme,“ řekla Anita Vyzinová z oddílu sportovní gymnastiky Sokol Brno I. „Konečný projevil zájem startovat s Janou Šikulovou. Uvidíme, zda ji přesvědčí.“ Právě s touto partnerkou vybojoval Konečný na loňské Grand Prix zlato. Šestadvacetiletá Jana Šikulová uvažuje o ukončení závodní kariéry, i když zatím tečku oficiálně neoznámila. K oporám domácího týmu počítáme i Annu-Marii Kanyaiovou, Petru Fialovou či Daniela Radovesnického.

Závodů Grand Prix Brno de Gymnastique se podle pravidel účastní senioři, tedy minimálně šestnáctiletí závodníci. Soutěží ve dvojicích, přičemž žena i muž musí zacvičit na dvou libovolných nářadích a jejich bodové ohodnocení se sčítá.

Monika Mičková. Foto: SK Tart Moravská Slavia Brno

„Domácím budou konkurovat závodníci z Ukrajiny, Švédska, Nizozemska, Rakouska a dalších zemí,“ uvedla Vyzinová. Diváci jsou samozřejmě vítáni.

Kateřina Šefčíková

Hala Vodova se zatřese pod úderem pěstí

V Městské hale na Vodově se 19. října od 15 hodin odehraje přehlídka bojových sportů Budoshow. Diváci se seznámí s 15 bojovými uměními a sporty, přičemž jeden z nich se objeví v historii show vůbec poprvé. Hlavním hostem akce bude čínský mistr Hwang Su II, bojovník taekwon-do.

„Letos jsme se rozhodli udělat hodně změn, aby byla akce lákavější,“ říká organizátor Libor Macháň. „Nabídneme ukázkou unikátního bojového umění, které se učí pouze ve Francii – ale o co půjde, to je zatím překvapení.“

Tahákem minulého ročníku byl exhibiční zápas mezi Tomášem Hronem a Donem Wilsonem. Letos je v plánu jedna až dvě exhibice, jejichž cílem bude porovnání jednotlivých stylů boje.

Rvačka jako z videohry

Akci navštíví také čínský mistr Hwang Su II, který proslul především ztvárně-

Hlavní hvězda Hwang Su II. Foto: Taekwon-do Club Brno ITF

ním postavy Hwoaranga ve videohře Tekken. Podle jeho pohybů byly animovány Hwoarangovy kopy, které sklídily u fanoušků hry velký úspěch.

Hwang Su II je držitelem šestého danu v taekwon-do. V Japonsku mu patří škola bojových umění, která má 11 poboček. Hwang Su II také nabídne VIP hostům seminář, kde je bude učit své techniky.

Moderátorem Budoshow je herec a režisér Jakub Kohák, známý například z televizního seriálu Okresní přebor.

Oba hlavní účinkující se představí také na autogramiádě, která se koná 18. října od 15 hodin v nákupním centru Olympia v Modřicích. Součástí autogramiády bude i exhibice různých brněnských oddílů bojových sportů.

Více informací najdete na webu www.budoshow.com.

Marek Dvořák

DĚTI V AKCI

Lesní klub V závětrí

Lesní klub V závětrí byl založen roku 2013. První akcí pro veřejnost byl Den Země, jehož program přilákal mnoho zvědavců a někteří se brzy nato stali členy tohoto občanského sdružení.

Zpočátku byla školka mezi Žebětínem a Kamechami otevřená jen dva dny v týdnu, v současné době však nabízí předškolní výchovu dětí každý pracovní den od 7 do 17 hodin. Ve skupině je maximálně 15 dětí, kterým se věnují vždy alespoň dva zkušení pedagogové s respektujícím přístupem. Ti připravují program, který přirozeně navazuje na roční období a místo, které se pro daný den stává učebnou pod širým nebem.

Pomůckami jsou často přírodniny – klacík jako tužka na kreslení v písku, kamínky jako hudební nástroj nebo

počítadlo. Děti mohou poznávat všemi smysly, jak voní louka, jak zní různé druhy dřeva či jak se odrážejí světlo od kapek rosy v trávě.

Od nového školního roku probíhá oblíbený Klub šnečků, který je určen pro děti od dvou do čtyř let, každé pondělí i středu, ti nejmladší mohou strávit den či půlden ve školce i s některým z rodičů, než se osmělí a sžijí s novým prostředím.

Středy jsou rovněž zasvěceny kroužku Malý objevitel. Děti se během něj naučí poznávat zvířata a rostliny ve svém okolí, proniknou do tajů jejich vzájemných vztahů i vztahů živé a neživé přírody. Formou her a jednoduchých pokusů si vyzkouší různé přírodní děje a seznámí se s biotopem v blízkosti lesní školky.

Velmi oblíbený je také páteční celodenní kroužek Malý kutil,

v něm si děti například vyřezaly lodičky, ze dřeva stloukly několik aut a bagrů nebo postavily vodní mlýnek, který umístily do blízkého potoka Vrbovce.

Tábor pro robinzony i rytíře

Lesní školka organizuje i letní příměstské tábory či různé akce pro veřejnost. Letos se tematických táborů zúčastnila řada dětí ve věku od tří do sedmi let, některé se poprvé ocitly v týpi či se zúčastnily lovu šelem v blízkém lese.

Pedagogové a jejich asistenti dokázali vytvořit zajímavý program se spoustou her, soutěží a výletů tak, aby zaujali ty nejmenší i předškoláky. V nabídce byl například tábor kutilský, indiánský, rytířský, anglický nebo robinzonský.

Lesní klub V závětrí dále připravuje po celý rok bohatou škálu akcí pro své členy a děti navštěvující školku, zmiňme alespoň oslavu Dne matek, rozloučení s prázdninami nebo vánoční besídku. Pro veřejnost jsou určeny například akce Den Země, Pohádková školka, která proběhla poprvé letos v září, či lampionový průvod. Více informací najdete na webu www.vzavetri.cz.

Ivana Velecká
Lesní klub V závětrí

Hledáme pánečka!

Útulek pro opuštěná zvířata, Palcary 1186/50, tel.: 541 420 111 (informace, spo-
jovatel), 541 420 120 (ambulance, příjem a výdej zvířat), internet: www.mpb.cz/
utulek-pro-zvirata. Otevírací doba: po–ne 10–17 hodin (kromě út: sanitární den)

Ája

Asi 7letá fenka anglického kokršpaněla. Je milá, společenská a stále při chuti, proto je třeba dbát o její linii. Kamarádí se i s jinými psy. Bude vděčná za teplý pelíšek v bytě nebo v domku.

Felix

Asi 4letý kastrováný kocour. Je velice mazlivý, kontaktní a společenský. Bude mu dobře jak v bytě, tak v domku.

Matyáš

Pudl, 14 let, i přes svůj věk milý a veselý pes. Má menší problémy se srdcem, na které bere léky. Čeká v útulku, až si ho vyzvedne hodný a obětavý pán.

Bobesř

Kastrovaný kocour, je starý asi 7 let. Zprvu je méně důvěřivý, ale jakmile se otkrá, je z něj milý společník pro každou chvíli. Je vhodný spíše do bytu.

Tábor. Foto: Lesní klub V závětrí

Objevte internet, který spustí TV na 4 zařízeních

PREMIER LEAGUE
NA DIGI SPORT
EXKLUZIVNĚ
V O₂ TV

Internet od O₂ umí víc.
Pokryje WiFi signálem celou domácnost a spustí vám O₂ TV na mobilu, tabletu, notebooku i televizi.
Pořídte si ho v našich prodejnách nebo na www.o2.cz

Stabilní
za každého počasí

Signál pro
celou domácnost

Spustí TV
na 4 zařízeních

Zabezpečí
domácnost

Ušetří
vám peníze

O₂

SC 341313/1

YAMATO THE DRUMMERS OF JAPAN 20TH ANNIVERSARY WORLD TOUR 2014

YAMATO

Zbrusu NOVÁ SHOW!

雷音 Raion-Howl of Lion

7. 11. 2014 BRNO Janáčkovo divadlo | 20:00

PARTNERI: iDNES.cz, Český Domov, metropolis, kult., program, TICKETS: ticketportal, TICKETPRO, Národní divadlo Brno předprodej vstupenek

www.pragokonzert.com

TICKET ART PRESENTS

NOVÁ SHOW NA LEĎĚ PRO CELOU RODINU

JEN POČKEJ, ZAJÍCI!

8. 11. brno
hal a rondo (kajot arena) 14:00 a 18:00

RODINNÉ VSTUPNÉ
UŠETŘETE AŽ 400 Kč
*PLATÍ POUZE V SÍTĚ TICKET ART A NA VEČERNÍ PŘEDSTAVENÍ

WWW.JEN-POCKEJ-ZAJICI.CZ

ČENÍKOVÉ: M. NESVADBA
A T. VERNER
SCÉNÁŘ: A. KOTĚNOČKIN

Město Brno nabízí dotované kompostéry

BRNO

Mini WASTE

Statutární město Brno v rámci udržitelnosti projektu MINI-WASTE realizuje prodej kompostérů. Od února tohoto roku mohou občané města Brna kupovat dotované kompostéry. Brno je svým obyvatelům nabízí za poloviční cenu. Chce totiž snížit množství bioodpadu.

Nabídku koupit si kompostér za nižší cenu využilo již přes dvě stě občanů. Na internetových stránkách www.mini-waste.cz vyplnili webový formulář. Na té samé adrese zjistili, kdy se koná školení. Zúčastnili se ho a dozvěděli se tam, jak se svým kompostérem mají správně nakládat. Po absolvování školení, které proběhlo v areálu brněnské spalovny, zaplatili v hotovosti 790 korun za kompostér o objemu 400 litrů a odvezli si ho domů.

Žádat o zbývajících 300 dotovaných kompostérů může jen fyzická osoba starší osmnácti let, která má hlášený trvalý pobyt ve městě Brně. A to buďto formou výše zmíněného webového formuláře, nebo telefonicky prostřednictvím Odboru životního prostředí Magistrátu města Brna na čísle 542 174 552. Obdrženou nádobu pak musí umístit u nemovitosti v Brně.

Kompostování přispívá k ochraně životního prostředí. Snižuje se totiž množství sváženého komunálního odpadu a současně vzniká organické hnojivo. To se může využít na zahrádě nebo i do květináčů. V konečném důsledku napomáhá kompostování i ke snížení emisí skleníkových plynů, protože při procesu dochází k ukládání vázaného uhlíku do půdy.

Odbor životního prostředí
Magistrátu města Brna

Kompostér K400 – objem 400 litrů, výška 82 cm, rozměry základny 82x82 cm, barva zelená, hmotnost 12,5 kg